EESTI
STATISTIKA

Küsimus24 – küsimused ja vastused

29. märtsil 2023 toimus küsimuste maraton Küsimus24, mille raames sai 24 tunni jooksul küsida statistikaametilt andmete, andmeanalüüsi, andmete IT jms kohta. Täpsemalt saab lugeda siit: https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kysi-statistikat/kysimus24. Vastustes kasutatud initsiaalid viitavad statistikaameti-välistele koostööpartneritele.

Siin on väljavõte esimestest vastustest – see on täienemas, vastuste tehniline töötlemine võtab aega.
Vastused ei ole lõplikult toimetatud ning palume arvestada, et sündmuse formaadist lähtudes püüdsime anda küll võimalikult täpsed, aga lühikesed vastused. Suuremat uurimistööd võimaldavad küsimused saab statistikaametile esitada eraldi tellimustööna.

ENERGIA, TRANSPORT, AUTOD 2
HARIDUS 4
KESKKOND, KLIIMA, SÄÄSTEV ARENG, METSANDUS 10
KULTUUR, SPORT 13
MAJANDUS 16
NIMEDE STATISTIKA 19
PÕLLUMAJANDUS, JAHINDUS, KALANDUS, LOOMAD 24
RAHVASTIK, RAHVALOENDUS 26
SOTSIAALELU, TERVIS 34
TÖÖELU, PALK, SISSETULEK 42
ANDMETEGA SEOTUD TEHNOLOOGIA 50
METOODIKA, ANDMEANALÜÜS 52
MUU, VARIA 60

ENERGIA, TRANSPORT, AUTOD

Kui palju metaani eraldavad Eesti hüdroelektrijaamade tagused mudastuvad paisjärved ühes kalendriaastas?
Statistikaamet selliseid andmeid ei kogu, kuid soovitame küsida valdkonna teadlastelt.

Kui suur protsent Eesti elektrienergiast 2022 aastal toodeti Eesti hüdroelektrijaamades ja kui suur kalanduslikku/majanduslikku kahju kannatas Eesti kalandussektor hüdroelektri tootmise tõttu?
Elektrienergia tootmise kohta on kõige hilisemad andmed 2021. aasta kohta, vt KE033: ELEKTRIJAAMADE TOODANG JA ENERGIA TOOTMISEKS TARBITUD KÜTUS.
2022. aasta andmed avaldatakse 2023. aasta septembris.
Tabeli järgi toodeti 2021. aastal 7359 GWh elektrienergiat, millest 23 GWh ehk 0,31% oli hüdroenergia.

Statistikaamet ei ole andmeid, kas kalandussektor hüdroenergia tootmise tõttu kannatas. Siiski arvestatakse hüdroenergia tootmise puhul ka kalapopulatsioonide vajadustega. Soovitame selle küsimusega pöörduda maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna (https://www.agri.ee/kalamajandus-teadus-nouanne/kalamajandus-ja-kutseline-kalapuuk) või keskkonnaameti poole.

Millised on kõige enam kasutatud transpordivahend 100-2000 km läbimisel?
Päris täpselt sellele küsimusele ei ole võimalik vastata, kuna sellist uuringut otseselt korraldatud ei ole. Kui vaadelda sõitjate vedu, siis Eurostat on teinud ülevaate, kus on eraldi vaadeldud ka läbitud distantse, kuid mitte päris sellest vaatenurgast. Andmed on vaid nende riikide kohta, kus sellist uuringut on korraldatud. Vt https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Passenger_mobility_statistics

Kui palju energiat kulub ühe AA patarei tootmisel
Statistikaametil sellised andmed puuduvad, kuid soovitame pöörduda näiteks TTÜ inseneriteaduskonna poole.

Kas oleks võimalik teada saada, kui mitu reisilennukit eelmisel aastal Eesti õhuruumi läbis? Järgnev on küll äärmiselt spetsiifiline täpsustus, aga kas mingit moodi saaks teada, kui suur osa õhuruumi läbinud lennukitest olid Boeing 747 tüüpi?
Statistikaamet selliseid andmeid ei kogu. Liiklust Eesti õhuruumis korraldab ja andmeid selle kohta omab Lennuliiklusteeninduse AS.

Palun statistikat, kummal maanteel on rohkem liiklust, kas Tallinn-Tartu või Tallinn-Pärnu.
Maanteede liiklussageduse kohta kogub andmeid transpordiamet. Saate transpordiametiga ühendust võtta e-kirja teel info@transpordiamet.ee. Küsimusega võib helistada ka maanteeinfo telefonil 1247.

Mitu rahvusvahelise veo kaubaautot siseneb Eesti riiki Euroopa Liidust, Venemaalt? Ehk siis mis on sisenevad kaubaautode ühikud kokku? Autotranspordiga sisenev kauba tonnaaž?
Sellele küsimusele on keeruline vastata. Mitte-EL riikide osas omab piiriületuste kohta infot politsei- ja piirivalveamet; Schengeni liikmesriikide vahel asuvatel piiridel ehk sisepiiridel üldjuhul piirikontrolli ei teostata. Statistikaamet infot sõidukite piiriületuste kohta ei kogu. Eesti statistika uurib Eesti sõidukitega tehtud vedusid. Sellist uuringut korraldatakse ka teistes Euroopa Liidu liikmesriikides ning infot teiste EL riikide poolt tehtavate vedude kohta Eestisse ja Eestist välja paneb kokku Eurostat. Neid andmeid aga ei ole avaldatud (kui juhuvalimisse sattunud sõidukeid, mis teatud piirkonda kaupa vedasid, on liiga vähe, loetakse andmed vähe usaldusväärseks). Vaadake ka:
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/road_go_ta_ru/default/table?lang=en

Kui palju on 2000-2023. a toodud Eestisse Jaapanist hobiautosid.
Kasutame kaupade klassifitseerimisel kombineeritud nomenklatuuri, kus ei ole hobiautosid eraldi kategoorias välja toodud. Sarnased sõidukid asuvad kaubagrupi 8703 (sõiduautod ja muud mootorsõidukid peamiselt vähem kui 10 inimese veoks, k.a universaalid ja võidusõiduautod) all. Neid eristatakse peamiselt silindrite töömahu ja

mootori tüübi järgi. Kuigi konkreetselt hobiautode kohta eraldi informatsiooni ei ole, siis saab öelda, et sellesama 8703 kaubagrupi sõidukeid toodi ajavahemikus 2004-2022 Jaapanist Eestisse 13405 tükki.

Rohkem infot andmebaasi tabelitest: VKK10 ja VKK30

Mitu autot on keskmiselt igal perel?
2022. aastal läbi viidud Eesti sotsiaaluuringu andmetest selgus, et Eesti leibkondades on keskmine autode arv 0,87. Kui vaadelda ainult leibkondi, kellel on auto, siis nende hulgas on leibkonna kohta keskmiselt 1,37 autot. Kõikide leibkondade hulka arvestatakse ka leibkonnad, kes ei oma ühtegi autot. Seetõttu on keskmine autode arv kõikide leibkondande puhul madalam.

Mitu last on sündinud 7. juulil viimase kahe aasta jooksul?
Eelmisel aastal 31 ja üle-eelmisel aastal 30.

Kui suure osa Eesti energia vajadusest katab roheenergia?
Taastuvenergia osatähtsus energia lõpptarbimises 38,0 % (2021) ja Taastuvenergiast toodetud elektri osatähtsus elektri kogutarbimises 29,3 % (2021). Eleringi info järgi oli 2022. aastal 34,5% toodangust taastuvaenergia. Energiavajadusel peaks arvestama ka importi ja eksporti. Vaata rohkem statistikaameti valdkonnalehelt https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/energia-ja-transport/energeetika

Ma loodaks et järgmisel küsimuste voorul 2024. a võiks olla rõhk ELi statistika võrdluse võimalusel Eesti statistika andmetega.
Näiteks väga huvitaks, mitu kilomeetrit raudteed on ELi riikides, kui suured raudtee kaubavood läbivad aastas näiteks Austriat, kiir-raudtee kasutus - reisijate arv, trendid ELis (Saksamaa, Austria, Belgia), riigisisesed raudtee transpordi reisijate arvud aastas.
Rahvusvaheliste andmete saamiseks soovitame vaadata Euroopa statistika organisatsiooni ja OECD andmebaasidesse.

Taastuvenergia on oluline teema ja just ELi võrdluses:
Päikeseenergia - paigaldatud päikesepaneelide hulk ELis 2021, 2022?
Tuuleenergia - paigaldatud tuulegeneraatorite hulk ELis 2021, 2022?
Vesinikuenergia - areng, hulk ELis 2021, 2022?
Päikesepaneelide ja tuulegeneraatorite hulga kohta statistikaametil andmed puuduvad ning sellist infot ei ole meile teadaolevalt ka Eurostatil. Vesinikuenergia kohta veel statistikat Euroopa Liidu (EL) tasemel ei toodeta. EL tasemel võrreldakse tuule- ja päikeseenergia tootmise võimsust ja toodangut, kuid mitte objektide hulka.

Palju protsentuaalselt Eestis elektrit toodetakse?
Sõltub, millest protsenti arvutada. Elektrienergia kohta leiab ehk vastuse andmebaasi tabelist KE0240. (TJ) sisaldab impordi, ekspordi, tootmise, tarbimise infot. Vt Energia liik - Elektrienergia TJ.

Lisaks, tootmise tarbimise jooksvat infot haldab Elering.

Arvestades elektrikasutamise trende, siis kui palju elektrit on vaja Eestil toota sõltumatuse jaoks aastal 2050?
Kui palju elektrit on vaja Eestil toota sõltumatuse jaoks aastal 2050, selle kohta teeb prognoose Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Statistikamet prognoose ei tee.

Mis on sagedaseim vanus, kes kasutab ühistransporti?
Soovitame uurida Arenguseire Keskuse koostatud Eesti elanike liikuvusprofiile: https://arenguseire.ee/wp-content/uploads/2021/05/2021_liikuvus_liikuvusprofiilid_aruanne.pdf. Siin on koostatud 9 erinevat Eesti inimese profiili vastavalt liikuvuskäitumisele, mida on iseloomustatud ka vanuse järgi, ja toodud ära, kui suur osakaal rahvastikust ligikaudu sellele profiilile vastab. Kui huvitavad just profiilide aluseks olevad täpsemad andmed, siis saate neid küsida Arenguseire Keskuselt arenguseire [ätt] riigikogu.ee

Küsimuse vastuse leiab lingitud aruande lk 14 jooniselt 7. Enamasti on ühistranspordi kasutajate suurim osakaal ehk 40% vanusegrupist 15-24-aastaste seas. Ilmselt on ka kõigi ühistranspordi kasutajate hulgas suurim vanusegrupp 15-24.

Mis on 2+1 tee 1 km ehituse keskmine maksumus?
Mis on 2+2 tee 1 km ehituse keskmine maksumus?
Valdavalt on tegemist riigiteedega, mille tellijaks on teadaolevalt Transpordiamet. Teid huvitavate andmete saamiseks palume pöörduda Transpordiameti poole.

HARIDUS

Kas statistikaameti andmete põhjal on võimalik prognoosida, kui palju on aastal 2030 puudu professionaalse ettevalmistusega üldhariduskoolide muusikaõpetajaid?
Statistikaameti andmete põhjal seda otseselt vastata ei saa, kuid OSKA on neid prognoose koostanud: https://oska.kutsekoda.ee/pedagoogide-jarele-on-kultuuri-ja-maluasutustes-kasvav-vajadus/

Mitu tudengit jättis vastavalt aastatel 2019-2022 ülikooliõpingud pooleli (BA, MA)?
Saame anda andmed selle kohta, mitu õpingute katkestamist toimus, aga sellest ei tule välja, kas kõik need inimesed ka kõrghariduse omandamise tervikuna pooleli jätsid või suundusid hoopis mõnda teist õppekava õppima. Bakalaureuseastmes oli õpingute katkestamisi aastatel 2019–2021 vastavalt 4694, 3984 ja 4465. Magistriastmel aga 1929, 1751 ja 2054. 2022. aasta kohta pole veel andmeid kokku arvutatud, kuid avaldame need andmed aprilli jooksul. Juhime tähelepanu, et aastad ei ole kalendriaastate järgi vaid akadeemilise kalendri järgi. Aasta näitab õppeaasta lõpuaastat. Vaata lisa:
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__haridus__kergharidus/HT306

Kui palju on Eestis (ja eraldi Tallinnas) erahuvihariduskoole, kes pakuvad ka muusikaõpet ning kui palju on neis õppureid?
Eestis pakub käesoleval õppeaastal muusikaga seotud õpet 101 erahuvikooli ja neil õppekavadel õpib 10500 õpilast. Tallinnas vastavalt 52 erahuvikooli ja 5700 õpilast. Tuleb märkida, et nende koolide hulgas on ka huvikoole, kes ei ole end Eesti Hariduse Infosüsteemis märkinud muusika- ja kunstikooliks. Puhtalt selliseid erahuvihariduskoole, kelle õppeasutuse tüüp on huvikool, alamtüüp on muusika- ja kunstikool ja kus õpitakse muusikaga seotud õppekavadel, on Eestis 37 (õpilasi 4200) ja Tallinnas 18 (õpilasi 1300). Täpsemalt saate teile huvipakkuvates lõigetes huvihariduse andmete kohta uurida HaridusSilma portaalist.

Mitu % saab kõrgharidust peale vene kooli lõpetamist?
2021/22. õppeaastal oli statsionaarses õppes vene õppekeele või keelekümbluse metoodikaga lõpetajaid 59, kellest 32 jätkas kõrgharidusõpingutega. Seega 54%. Vaata lisa:
https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridusliigid/uldharidus/uldhariduse-lopetajad

Kui palju ülikooli lõpetanutest asub tööle õpitud erialal?
Sel teemal teeb väga põhjalikke uuringuid Kutsekoda. Näiteks 2021. a sotsiaaltöö uuringu aruandest tuleb välja, et kõrgkoolis sotsiaaltöö valdkonna lõpetajatest töötab erialasel tööl 42%.

Kuidas on muutunud ajaga inimeste areng ja haritus? Tõusnud või langenud?
Inimeste arengu ja harituse hindamine on väga komplitseeritud ning statistikaamet selliseid andmeid ei kogu. Küll aga on meil palju andmeid inimeste hariduse omandamise kohta. Näiteks viimase rahvaloenduse alusel selgus, et 42,9%-l üle 15-aastastest Eesti elanikest on kõrgeim haridustase keskharidus ja 37,1%-l kõrgharidus. Põhi- või madalama haridusega on 20% Eesti elanikest. Võrreldes eelmise loendusega kümme aastat varem on kõrgharidusega inimesi suhteliselt rohkem ja põhiharidusega inimesi vähem. Keskharidusega inimeste

osatähtsus on jäänud samale tasemele. Loe lisainfot rahvaloenduse teemalehelt https://rahvaloendus.ee/et/tulemused/haridus.
Samuti võib teile huvi pakkuda blogilugu teemal „Kas Eesti rahvas on hariduse usku?“

Teen enda uurimistööd õpiviiside kohta. Kas teil on andmeid, millised on Eesti õpilaste hulgas populaarsemad õpiviisid ja/või õpistiilid ning kas selle kohta on tehtuid kasulike uuringuid?
Statistikaamet ei kogu andmeid õpiviiside või -stiilide kohta. Saame siinkohal jagada näiteks statistikaameti 2009.–2010. aastatel läbi viidud ajakasutuse uuringu tulemusi. Seal selgus, et 10–14aastased kulutavad päevas õppimisele keskmiselt 210 minutit. 185 minutit sellest oli suunatud kooli või ülikooliga seotud õppimisele. Samal ajal kui 15–24aastased õppisid päevas keskmiselt 159 minutit. Sellest 137 minutit oli pühendatud kooli või ülikooliga seotud õppimisele. Rohkem andmeid leiate meie andmebaasitabelitest märksõna „ajakasutus“ alt.

Milliseid huviringe külastavad 10-12 aastased lapsed (tüdrukute ja poiste erinevus samuti) kõige rohkem? Millised kõige populaarsemad/ebapopulaarsed?
Huviringide statistikat teevad statistikaamet ja haridusministeerium huvihariduse valdkonade lõikes. 10-12-aastased osalevad valdavalt spordiga seotud huviringides (55%) ja muusika ja kunstiga seotud huviringides (28%), kõige vähem aga looduseteemalistes huviringides (1%) ja tehnikaga seotud huviringides (4%). Poiste hulgas on sport ülekaalukalt kõige populaarsem (67%), poiste hulgas teisel kohal on 16%-ga muusika, kunst. Tüdrukute hulgas on spordi ning muusika ja kunstiga seotud huvialades osalemine võrdsem (vastavalt 43% ja 39%). Andmed on 2021/22. õppeaasta kohta.

Huvihariduses osalejate kohta lisainfot saab uurida statistikaameti andmebaasist ja haridusandmeteportaalist HaridusSilm, kus saate endale huvipakkuvates lõigetes andmeid väga täpselt filtreerida (k.a õppekava tasemel).

Kui paljud põhikooli lõpetajatest ei jõua ülikoolidesse?
Sellele saab vastata kahest vaatenurgast. Esiteks võib vaadata, kui paljudel inimestel ei ole kõrgharidust. 2021. aastal ei olnud 30–34-aastaste hulgas kõrgharidust 57% inimestest. Teisalt kui tahta vaadata konkreetsel õppeaastal lõpetajate käekäiku, siis võttes aluseks 2018/19. õppeaastal põhikooli lõpetanud, näeb, et 68% neist ei ole 3 aasta pärast ehk vahetult pärast gümnaasiumi lõpetamist Eesti ülikoolis õppima asunud. Tuleb arvestada, et paljud noored teevad ka vaheaastaid ja hakkavad kõrgharidust omandama hiljem või siirduvad hoopiski välismaale. Üldhariduskoolide lõpetajate käekäigu kohta leiab infot ka HaridusSilma portaalist. Rahvastiku kõrgeima omandatud haridustaseme info on olemas statistikaameti andmebaasi tabelis RV0231U.

Kui palju õpilasi läheb pärast gümnaasiumi õppima ülikoolidesse õigusteadust?
2021/22. õppeaastal võeti ülikoolidesse vastu 307 õigusteaduse üliõpilast. See on 3,9% kõigist sisseastujatest. Vaata lisaks: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__haridus__kergharidus/HT303.

Kuidas on Pärnu-Jaagupi kooli õpilaste arv muutund aastatega 1992-2022?
Koolide lõikes õppijate andmed on olemas alates Eesti Hariduse Infosüsteemi loomisest 2005. aastal. Pärnu-Jaagupi Põhikooli õpilaste arv 2005/06. õppeaastal oli 354. See langes kuni aastani 2015/16 (171 õpilast) ja alates sellest ajast on tõusnud 256 õpilaseni käesolevaks õppeaastaks. Andmed võetud HaridusSilma portaalist.

Kui suur hulk gümnaasiumilõpetajatest jätkavad õpingutega kutsekoolis?
2021/22. õppeaastal gümnaasiumi lõpetanutest jätkas lõpetamisele järgneval aastal kutsekoolis 7%. Üldhariduskoolide lõpetajate käekäigu kohta leiab infot HaridusSilma portaalist.

Kui palju on Eestis gümnaasiumi lõpetanud noori aastatel 2015-2022 läinud välismaale edasi õppima?
Kahjuks ei koguta andmeid selle kohta, kui paljud Eestis gümnaasiumi lõpetanud noored asuvad välismaa ülikoolidesse õppima. Eesti hariduse infosüsteem kajastab Eesti kõrgkoolidesse immatrikuleeritud üliõpilasi. Küll aga saab infot OECD statistikast, kuhu teised riigid on esitanud andmeid selle kohta, kui palju neis riikides Eestist pärit üliõpilasi õpib. See ei ole kindlasti täielik kogum, kuid 2020. a andmete alusel saab öelda, et siis oli Eestist pärit inimesi välismaa ülikoolidesse immatrikuleeritud vähemalt 3200 õppijat. Sellele lisanduvad Erasmuse ja

muude mobiilsusprogrammide raames ajutiselt välismaal käijad.

Vaata lisa OECD tabelist "Enrolment of international students by origin" (https://stats.oecd.org/# -> Education at Glance -> Education and Training -> Students, Access to education and participation -> Enrolment of International students by origin) .

Kui palju inimesi on Eestis kõrgharidusega?
Viimase rahvaloenduse tulemusel selgus, et üle 15-aastastest Eesti elanikest on kõrgharidusega 37,1%. Võrreldes eelmise loendusega kümme aastat varem on kõrgharidusega inimesi suhteliselt rohkem. Loe lisainfot rahvaloenduse teemalehelt: https://rahvaloendus.ee/et/tulemused/haridus. Rahvastiku kõrgeima omandatud haridustaseme info ka piirkondade ja vanuste kaupa on olemas tabelis RV0231U.

Mis on Eestis gümnaasiumi lõpetanud noorte tunnistuse keskmine hinne?
Lõputunnistuse hinnetelehe andmed kantakse küll Eesti Hariduse Infosüsteemi, kuid statistikaametile need andmed kättesaadavad ei ole. Soovi korral saab saab andmepäringu esitada haridus- ja teadusministeeriumile. Küll aga saab huvi korral tutvuda riigieksamitulemustega siin:
https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridusliigid/uldharidus/riigieksamid

Kui mitmed noored jätsid kõrghariduse omamise pooleli aastal 2020?
Sel aastal oli kõrgkoolides 5968 õpingute katkestamist. Sellest ei tule välja, kas kõik need inimesed ka kõrghariduse omandamise tervikuna pooleli jätsid või suundusid hoopis mõnda teist õppekava õppima. Seda saaks ka uurida, aga see on põhjalikum ettevõtmine, mis tänasesse formaati ei mahu. Vaata lisaks statistikaameti andmebaasi tabelist HT306.

Kui paljudel inimestel Eestis on lemmiktund matemaatika?
Mõne õppeaine lemmikaineks pidamise uurimiseks peaks tegema uuringu õpilaste hulgas. Statistikaamet seda teemat oma valikuuringute raames uurinud ei ole. Küll aga võib kaudselt selle üle mõtiskleda, kui vaadata PISA2018 aasta tulemusi. Matemaatikas kvalifitseerus 15,5% õpilastest tippsooritajateks. Ehk võime eeldada, et neil on matemaatika lemmikaineks, kuna tihti õpilastele meeldib ainetund, milles nad osavad on, aga seda peaks eraldi uurima. PISA (suurima rahvusvahelise õpilaste õpitulemuslikkuse uuringu) kohta saab edasi lugeda siit: https://harno.ee/pisa.
Allikas: https://harno.ee/sites/default/files/documents/2021-02/PISA%202018-19_RAPORTweb.pdf

Kui mitmed noored jätsid keskhariduse omamise pooleli aastal 2020?
Sel aastal oli kõrgkoolides 5968 õpingute katkestamist. Sellest ei tule välja, kas kõik need inimesed ka kõrghariduse omandamise tervikuna pooleli jätsid või suundusid hoopis mõnda teist õppekava õppima. Seda saaks ka uurida, aga see on põhjalikum ettevõtmine, mis tänasesse formaati ei mahu. Vaata lisa statistikaameti andmebaasi tabelist HT306.

Millised on tänaste õpetajate õppimise harjumused?
Statistikaamet ei ole seda uurinud. Küll aga on see olnud uurimisobjektiks rahvusvahelises õpetajate uuringus TALIS. Viimased andmed pärinevad 2018. aastast, neist tuli välja, et Eesti õpetajate osalemine professionaalset arengut toetavates tegevustes on kõrge – 98% õpetajatest oli 12 uuringule eelneva kuu jooksul osalenud mõnes professionaalse arengu tegevuses. TALISe uuringus hõlmas professionaalse arengu tegevuste jaotus kümmet vormi: kursused/seminarid, online-kursused/seminarid, hariduskonverentsid, formaalsed kvalifikatsiooniprogrammid (nt õpetajakoolituse õppekavad), vaatlusvisiidid teistesse koolidesse, vaatlusvisiidid teistesse organisatsioonidesse, kolleegi ja/või iseenda töö vaatlemine ja coaching, osalemine õpetajate võrgustikes, erialakirjanduse lugemine, muud professionaalse arengu tegevused. Need vormid ulatuvad formaalselt struktureeritud tegevustest (nt konverentsid, seminarid, osalemine õpetajakoolituse õppekaval) mitteformaalsete tegevusteni (nt võrgustik, koolisisene koostöö, erialakirjanduse lugemine). Eesti õpetajad osalevad aastas keskmiselt viies professionaalse arengu tegevuses (OECD keskmine on neli). Kõige levinum on

erialakirjanduse lugemine või kursustel/seminaridel osalemine (90%). Loe täpsemalt siit: https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/70213/talis_eesti_raporti_i_osa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kui paljud tänased õpetajad on rahul selle töötasuga, mis neil on?
Statistikaamet ei ole seda uurinud. Küll aga on see olnud uurimisobjektis rahvusvahelises õpetajate uuringus TALIS. Viimased andmed pärinevad 2018. aastast, kui oma palgaga oli rahul 39% õpetajatest, mis oli võrdne OECD keskmise tulemusega. TALIS2018 tulemuste kohta saad edasi uurida siit: https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-10/talis_eesti_24.03.pdf

Milline on keskmise Eesti õpetaja profiil 2022.aasta andmete seisuga? Lisage palun ka midagi tema harjumuste, hoiakute ja oskuste kohta.
Eesti õpetajate üldise kirjelduse leiab statistikablogist. Harjumuste ja hoiakute kohta statistikaametil andmeid ei ole.

Kui suur protsent ülikoolides edasiõppijatest Eestis (Eesti kodanikud) on valinud / valib esimese kõrghariduse saamiseks mõne välisülikooli?
Eestis gümnaasiumi lõpetanud noorte kohta, kes asuvad välismaale ülikooli õppima ei ole meile teadaolevalt andmeid. Eesti hariduse infosüsteem kajastab Eesti kõrgkoolidesse immatrikuleeritud üliõpilasi. Küll aga saab infot OECD statistikast, kuhu erinevad riigid on esitanud andmeid selle kohta, kui palju neis riikides Eestist pärit üliõpilasi õpib. See ei ole kindlasti täielik kogum, kuid 2020. a andmete alusel saab öelda, et siis oli Eestist pärit inimesi välismaa ülikoolidesse immatrikuleeritud vähemalt 3200 õpilast. Samal ajal Eesti ülikoolides õppis 40 000 kohalikku üliõpilast. Seega saab hinnanguliselt arvutada, et välismaale läheb mingit osa oma kõrgharidusteest läbima vähemalt 7% Eesti üliõpilastest. Kas nad teevad seda aga vahetult pärast gümnaasiumi või mitte, see ei paista andmetest välja.

Vaata lisa OECD tabelist "Enrolment of international students by origin" (https://stats.oecd.org/# -> Education at Glance -> Education and Training -> Students, Access to education and participation -> Enrolment of International students by origin).

Kui paljud gümnaasiumi õpilased on viielised?
Igapäevast õpianalüütikat riiklikult kokku ei koguta. Gümnaasiumi lõputunnistuse hinnetelehe andmed kantakse küll Eesti Hariduse Infosüsteemi, kuid need ei ole Statistikaametile kättesaadavad, et saaksime soovitud infot jagada. Soovi korral saab andmepäringu esitada haridus- ja teadusministeeriumile või haridus- ja noorteametile.

Mis teemadel tehakse UPT-sid kõige rohkem?
See on väga huvitav uurimisküsimus. Iseseisva töö (õpilasuurimus, praktiline töö, loovtöö) pealkiri kantakse küll Eesti Hariduse Infosüsteemi, kuid nende andmete pealt ei ole statistikaametile teadaolevalt kokkuvõtlikku statistikat tehtud. Küllap ei oleks see ka kerge, sest pealkirjad oleks vaja kõigepealt valdkondadeks jaotada. Huvi korral võib pöörduda haridus- ja teadusministeeriumi või haridus- ja noorteameti poole.

Kui paljud gümnaasiumi õpilased on viielised?
Igapäevast õpianalüütikat riiklikult kokku ei koguta. Gümnaasiumi lõputunnistuse hinnetelehe andmed kantakse küll Eesti Hariduse Infosüsteemi, kuid need ei ole jällegi statistikaametile kättesaadavad, et saaksime soovitud infot jagada. Soovi korral saab andmepäringu esitada haridus- ja teadusministeeriumile või haridus- Ja noorteametile.

Millisest maakonnast läheb kõige rohkem õpilasi ülikooli õppima?
Absoluutarvudes läheb ülikooli õppima kõige rohkem muidugi Harju maakonna koolilõpetajaid. Kui aga vaadata suhtelist osatähtsust, siis 2020/21. õppeaasta gümnaasiumilõpetajatest läks kõige suurem osa kohe järgneval õppeaastal kõrgkooli Tartu maakonnast (55%), Põlva maakonnast (51%) ja Valga maakonnast (46%). Harju ja Järva maakond järgnevad 44%-ga. Tuleb tähele panna, et selles statistikas sisaldub vaid Eesti ülikoolidesse sisseastumine. Millisest maakonnast suunduvad õpilased välismaale õppima, selle kohta meil andmeid ei ole.

Mitu kooli on Ida-Virumaal?
Ida-Virumaal on käesoleval õppeaastal 39 põhikooli või gümnaasiumit ning 2 kutseõppeasutust. Koolieelseid lasteasutusi on 45. Üldhariduskoolide arvu statistikat leiab HT22 tabelist või ka HaridusSilma portaalist.

Mitmel lapsel aastas jääb põhikool lõpetamata loovtöö tõttu?
Mitmel noorel aastas jääb gümnaasium lõpetamata õpilasuurimuse või praktilise töö (UPT) tõttu?
Kas 2014. aastast kehtima hakanud loovtööde ja UPT-nõude ning noorte enesetappude tõusu vahel võib olla positiivne seos?
Põhikooli või gümnaasiumi lõpetamata jätmisel riiklikusse statistikasse nii täpselt põhjust ei koguta. See info on tõenäoliselt olemas koolides, aga statistika tegemiseks peaks selle kõigepealt kokku koguma. Küll aga on meil olemas õpingute katkestajate statistika üldiselt ja sealt paistab hoopiski langustrend (https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__haridus__uldharidus/HT2318). Enesetappude arvu vanusegruppides leiab statistikaameti andmebaasi tabelist RV56.
Trendi on raske välja tuua, see teema vajab palju kontekstipõhist analüüsi. Trendide ilmnemine sõltub ka sellest, kui pikalt aegridasid vaadata. Kui uurite andmeid ja leiate, et enesetappude arv noorte hulgas on pärast 2014. aastat tõusnud, võib tekkida kahtlus, et need nähtused on omavahel seotud. Kui ka esineks seos ehk sarnane muster, siis tuleb olla ettevaatlik tõlgenduste tegemisel, sest kõik seosed ei ole põhjuslikud ehk üks nähtus alati ei mõjuta teist.
Sellel teemal soovitame tutvuda mittepõhjuslikku seost näitlikustavat lisainfot näiteks siit:
https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kysi-statistikat/2023_kysimus24_andmeamps

Millises Eesti koolis õpib kõige rohkem õpilasi?
Üldhariduses on kõige suurem kool Tallinna Linnamäe Vene Lütseum 1905 õpilasega, suuruselt teine on Keila Kool (1461) ja kolmandal kohal Gustav Adolfi Gümnaasium 1525 õpilasega. Kutseõppeasutustest on suurima õpilaste arvuga Tartu rakenduslik kolledž (2925 õpilast). Kõrgkoolidest on suurim Tartu Ülikool (14 078 õpilast).

Kui palju aastal 2022 lõpetasid põhikooli?
2022. aastal lõpetas põhikooli statsionaarse õppe 13 353 õpilast, kellest 70% läks edasi õppima gümnaasiumisse ja 26% kutseõppeasutusse.

Põhikooli lõpetajate statistikat leiate juurde veel statistikaameti andmebaasi tabelist HT17 ja HaridusSilmast.

Palju raha teenib Eestis keskmiselt Gümnaasiumi Geograafia õpetaja?
Eraldi gümnaasiumi geograafiaõpetajate palkade kohta meil infot pole. Õpetajate palkade kohta üldiselt teeb statistikat haridus- ja teadusministeerium ja seda võib näha Haridussilma portaalis.

Palju on õpetajaid tööturu pealt võtta ja palju on aasta 2022 keskmine õpetaja kuupalk ?
Õpetajate keskmise palga kohta teeb statistikat Haridus- ja Teadusministeerium Haridussilma portaalis.

Kui palju Eesti üliõpilastest elab välismaal?
OECD 2020. a andmetest nähtub, et Eestist pärit inimesi oli välismaa ülikoolidesse immatrikuleeritud vähemalt 3200. Sellele lisanduvad Erasmuse ja muude mobiilsusprogrammide raames ajutiselt välismaal õppijad.

Kui palju õpilasi õpib Eesti erakoolides?
Eesti eraüldhariduskoolide statsionaarses õppes õpib käesoleval õppeaastal rekordarv õpilasi - 12 672. Kümne aastaga on õpilaste arv kahekordistunud.

Andmeid erakoolide kohta leiab statistikaameti andmebaasi tabelist HT12 ja HaridusSilmast.

Kui palju õpetajaid töötab Eestis erakoolides?

Eesti eraüldhariduskoolides töötab käesoleval õppeaastal 1685 õpetajat. Andmeid erakoolide õpetajate kohta leiab nii: https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridustootajad/opetajad (filtriks panna omandivorm= eraomand)

Miks kooliõpilased ei soovi koolis käia?
Igal inimesel on erinevad põhjused, mis mõjutavad tema koolikogemust. Motivatsiooni koolis käia võivad vähendada näiteks suhtlemisraskused klassikaaslaste või õpetajatega, probleemid õppetöös ja ka tervislikud probleemid (sh väsimus). Õpilaste subjektiivset heaolu mõõdetakse igal aastal üleriigiliste rahuloluküsitlustega, kus küsitletakse 4., 8. ja 11. klasside õpilasi. 2021. a küsitlustulemused näitavad, et tervikuna on kõikide vanuseastmete õpilased kooliga rahulolule ja enamusele rahulolufaktoritest andnud suhteliselt positiivse hinnangu. Sarnaselt varasemate aastate rahuloluküsitlustele on vanusegruppide võrdluses kooli ja erinevate faktoritega kõige rahulolevamad 4. klassi õpilased ning kõige kriitilisemad 8. klassi õpilased.
Allikas: https://harno.ee/sites/default/files/documents/2022-01/%C3%9Cldhariduskoolide%20rahulolu-%20ja%20koolikeskkonna%20k%C3%BCsitluste%20riiklik%20aruanne%202021.pdf
https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-10/tulemusaruande_lisa_-_valdkondade_analuus_0.pdf

Kuidas/mil määral on seotud Eesti noorte enesetappude arv ja õpitulemused? Täpsustus: teadupoolest on Eestis noorte seas väga kõrge enesetappude arv ja sama-aegselt on Eesti noored Pisa teadmistestide tipus, sealt tekibki selline küsimuse püstitus.
Statistikaamet kogub andmeid vaid lõpetatud hariduse kohta ning seetõttu ei saa teha järeldusi õpitulemuste ja enesetappude seoste kohta.
Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vaata kontakte siit: https://eluliin.ee/.

Mis on aastane õpetajate juurdetulek?
Kui mõtlete kõrgkoolide lõpetajaid, siis 2022. aastal lõpetas kõrgkoolis hariduse valdkonnas 776 üliõpilast, kellest 371-l sisaldas läbitud õppekava sõna 'õpetaja'. Neist omakorda 290 lõpetasid magistritaseme ehk oleks valmis suunduma tööle. 81 neist lõpetas bakalaureuse taseme. Rohkem andmeid leiate siit:
https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridustootajad/opetajad

Kui mõtlete aga seda, kui palju asub uusi õpetajaid koolis tööle, siis seda on statistikaamet uurinud 2022. aastal õpetajate elukaare uuringus. Selle uuringu metoodikas määratleti alustava õpetajana selline õpetaja, kellel oli õppeaastal 2019/2020 õpetajana töötamise kirje EHISe andmetel, kuid kellel varasematel aastatel (2014-2018) õpetajana töötamise kirjet EHISes ei olnud. Lisaks sellele oli tingimuseks, et tema amet TÖRis peaks olema "õpetaja". Kokku oli selliseid inimesi 754. Loe lisaks:
https://media.voog.com/0000/0037/7761/files/Heateo%20Haridusfond_%C3%95petajate%20teekondade%20uuring_Statistikaamet.pdf

Tere!
Kui suur osa/protsent alustavatest õpetajatest on lahkunud oma ametipostilt esimese kolme aasta jooksul näiteks viimase viie või kümne aasta lõikes?
Seda, kui suur osa õpetajatest jääb oma tööle püsima, on statistikaamet vaadanud 2022. aastal. Selgus, et kolme aasta järel oli alustavatest õpetajatest õpetajatöölt lahkunud isegi kolmandik. Vt ka teema kohta kirjutatud blogilugu https://www.stat.ee/et/uudised/kuhu-kaovad-noored-opetajad ja loe raportit Heateo Haridusfondi kodulehel.

Kui suur puudus on pedagoogidest ja tugispetsialistidest Eesti õppeasutustes?
Seda küsimust on uuritud 2018. a OSKA raportis hariduse ja teaduse valdkonna kohta. Põhjalikumalt saate uurida siit: https://oska.kutsekoda.ee/uuring/haridus-ja-teadus/. Muu hulgas tõdetakse, et nagu õpetajate, nii on ka tugispetsialistide puhul probleemiks ebapiisav järelkasv: asendusvajadus kimbutab eripedagooge ja koolipsühholooge (15% eripedagoogidest on vähemalt 60-aastased). Peale asendusvajaduse tuleb ekspertide hinnangul eripedagoogide puhul arvestada u 10% kasvu vajadusega, mille põhjustab kaasava hariduse

põhimõtete rakendamine. Logopeedide vanusest tulenev asendusvajadus on üle 15 tugispetsialisti aastas, ent tööturule lisandub alla kümne logopeedi aastas, mida on selgelt liiga vähe. Koolipsühholoogide puhul on koguvajadus aastail 2018–2025 u 90 tugispetsialisti (lasteaedade vajadust arvestamata).

Mitu põhikooliõpilast on Eestis ühe õpetaja kohta? Mitu gümnaasumis?
1.-6. klassis on üle Eesti keskmiselt 12 õpilast ühe õpetaja kohta. 7.-9. klassis 10 õpilast õpetaja kohta, gümnaasiumis aga 14 õpilast õpetaja kohta.

Kas Eestis on üleharitus? Milliseid allikaid oskate ülikoolis kursusetöö kirjutamiseks soovitada? (Selgitus: Üleharitus tähendab inimese haridustaseme ületamist tööturu nõudluse suhtes)
Tõesti, leidub ebakõlasid omandatud haridustaseme ja ametiala vahel, näiteks 29% sekretäride ametirühma töötajaid on eeldatust kõrgema haridusega. Täpsemalt saab selle kohta lugeda OSKA uuringuaruandest "Ülevaade Eesti tööturu olukorrast, tööjõuvajadusest ning sellest tulenevast koolitusvajadusest" (peatükk 5.1).

Kui palju on gümnaasiumiõpetaja keskmine ja miinimumpalk?
Õpetajate palgaanalüüse teeb haridus- ja teadusministeerium. Need võib leida Haridussilma portaalist: https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridustootajad/opetajate-palgaanaluus/palgaanaluus

Kui palju õpilasi läheb põhikooli alla 7-aastaselt?
Statistikaamet on seda uurinud 2020. aastal oma blogiloos "Igas esimeses klassis alustab kooliteed vähemalt üks 6-aastane laps". Siis selgus, et enne koolikohustusliku ea saabumist alustas haridusteed ligi tuhat last. Laps on koolikohuslane siis, kui saab enne 1. oktoobrit 7-aastaseks. Seega on ka need lapsed, kes lähevad 1. septembril kooli 6-aastaselt, aga saavad septembri jooksul seitsmeseks, täiesti õiges koolimineku eas. Kui teid aga huvitab konkreetselt, kui paljud alustav 1. septembril 6-aastaselt kooliteed, saate seda vaadata siit (1. klassis õppijad vanuse kaupa). Seal on vanused arvutatud 1. septembri seisuga. 2021/22 õppeaastal oli selliseid õpilasi 1985.

Kui paljud Eesti õpilased lähevad välismaa ülikoolidesse õppima?
Head andmestikku selle kohta ei ole, kui paljud Eestis gümnaasiumi lõpetanud noored astuvad välismaa ülikooli õppima. Eesti hariduse infosüsteem kajastab Eesti kõrgkoolidesse immatrikuleeritud ehk ülikooli nimekirja kantud üliõpilasi. Küll aga saab infot OECD statistikast, kuhu erinevad riigid on esitanud andmeid selle kohta, kui palju neis riikides Eestist pärit üliõpilasi õpib. See ei ole kindlasti täielik kogum, kuid 2020. a andmete alusel saab öelda, et siis oli Eestist pärit inimesi välismaa ülikoolidesse immatrikuleeritud vähemalt 3200 õpilast. Samal ajal Eesti ülikoolides õppis 40 000 kohalikku üliõpilast. Seega saab hinnanguliselt arvutada, et välismaale läheb mingit osa oma kõrgharidusteest läbima vähemalt 7% Eesti ülikooli astujatest. Kas nad teevad seda aga vahetult pärast gümnaasiumi või mitte, see ei tule sellest arutluskäigust välja.

Vaata lisa OECD tabelist "Enrolment of international students by origin" (Mine: Education and Training -> Education at Glance -> Students, Access to education and participation -> Enrolment of International students by origin).

KESKKOND, KLIIMA, SÄÄSTEV ARENG, METSANDUS

Kui palju on Eestis CO2-neutraalseid ettevõtteid?
Vastus Keskkonnaministeeriumilt: See, millist ettevõtet saab pidada CO2 või kliimaneutraalseks, ei ole kuidagi veel kokku lepitud, seega puudub ka vastav reglement ning metoodikad ettevõtete hindamiseks. On ettevõtjaid kes väidavad, et nad on CO2-neutraalsed, kuid seda ei ole võimalik kontrollida ning tihti on see hinnang ettevõtetel vaid ühe näitaja põhine. Seega on oluline arvestada, et ettevõtte jalajälg ei koosne mitte üksnes tema enda poolt

õhku paisatud kasvuhoonegaaside heitest, vaid ka toodete/teenuste jalajäljest, mida ettevõte sisse ostab. Riigis on käimas protsessid mille alusel tahetakse tekitada vastavad õigusraamistikud ja põhimõtted hindamiseks, sh suurendamaks läbipaistvust.

Kui suur protsent Eestis kaevandatud maavaradest kasutatakse koha peal ja kui palju viiakse välja? Kui suure osa kaevandatud maavaradest kasutab ära RMK?
Kuna me ei tea, milliseid maavarasid silmas peeti, siis soovitame maavarade kaevandamise ja ekspordi kohta vaadata järgmisi statistikaameti andmebaasi tabeleid:

- KK957: FÜÜSILINE EKSPORT MATERJALI LIIGI JÄRGI
- KK91: KODUMAISE TOORME KASUTUS TOORME LIIGI JÄRGI
- VKK10: KAUPADE EKSPORT JA IMPORT KAUBA (KN) JA RIIGI JÄRGI (KUUD) 2004M01 - 2023M01

RMK andmeid maavarade kasutamise osas tuleks küsida otse RMK-lt.

Kui suur osa Eestis kasvatatud loomadest süüakse koha peal, kui suur osa eksporditakse välismaale elavalt ja kui suur osa n-ö tapetuna, ehk lihana?
Liha kasutamise andmeid avaldab statistikaamet andmebaasi tabelis PM42: LIHA RESSURSS JA KASUTAMINE. Tabeli andmetel eksporditi 2021. a liha ja rupse kokku 49 300 tonni ja inimeste poolt tarbiti Eestis 109 200 tonni. Elusloomade ekspordiandmed tabelis puuduvad.

Vajalikud väliskaubanduse andmed on avaldatud väliskaubanduse andmebaasi tabelis VKK30: KAUPADE EKSPORT JA IMPORT KAUBA (KN) JA RIIGI JÄRGI 2004 – 2022. Tabeli järgi eksporditi 2021. aastal elusloomi kokku 14 910 737 kg, sellest 500 kg olid elushobused, -eeslid, -muulad ja -hobueeslid, 12 199 916 kg olid elusveised, 1 904 358 kg olid elussead, 490 697 kg olid eluslambad ja -kitsed, 315 215 kg olid eluskodulinnud ja 51 kg olid muud elusloomad.

Kui mitu protsenti Eestis raiutud puidust viiakse välismaale? Kui mitu protsenti Eestis raiutud puidust läheb põletusse Eestis ja välismaal?
Statistikaamet otseselt küsituid andmeid ei arvuta ega avalda.

Siiski on puidu ekspordi andmed avaldatud väliskaubanduse andmebaasi tabelis VKK30: KAUPADE EKSPORT JA IMPORT KAUBA (KN) JA RIIGI JÄRGI 2004 - 2022. Siin on vaja teada, mis puidu kohta täpsemalt andmeid vaja on – kas palgid, pelletid, küttepuud, mööbel jne.

Raiemahtude osas on statistikaameti andmebaasis SMI osas 2019. a andmed avaldatud tabelis MM03: METSARAIE RIIKLIKU METSAINVENTEERIMISE (SMI) HINNANGUL ja raiedokumentide alusel 2020. a andmed tabelis MM04: METSARAIE RAIEDOKUMENTIDE ALUSEL MAAKONNA JA METSAMAA LIIGI JÄRGI. Uuemad andmed on hetkel ainult Keskkonnaagentuuril, kes raieandmeid kogub.

Andmed selle kohta, kui palju puitu põletatakse kütusena Eestis kokku, on avaldatud andmebaasi tabelis KE062: KÜTUSE TARBIMINE TEGEVUSALA JA KÜTUSE LIIGI JÄRGI. Spetsiifiliselt Eesti päritolu puidu kohta statistikaametil andmed puuduvad.

Kui palju põletatakse Eestis raiutud puitu välismaal – sellele saab kaudselt jällegi vastuse väliskaubanduse andmebaasi tabelist, kui vaadata andmeid küttepuude (kaminaküttepuud jms) ja pelletite ekspordi mahu kohta.

Kui suur osa Eestis kütitud lindudest ja loomadest on kaitsealused liigid?
Ulukite ja nende küttimisega seotud andmeid avaldab Keskkonnaagentuur oma Keskkonnaportaalis.

Kui palju on muutunud ehitus- ja lammutusjäätmete ringlussevõtt viimase 10 aasta jooksul?
Ehitus- ja lammutusjäätmete taaskasutus on viimase kümne aasta jooksul ligikaudu kahekordistunud.

Kui palju on Eestis riigimetsa, kus puude kõrgus ületab 5 meetrit võrreldes 20 aasta taguse ajaga?
2021. aastal oli RMK metsa kokku 1 076 500 ha, sellest üle 5m kõrgusega 931 800 ha (allikas: keskkonnaagentuur, statistiline metsainventuur). 20 aastat tagasi: 2001. aastal oli RMK metsa kokku 819 700 ha, sellest üle 5m kõrgusega 691 100 ha (allikas: keskkonnaagentuur, statistiline metsainventuur).

Kui suure osa Eesti energia vajadusest katab roheenergia?
Vt Statistikaameti energeetika valdkonnalehte https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/energia-ja-transport/energeetika.Taastuvenergia osatähtsus energia lõpptarbimises 38,0 % (2021) ja Taastuvenergiast toodetud elektri osatähtsus elektri kogutarbimises 29,3 % (2021). Eleringi info järgi oli 2022. aastal 34,5% toodangust taastuvaenergia. Energiavajadusel peaks arvestama ka importi ja eksporti.

Mitmest puust algab mets?
Metsa puude arvu järgi ei defineerita. Eestis on mets defineeritud metsaseaduses (§ 3): https://www.riigiteataja.ee/akt/127052022014?leiaKehtiv

Kas Eesti mets on aastate jooksul suurenenud või kahanenud?
Metsamaa ja puistute pindala ning puistute varu väärtused on suuremad kui 20 aastat tagasi. Metsa tagavara trend viimase 20 aasta osas on leitav statistikaameti veebis siin: https://andmed.stat.ee/et/stat/keskkond__loodusvarad-ja-nende-kasutamine__metsavaru/KK51.

"Metsa" definitsioon ei ole ilmselt võrreldav, ent kirjutasime metsa ajaloolisest vaatenurgast kogumikus "Aegamööda asi kaunis". Riigimetsade valitsuse andmetel oli 1920. aastal metsamaad (sh metsastunud rohumaad) 945 000 hektarit, see hõlmas toona viiendiku (20%) Eesti pindalast. Vt artiklist "Muud asja saab kõik metsast, aga isekasvanud vokiratast sa mette"

Kuhu viiakse ülejäänud koolitoit?
Vastus on koostatud koos Keskkonnaagentuuriga: Andmeid koolitoidu ülejääkide kohta sellise detailsusastmega Eestis ei koguta ning infot saaksid anda vaid koolitoidu teenuse pakkujad, kes teostavad regulaarselt inventuure eraldatud koolitoidu ja tagasi saadud biojäätmete osas. Seega tasub uurida ka oma koolist.
Vastavalt kehtivatele normidele ei tohi ülejäävat koolitoitu tasuta laiali jagada, nt Toidupanka annetada. Teoorias oleks võimalik koolil seda edasi müüa, nt töötajatele, aga selleks peaks koolil olemas olema vastavad load ja registreeringud, mida aga reeglina ei ole. Selleks, et korralik ülejääv koolitoit ei satuks biojäätmeks, tuleks hankijatel hakata hanke raames vastavaid rohehangete põhimõtteid ja kriteeriume sisse kirjutama, tagamaks et kvaliteetne toit läheks ringlusse.

Kui palju vett on keskmiselt korraga Emajões?
Vee koguse kohta meil täpseid andmeid ei ole, küll aga oskavad Tartus Emajõe kaldal paiknevas kontoris töötavad statistikaameti töötajad visuaalse vaatluse tulemusel öelda, et vett on palju, kevadel rohkem, suvel mõnevõrra vähem.

KULTUUR, SPORT

Kui palju Eesti elanikke kasutab muusikakuulamiseks digiteenuseid ja milliseid ning kas tasu eest või tasuta?
2020. aasta kultuurielus osalemise andmete põhjal ostis uuringule eelnenud 12 kuu jooksul e-poodidest või interneti vahendusel kultuuritooteid veidi üle 481 000 inimese, kellest ligi 90 000 ostis ka muusikat. Järgmine kultuuriuuring toimub alates 2023. a juulist, millega kogutakse ajakohasemat infot eesti elanike kultuuritarbimise kohta. Täpsemat infot on võimalik leida ka Music Estonia kokkuvõtvast raportist https://admin.musicestonia.eu/wp-content/uploads/2021/07/Esitlus_MusicEstonia_Norstat_dentsu.pdf

Kui palju raadios, kontserdilaval ja mujal kanalites Eestis kõlav muusika on eesti autorite ja/või esitajate muusika?
Statistikaametil ei ole selle kohta täpseid andmeid, kui suur osa Eestis kõlavast muusikast on eesti autorite või esitajate poolt loodud. Raadiote puhul on tegevusloa saamisel kinnitatud, kui palju peab raadios vähemalt kõlama Eesti autorite poolt loodud muusikat. Rohkem infot on võimalik lugeda Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelvalve Ameti kodulehel: https://www.ttja.ee/ariklient/ametist/load-ja-riigiloivud/meediateenuste-tegevusluba.
Kontserdikorraldajad esitavad Eesti Autorite Ühingule kõikide kontsertide kohta repertuaariaruandeid, ent me ei oska kommenteerida, kas ja millisel kujul nad teie küsitud eristust teevad.

Kui palju kuulatakse Eestis eesti artistide muusikat vs välisartistide muusikat digikanalites?
Ülevaadet eestimaalaste muusika eelistustest digikanalites statistikaameti andmetest luua ei ole võimalik.

Kui statistikaamet peab arvet, kui palju on Eestis kontserdikorraldajaid, siis kes on statistikaameti jaoks "kontserdikorraldaja"?
Kontserdikorraldajatena käsitleme neid majandusüksusi või isikuid, kes on vaatlusperioodil (statistika tegemisele eelnenud aastal) avalikke tasulisi või tasuta kontserte korraldanud. Nimekiri kombineeritakse Piletilevi, Piletimaailma ja kultuur.info andmete alusel.

Kui palju kulutavad eesti eraisikud ja juriidilised isikud muusikale erasündmuste raames (nt pulmad, firmapeod jne)?
Detailset statistikat Eestis üritustel muusikale tehtavate kulutuste kohta statistikaametil ei ole.

Kui palju kulutavad eesti inimesed muusikalisele hobitegevusele, nt koorides, ansamblites, orkestrites jm osalemistasud ja seonduvad kulud?
Muusikalise huvitegevusega seotud kulude andmeid statistikaametil ei leidu. Kui uurida 2020. aastal lõppenud leibkonna eelarve uuringu tulemusi, siis on võimalik välja tuua näiteks muusikariistade ostmisele kulutatud summa. Nimelt oli muusikainstrumente soetanud leibkonnade hulgas kulu instrumentide peale aastas keskmiselt 778,5 eurot. Leibkondade eelarve kohta võib põhjalikumalt uurida statistikaameti andmebaasist: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__leibkonnad__leibkonna-eelarve

Kui palju on Eestis (ja eraldi Tallinnas) erahuvihariduskoole, kes pakuvad ka muusikaõpet ning kui palju on neis õppureid?
Eestis pakub käesoleval õppeaastal muusikaga seotud õpet 101 erahuvikooli ja neil õppekavadel õpib 10500 õpilast. Tallinnas vastavalt 52 erahuvikooli ja 5700 õpilast. Tuleb märkida, et nende koolide hulgas on ka huvikoole, kes ei ole end Eesti Hariduse Infosüsteemis märkinud muusika- ja kunstikooliks. Puhtalt selliseid erahuvihariduskoole, kelle õppeasutuse tüüp on huvikool, alamtüüp on muusika- ja kunstikool ja kus õpitakse muusikaga seotud õppekavadel, on Eestis 37 (õpilasi 4200) ja Tallinnas 18 (õpilasi 1300). Täpsemalt saate teile huvipakkuvates lõigetes huvihariduse andmete kohta uurida HaridusSilma portaalist.

Kui palju on Eestis helisalvestusstuudioid ja helisalvestusteenuse pakkujaid?
Täpset helisalvestusstuudiote või helisalvestusteenuse pakkujate arvu statistikaameti andmetes ei leidu, küll aga oli 2021. aastal Eestis 97 ettevõtet, mille tegevust liigitatakse "Helisalvestiste ja muusika kirjastamise" alla. Siinkohal tuleb tähelepanu pöörata sellele, et selle kategooria alla loetakse ka nootide kirjastamine, originaalsalvestiste tootmine, muusikateoste tutvustamine jms.

Millised on Eestis kontserdipiletite hinnad, üldiselt ja maakondade lõikes ning kuidas on nad aja jooksul muutunud?
Statistikaametil leidub andmeid külastajate, kontserdikorraldajate ja kontsertide arvude kohta Eesti maakondade lõikes lingil https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__kultuur__muusika/KU113. Kontserdipiletite kohta detailsema info saamiseks võib võtta ühendust näiteks MTÜ Music Estonia esindajatega.

Kui palju salvestatakse ja antakse Eestis välja muusikat igal aastal?
Detailset statistikat kogu Eesti kohta meil ei leidu, kuna kõikvõimalikke artiste, kes oma loomingut Bandcampi, Spotifysse, Soundcloudi, Youtube'i vm igal aastal üles laeb, on tuhandeid. Neid artiste kaardistada ja nende loomingu üle täpset arvestust pidada ei ole paraku statistikaametil võimalik. Kui aga on huvi elukutseliste heliloojate suhtes, siis nende uudisloomingust peab nimekirja EMIK: https://www.emic.ee/uudisteosed

Kui palju annavad Eesti artistid kontserte välismaal?
Statistikaametil selliseid andmeid ei leidu, küll aga võib leida täpsemat infot Eesti artistide kohta musicestonia.eu veebilehelt.

Kui palju kulutab Eesti avalik sektor muusikale, nii toetustele kui ka muul viisil? Iseäranis huvitab KOVide panus just muusika lõikes.
Statistikaameti andmebaasi tabel RR056 näitab valitsemissektori kulusid valitsemisfunktsiooni järgi, kuid agregeeritumal (koondatumal) tasemel. Eraldi loomemajanduse kaardistusi muusika kohta on 4-5 aastase intervalliga teinud Eesti Konjunktuuriinstituut.

Kas Eestis on kultuuriasutusi (teatrid jne) teiste riikidega võrreldes rohkem või vähem kui vaadata asutusi per miljon inimest? (võrdlusriigid võib ise valida). Kuidas on meie kulud kultuurile protsendina SKP-st nende teiste riikidega võrrelduna.
Meie poolt avaldatud andmed Eesti kultuuriasutuste (muuseumide, teatrite, spordiklubide ja raamatukogude) kohta on leitavad statistikaameti andmebaasist https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__kultuur.
Kuna statistikaamet kultuuri andmeid metoodiliste ja sisuliste erinevuste tõttu rahvusvahelise võrdlusena ei käsitle, siis võib hinnanguliste riikide üleste võrdluste saamiseks vaadata lähemalt UNESCO raporteid (muuseumide puhul nt „UNESCO report: museums around the world in the face of COVID-19“) või sirvida worldcitiesculturefor um.com veebilehte.

Kui palju on eestis laskespordi harrastajaid?
Eelmisel aastal oli Eestis spordiklubides ja -koolides 3874 laskespordi harrastajat (3330 meest ja 544 naist). Laskespordi alaliikide kaupa oli harrastajaid järgmiselt: 1) jahilaskmine - 681 inimest, 2) laskmine - 2114, 3) jahipraktiline laskmine - 283, 4) *field target* - 193 ja praktikal laskmine - 1428. Osa harrastajaid tegeleb mitme laskmise alaliigiga, seetõttu on spordiala “laskesport” harrastajaid kokku vähem kui viie alaliigi summa näitab. Vaata ka: www.spordiregister.ee/et/statistika.

Mis on keskmine laskesportlase vanus Eestis?
Eesti Spordiregistri andmete põhjal ei ole võimalik leida laskesportlaste keskmist vanust, sest andmeid kogutakse vaid kahe vanuserühma kohta: alla 20-aastased ja 20+ vanuses harrastajad.

Milliseid huviringe külastavad 10-12 aastased lapsed (tüdrukute ja poiste erinevus samuti) kõige rohkem? Millised kõige populaarsemad/ebapopulaarsed?
Huviringide statistikat teevad statistikaamet ja haridusministeerium huvihariduse valdkondade lõikes. 10-12-aastased osalevad valdavalt spordiga seotud huviringides (55%) ja muusika ja kunstiga seotud huviringides (28%), kõige vähem aga looduseteemalistes huviringides (1%) ja tehnikaga seotud huviringides (4%). Poiste hulgas on sport ülekaalukalt kõige populaarsem (67%), poiste hulgas teisel kohal on 16%-ga muusika, kunst. Tüdrukute hulgas on spordi ning muusika ja kunstiga seotud huvialades osalemine võrdsem (vastavalt 43% ja 39%). Andmed on 2021/22. õppeaasta kohta.

Huvihariduses osalejate kohta lisainfot uuri siit: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__haridus__huviharidus/HTH02 ja haridusandmete portaalist HaridusSilm, kus saate endale huvipakkuvates lõigetes andmeid väga täpselt filtreerida (k.a õppekava tasemel): https://www.haridussilm.ee/ee/huviharidus/oppurid.

Mis on Eesti keskmise professionaalvõrkpalluri kuu palk?
Täisajaga sportlasena töötavate inimeste keskmine töötasu on antud palgarakenduses. Kahjuks võrkpallurite kohta täpsemalt infot pole.

Mitu jalgpallurit Eestis on?
Eelmisel aastal oli Eestis spordiklubides ja -koolides 23013 jalgpalli harrastajat (20220 meest ja 2793 naist). Alla 20-aastasi jalgpalli harrastajaid oli 19235 ning 20-aastasi ja vanemaid 3778 inimest. Vaata ka: www.spordiregister.ee/et/statistika.

Mitu sauna on Eestis?
Eestis on umbes 100 100 sauna. Andmed pärinevad Ehitisregistrist ning sellel teemal on pikemalt kirjutanud Maaleht: https://maaleht.delfi.ee/artikkel/120116958/suur-saunaloendus-kas-tead-mitu-sauna-on-su-kodukandis-ja-mitu-eestis-kokku-statistikud-teavad. Head sauna-aastat!

Mitu protsenti Eesti (semi)professionaalsetest korvpalluritest lähevad välismaale mängima?
Statistikaamet avaldab küll andmeid korvpalli harrastajate arvu kohta, kuid välismaale liikunud korvpallurite osas info saamiseks tuleks pöörduda Eesti Korvpalliliidu poole, kellega võib võtta ühendust nt meili teel info@basket.ee.

Kui palju inimesi mängib Eestis võrkpalli?
Eelmisel aastal oli Eestis spordiklubides ja -koolides 6514 võrkpalliharrastajat (3083 meest ja 3431 naist). Need arvud hõlmavad ka rannavõrkpalli harrastajaid, keda oli kokku 668. Vaata ka www.spordiregister.ee/et/statistika.

Mis trennis käivad eestlased kõige rohkem?
Möödunud aasta populaarseimaks spordialaks oli jalgpall. St eelmisel aastal oli Eestis spordiklubides ja -koolides 23 013 jalgpalli harrastajat (20 220 meest ja 2793 naist). Alla 20-aastasi jalgpalli harrastajaid oli 19 235 ning 20-aastasi ja vanemaid 3778 inimest. Vaata ka: www.spordiregister.ee/et/statistika.

Kui palju inimesi kuulavad hyperpop-i
Hyperpopi kuulajate kohta me eraldi statistikat ei kogu, küll aga klassikalise-, alternatiiv-/pop-/rokk- folk-, džäss-, elektroonilise- ja vaimuliku muusika kontserdikülastuste kohta. Avaldatud andmed on leitavad meie andmebaasis https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__kultuur__kultuurielus-osalemine/KUT028. Vaata lähemalt ka veebilehelt https://www.musicestonia.eu/.

Mitu minutit kulutab keskmine inimene keskmise intensiivsusega füüsilisele aktiivsusele nädalas?
Täpseid andmeid just keskmise intensiivsusega füüsilisele aktiivsusele kulunud aja kohta statistikaametil ei ole. Saame jagada andmeid, mis selgusid 2019.-2021. aastal läbi viidud ajakasutuse uuringus. Seal selgus, et füüsiliste harjutustega (kuhu alla kuulub jalutamine, jooksime, rattasõit, võimlemine, spordimängud jms) tegelesid 10-aastased ja vanemad inimesed päevas keskmiselt 40 minutit. Rohkem saab uurida teema kohta siit: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__ajakasutus/AK011.

Kui palju eestlasi harrastab rahvatantsu?
Eesti Rahvakultuuri Keskuse andmetel oli 2021. aastal Eestis 21627 rahvatantsu harrastajat. Need andmed on maakondade kaupa esitatud andmebaasi tabelis KU61.
Eesti rühmades tantsis 21065 inimest, teiste rahvuste rühmades 455 ning segarühmades 107 inimest. Vaata ka andmebaasi tabelit KU63.
Andmed 2022. aasta kohta avaldame 14. aprillil.

Mis statistikat teatrite kohta kogute?
Teatrite kohta me andmeid ise ei kogu, küll aga avaldame. Üle-eestilisi andmeid teatrite-, külastajate-, etenduste, majandusnäitajate jm järgi kogub Eesti Teatri Agentuur.
Meie andmebaasis on need avaldatud nelja erineva tabelina ja leitavad lingilt https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__kultuur__teater.
Eesti Teatri Agentuuri kodulehe teatristatistika on leitav lingilt https://teater.ee/teatristatistika/ .

Kui populaarne on Eestis sulgpall?
Eelmisel aastal treenis Eesti spordiklubides ja -koolides 2988 sulgpalli harrastajat (1429 meest ja 1559 naist). Alla 20-aastaseid sulgpalli harrastajaid oli 1819 ning 20-aastaseid ja vanemaid 1169.

Vaata ka: www.spordiregister.ee/et/statistika.

Kas Tartus harrastatakse rohkem jalgpalli või korvpalli?
Eelmisel aastal treenis Tartu spordiklubides ja -koolides 1764 jalgpalli harrastajat ja 777 korvpalli harrastajat. Seega jalgpalli harrastatakse Tartus rohkem kui korvpalli.

Vaata lisaks: www.spordiregister.ee/et/statistika.

MAJANDUS

Kui palju muutus kauba import Kasahstanist Eestisse viimase kahe aasta jooksul?
Statistikaamet avaldab kaupade väliskaubanduse üldiseid andmeid andmebaasi tabelis VKK32: KAUPADE EKSPORT, IMPORT JA NENDE MUUTUS RIIGI JÄRGI 2004 - 2022.

Tabeli järgi oli Kasahstani kauba impordi väärtus 2021. a 4 596 946 eurot ning kauba väärtuse muutus võrreldes eelmise perioodiga (2020. a) oli 226,69%. 2022. a oli kauba impordi väärtus 65 869 458 eurot ning kauba väärtuse muutus võrreldes eelmise perioodiga (2021. a) oli 1 332,90%.

Detailsemad väliskaubanduse andmed kaubakoodide järgi on avaldatud andmebaasi tabelis VKK30: KAUPADE EKSPORT JA IMPORT KAUBA (KN) JA RIIGI JÄRGI 2004 - 2022.

Kui suur protsent Eestis kaevandatud maavaradest kasutatakse koha peal ja kui palju viiakse välja? Kui suure osa kaevandatud maavaradest kasutab ära RMK?
Kuna me ei tea, milliseid maavarasid silmas peeti, siis soovitame maavarade kaevandamise ja ekspordi kohta vaadata järgmisi statistikaameti andmebaasi tabeleid:
KK957 - https://andmed.stat.ee/et/stat/keskkond__keskonna-arvepidamine__materjalivoo-arvepidamine/KK957
KK91 - https://andmed.stat.ee/et/stat/keskkond__keskonna-arvepidamine__materjalivoo-arvepidamine/KK91
VKK10 - https://andmed.stat.ee/et/statsql/majandus__valiskaubandus__kaupade_vk/VKK10.

RMK andmeid maavarade kasutamise osas tuleks küsida otse RMK-lt.

Kui mitu protsenti Eestis raiutud puidust viiakse välismaale? Kui mitu protsenti Eestis raiutud puidust läheb põletusse Eestis ja välismaal?
Statistikaamet otseselt küsituid andmeid ei arvuta ega avalda.

Siiski on puidu ekspordi andmed avaldatud väliskaubanduse andmebaasi tabelis VKK30: KAUPADE EKSPORT JA IMPORT KAUBA (KN) JA RIIGI JÄRGI 2004 - 2022
https://andmed.stat.ee/et/statsql/majandus__valiskaubandus__kaupade_vk/VKK30. Siin on vaja teada, mis puidu kohta täpsemalt andmeid vaja on – kas palgid, pelletid, küttepuud, mööbel jne.

Raiemahtude osas on statistikaameti andmebaasis SMI osas 2019. a andmed avaldatud tabelis MM03: METSARAIE RIIKLIKU METSAINVENTEERIMISE (SMI) HINNANGUL ja raiedokumentide alusel 2020. a andmed tabelis MM04: METSARAIE RAIEDOKUMENTIDE ALUSEL MAAKONNA JA METSAMAA LIIGI JÄRGI. Uuemad andmed on hetkel ainult Keskkonnaagentuuril (www.keskkonnaagentuur.ee), kes raieandmeid kogub.

Andmed selle kohta, kui palju puitu põletatakse kütusena Eestis kokku, on avaldatud andmebaasi tabelis KE062: KÜTUSE TARBIMINE TEGEVUSALA JA KÜTUSE LIIGI JÄRGI:
https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__energeetika__energia-tarbimine-ja-tootmine__aastastatistika/KE062.
Spetsiifiliselt Eesti päritolu puidu kohta statistikaametil andmed puuduvad.

Kui palju põletatakse Eestis raiutud puitu välismaal – sellele saab kaudselt jällegi vastuse väliskaubanduse andmebaasi tabelist, kui vaadata andmeid küttepuude (kaminaküttepuud jms) ja pelletite ekspordi mahu kohta.

Kui palju kulutavad eesti eraisikud ja juriidilised isikud muusikale erasündmuste raames (nt pulmad, firmapeod jne)?
Detailset statistikat Eestis üritustel muusikale tehtavate kulutuste kohta statistikaametil ei ole.

Kui palju kulutavad eesti inimesed muusikalisele hobitegevusele, nt koorides, ansamblites, orkestrites jm osalemistasud ja seonduvad kulud?
Muusikalise huvitegevusega seotud kulude andmeid statistikaametil ei leidu. Kui uurida 2020. aastal lõppenud leibkonna eelarve uuringu tulemusi, siis on võimalik välja tuua näiteks muusikariistade ostmisele kulutatud summa. Nimelt oli muusikainstrumente soetanud leibkonnade hulgas kulu instrumentide peale aastas keskmiselt 778,5 eurot. Leibkondade eelarve kohta võib põhjalikumalt uurida statistikaameti andmebaasist.
https://andmed.stat.ee/et/stat

Millised on Eestis kontserdipiletite hinnad, üldiselt ja maakondade lõikes ning kuidas on nad aja jooksul muutunud?
Statistikaametil leidub andmeid külastajate, kontserdikorraldajate ja kontsertide arvude kohta Eesti maakondade lõikes lingil https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__kultuur__muusika/KU113. Kontserdipiletite kohta detailsema info saamiseks võib võtta ühendust näiteks MTÜ Music Estonia esindajatega.

Kui palju kulutab Eesti avalik sektor muusikale, nii toetustele kui ka muul viisil? Iseäranis huvitab KOVide panus just muusika lõikes.
Statistikaameti andmebaasi tabel RR056 näitab valitsemissektori kulusid valitsemisfunktsiooni järgi, kuid agregeeritumal (koondatumal) tasemel. Eraldi loomemajanduse kaardistusi muusika kohta on 4-5 aastase intervalliga teinud Eesti Konjunktuuriinstituut.

Kui paljudel MTÜ-del, ettevõtetel ja teistel juriidilistel kehanditel on nii praegu kui ka eelmise aasta eest esitamata majandusaasta aruanded ja muud tarvilikud dokumendid? Kas dokumentide esitamata jätmise osakaal on varasemaga võrreldes samaks jäänud.
Majandusaasta aruanne (MAA) esitatakse Äriregistrile. Statistikaametile pole teada MAA-d mitteesitanud juriidiliste isikute arvu.

Kas Eestis on kultuuriasutusi (teatrid jne) teiste riikidega võrreldes rohkem või vähem kui vaadata asutusi per miljon inimest? (võrdlusriigid võib ise valida). Kuidas on meie kulud kultuurile protsendina SKP-st nende teiste riikidega võrrelduna.
Meie poolt avaldatud andmed Eesti kultuuriasutuste (muuseumide, teatrite, spordiklubide ja raamatukogude) kohta on leitavad statistikaameti andmebaasist https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__kultuur. Kuna statistikaamet kultuuri andmeid metoodiliste ja sisuliste erinevuste tõttu rahvusvahelise võrdlusena ei käsitle, siis võib hinnanguliste riikide üleste võrdluste saamiseks vaadata lähemalt UNESCO raporteid (muuseumide puhul nt „UNESCO report: museums around the world in the face of COVID-19“) või sirvida worldcitiesculturefor um.com veebilehte.

Kui suur protsent Eesti elektrienergiast 2022 aastal toodeti Eesti hüdroelektrijaamades ja kui suur kalanduslikku/majanduslikku kahju kannatas Eesti kalandussektor hüdroelektri tootmise tõttu?
Elektrienergia tootmise kohta on kõige hilisemad andmed 2021. aasta kohta, vt KE033: ELEKTRIJAAMADE TOODANG JA ENERGIA TOOTMISEKS TARBITUD KÜTUS (https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__energeetika__energia-tarbimine-ja-tootmine__aastastatistika/KE033). 2022. aasta andmed avaldatakse 2023. aasta septembris.
Tabeli järgi toodeti 2021. aastal 7359 GWh elektrienergiat, millest 23 GWh ehk 0,31% oli hüdroenergia.

Statistikaametil ei ole andmeid, kas kalandussektor hüdroenergia tootmise tõttu kannatas. Siiski arvestatakse hüdroenergia tootmise puhul ka kalapopulatsioonide vajadustega. Soovitame selle küsimusega pöörduda maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna (https://www.agri.ee/kalamajandus-teadus-nouanne/kalamajandus-ja-kutseline-kalapuuk) või keskkonnaameti poole (https://keskkonnaamet.ee/).

Sooviks teada inimeste tarbekaupade harjumust viimase aasta lõikes (tooted). Eriti huvitaks tarbekaupade (toodete) kasvutrendi viimase aasta lõikes.
Statistikaamet uurib küll Eesti elanike tarbimisharjumusi Leibkonna eelarve uuringuga (https://www.stat.ee/et/esita-andmeid/andmete-esitamisest/isiku-uuringud#Leibkonna-eelarve-uuring-3), kuid seal ei ole eraldi välja toodud andmeid tarbekaupade kohta. Uuringu andmed on avaldatud statistikaameti andmebaasis: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__leibkonnad__leibkonna-eelarve__aasta-kulutused. Viimane uuringulaine kestis 2019–2020, järgmised uuringud on kavandatud 2023. ja 2026. aastaks.

Mis on keskmine võlg maksuameti ees? Aga suurim/väikseim?
Statistikaametil puudub ligipääs maksu- ja tolliameti (MTA) andmetele. Soovitame selle küsimusega otse MTA poole pöörduda.

Mis on netotootemaksud?
Netotootemaksudeks nimetatakse tootemaksude ja tootesubsiidiumite vahet. Tootemaksude alla lähevad erinevad maksud, nagu näiteks käibemaks, tollimaks ning aktsiisid. Tootesubsiidiumite all mõeldakse subsiidiume reisijateveole ning põllumajandustoodetele.

Keeruline seletus:
Määratlus: subsiidiumid (D.3) on jooksvad vastutasuta maksed, mida valitsemissektor või Euroopa Liidu institutsioonid teevad residentidest tootjatele. Subsiidiume antakse näiteks järgmistel eesmärkidel: a) tootmismahtude mõjutamine; b) tootehindade mõjutamine või c) tootmisteguritega seotud kulutuste kompenseerimine. Turuvälised tootjad võivad saada muid tootmissubsiidiume üksnes juhul, kui need maksed sõltuvad üldistest eeskirjadest, mis kehtivad nii turutootjate kui ka turuväliste tootjate kohta.

Kas Eestis on rohkem rattaid või uksi?
Statistikaametil ei ole andmeid Eesti rataste ja uste kohta, kuid saame öelda, kui palju on Eestis Rattaid ja Uksi. Nimelt kannab 2023. aasta 1. jaanuari seisuga perekonnanime Ratas 100 meest ja 109 naist. Perekonnanimi Ratas on levinuim Lääne maakonnas, kus neid on maakonna 10 000 elaniku kohta 10,56. Perekonnanime Uks kandjaid Eestis ei ela või on neid vähem kui 5, mistõttu selle nime kohta ei saa täpset statistikat kuvada.

Milline toidupood on Eestis kõige odavam?
Toidupoodide hinnainfot statistikamet ei kogu.
Toidukaupade keskmiste jaehindade kohta Eesti kauplustes kogub andmeid konjunktuuriinstituut (https://www.ki.ee/)
Samuti on erinevaid ostukorvide võrdlusi tehtud ajakirjanduses. Näiteks üks hiljutisemaid: https://tarbija.postimees.ee/7703923/postimehe-ostukorv-toit-on-aastavahetusega-joudsalt-kallinenud-mis-kaup-on-teinud-suurima-huppe

Mis on kõige lemmikum jalanõu?
Lemmik jalanõu kohta statistikaamet öelda ei oska, aga me teame, et 97% inimestel vanuses 15+ vanuses on olemas heas seisukorras vähemalt kaks paari välisjalanõusid.

Mitu korda tellib inimene keskmiselt nädalas kullerfirma kaudu toitu?
Statistikaamet kullerfirmade toidutellimuste kohta teie küsitud andmeid ei kogu. Saame öelda, 2022. aastal tellis valmistoitu restoranist või kiirtoiduketist kullerfirma kaudu 39,7% meestest ning 38,1% naistest (Infotehnoloogia leibkonna uuring).

Kui palju kilogramme banaane Eesti riik sisse ostab? Kui võimalik, märkida ka ühe kg banaani hind.
2022. aastal imporditi Eestisse 18 535 169 kg värskeid banaane 16 617 288 euro eest ehk ligikaudne kilohind oli 0,9 eurot. 2021. aastal imporditi Eestisse 19 345 595 kg värskeid banaane 14 299 904 euro eest ehk ligikaudne kilohind oli 0,7 eurot.

Kui palju suureneb hapukapsa ost jõuludel?
Hapukapsa kuise müügi kohta meil andmed puuduvad, sellist infot saaks erinevatelt poekettidelt. Küll aga on meie andmebaasis leitav aastane hapukapsa toodangumaht (tabel TO66: TÖÖSTUSTOODANG).

NIMEDE STATISTIKA

Palun nimesid, mida on Eestis vähem kui 5 naisel (seda infot nimede statistikast ei näe).
Eesti inimeste konfidentsiaalsuse tagamiseks ei avalda statistikaamet alla viie sagedusega nimesid.

Mis on Eestis vähemlevinumad nimed, mis on kuuel inimesel?
01.01.2022 seisuga on Eestis 935 eesnime, mida kannab ainult kuus inimest. Nende hulka kuuluvad näiteks Dargo, Leif, Kallu, Rendo, Väigo, Almi, Elts, Krit, Rage, Teini. Täieliku ülevaate saamiseks saatke palun päring e-postile stat@stat.ee.

Kui paljusi on Eestis registreeritud Dello-nimelisi sünde?
Eestis elab 54 inimest, kelle perekonnanimi on Dello. Statistikaametil ei ole andmeid, kui paljud neist on Eestis sündinud või kui palju on Dello-nimelisi kokku varem Eestis elanud. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju on Eestis Kariti nimelisi inimesi?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Karit alla viiel mehel ja 50 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju Hanna eesnime kandvaid inimesi elab Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Hanna alla viiel mehel ja 1699 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed.

Mitu inimest Eestis kannab eesnime Kateriin?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Kateriin 26 naisel. Eesti ees- ja perekonnanimede kohta leiate rohkem infot nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed.

Kui palju on Eestis Linda-nimelisi inimesi 2022.aasta seisuga?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Linda 2178 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed.

Mis on kõige vähem kasutatud nimi Eestis?
Eesti inimeste konfidentsiaalsuse tagamiseks ei avalda statistikaamet alla viie sagedusega nimesid.

Kui palju on inimesi vanuses 15-19, kelle nimi on Mats?
01.01.2023 seisuga on Eestis 7 Matsi-nimelist 15-19-aastast inimest.

Kui palju on Anette nimelisi Eestis kokku?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Anette 659 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju on Eestis Kristi nimelisi inimesi 2022. aasta seisuga?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Kristi 3228 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mis eesnime pandi lapsele kõige rohkem aastal 2020?
2020. aastal oli kõige populaarsem poisinimi Robin ja tüdrukunimi Sofia. Rohkem andmeid leiate statistikaameti nimede rakendusest: https://www.stat.ee/nimed/TOP_AASTAD.

Mitu inimest Eestis kannab eesnime Tõivelemb?
Statistikat kuvatakse vaid juhul, kui samasugune nimi on vähemalt 5 inimesel. Nime Tõivelemb kohta statistika puudub, mis tähendab, et sellise nimega inimesi Eestis ei ela või on neid vähem kui 5. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed.

Mitu Marii nimelist inimest elab Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Marii 405 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju Dello nimelisi inimesi on elanud Vanas Halinga vallas ?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Dello 28 mehel ja 26 naisel. Kahjuks puuduvad andmed, kui palju Dello-nimelisi on elanud vanas Halinga vallas, kuid teada on, et perekonnanimi Dello on levinuim Pärnu maakonnas, kus neid on maakonna 10 000 elaniku kohta 1,37.

Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mitu Tõnist on Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Tõnis 1827 mehel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju inimesi elab Eestis perekonnanimega Hannok?
Statistikat kuvatakse vaid juhul, kui samasugune nimi on vähemalt 5 inimesel. Perekonnanime Hannok kohta statistika puudub, mis tähendab, et sellise nimega inimesi Eestis ei ela või on neid vähem kui 5. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui mitu erinevat nime on Eestis, mille kaks esimest tähte on Ma.....?
Inimesi, kelle eesnimi algab "Ma", on 98516. Erinevaid nimesid on 7721.

Kui palju elab Eestis [eesnimi] [perenimi] nimelisi inimesi?
Statistikaameti nimede statistika rakenduses on võimalik vaadata eraldi eesnimede ja perekonnanimede esinemissagedust.
Isikunime (ees- ja perekonnanimi koos) esinemise sagedust saab pärida Eesti rahvastikuregistrist (https://www.rahvastikuregister.ee/ -> päringud -> nimede statistika). Juhul kui vasteid on alla viie, siis konfidentsiaalsuse tõttu täpset arvu ei näidata.

Kui palju inimesi perekonnanimega Slavinski või Slavinskaja elab Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Slavinski 5 mehel. Perekonnanimega Slavinskaja inimesi on Eestis vähem kui 5 ja seetõttu ei ole selle kohta täpsemat statistikat kuvatud. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui paljud eestlased kannavad sama nime, mis Õnne 13 tegelased?
Kuna statistikaamet üksikisikute andmeid ei avalda, siis seda, kui palju on Eestis täpselt sama ees- ja perekonnanimega inimesi kui Õnne 13 seriaalis, me öelda ei saa. Täpse isikunime (ees- ja perekonnanimi koos) esinemise sagedust saab iga inimene pärida Eesti rahvastikuregistrist (https://www.rahvastikuregister.ee/ -> päringud -> nimede statistika). Juhul kui vasteid on alla viie, siis konfidentsiaalsuse tõttu täpset arvu ei näidata. Küll aga saame statistikaameti nimede rakenduse (https://www.stat.ee/nimed) põhjal välja tuua, milliseid Õnne13 tegelasi toimetab meie seas 2023. aasta 1. jaanuari seisuga vähem kui 5 või siis üldse mitte, sest nende ees- või perekonnanimede esinemissagedus on Eestis alla 5. Sellisteks haruldasteks eesnimedeks on Ints (Kattai), Ursula Amaranta Malone (Palm) ja Thor-Björn (Margna). Vähem kui 5 inimest kannab Eestis perekonnanime Karineem (Ivar), Kerges (Jüri) ja Rosenkampf-Jägerfreund (Laine ja Kristjan).
Tegelased, kelle puhul on nii ees- kui ka perekonnanimi Eestis vähe levinud, on Are Prillop – eesnimi Are on Eestis vähem kui 5 naisel ning perekonnanimi Prillop on 14 naisel. Thor-Björn Margna – eesnimi Thor-Björn kannab Eestis vähem kui 5 inimest ning perekonnanimi Margna on 5 mehel.
Levinumad eesnimed on aga naistest Tiina (Püvi) 5313 naisel ja meestest Jüri (Kerges) 4786 mehel.
Populaarsemad perekonnanimed on Peterson, keda on Eestis kokku 1305, ja Palm, keda on Eestis 887.
Veelgi rohkem huvitavat infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Millisel nimel on Eestis kõige rohkem erinevaid variatsioone (nt Karolin, Carolin jne)?
Statistikaametil puuduvad andmed nimede erinevate variatsioonide kohta, kuid Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate detailsema info meie nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mitu Arnot on abiellunud Teelega? Mitu Joosepit?
2017. aasta seisuga tehtud väljavõttes ei ole ühtegi sellist paari. Arnod on kõige sagedamini abielus Sirje ja Tiinaga. Joosepi ja Teele kohta ei saa paarilise nimesid välja tuua, sest paare on liiga vähe.

Kui palju elab Eestis inimesi, kelle eesnimi on Anne-Mai?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Anne-Mai 175 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju on Eestis Markuseid?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Markus 2586 mehel ja alla viiel naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju elab Eestis inimesi, kelle perekonna nimi on Post?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Post 261 mehel ja 297 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju inimesi on Eestis kellel on perekonnanimeks Hõbelaid?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Hõbelaid 16 mehel ja 10 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju on Eestis Pärnpuu-nimelisi inimesi?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Pärnpuu 160 mehel ja 198 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju on Eestis inimesi, kelle perekonnanimi on Kaljur?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Kaljur 29 mehel ja 42 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mitu Madli-Ann nimega elab Eestis?
Madli-Ann nime kandvaid inimesi on Eestis vähem kui 5 ja seetõttu ei saa täpsemat statistikat kuvada. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju on Eestis Ragne-nimelisi isikuid?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Ragne alla viiel mehel ja 384 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kui palju inimesi elab Eestis, kelle eesnimi on Mia?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Mia 1268 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Millise tüdruku eesnimega inimesi elab Eestis kõige rohkem?
Levinuimad naiste eesnimed Eestis on Olga, Jelena, Irina ja Svetlana. Kõiki neid on natuke üle 10 000.

Mitu "Piibeleht" perekonnanimega inimest elab Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Piibeleht 21 mehel ja 22 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mitu "Sikk" perekonnanimega inimest elab Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Sikk 357 mehel ja 363 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mitu Marguse-nimelist inimest elab hetkel Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Margus 5128 mehel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mitu inimest eesnimega Iiris Eestis elab?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Iiris 284 naisel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Mis maakonnas elab 18 aastased Janely nimelisi naisi kõige rohkem?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Janely 213 naisel ning kõige enam elab Janely-nimelisi naisi Rapla maakonnas, kus neid on 4,12 kümne tuhande inimese kohta. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

PÕLLUMAJANDUS, JAHINDUS, KALANDUS, LOOMAD

Missugune piirkond Eestis kasutab kõige rohkem kohalikku toitu / toidu toorainet?
Statistikaametil puuduvad andmed selle kohta, milline piirkond Eestis kasutab kõige rohkem kohalikku toitu või toorainet.

Põllumajandussaaduste koguseliste bilansside andmete alusel saab arvutada osade põllumajandussaaduste isevarustatuse tasemeid kogu Eestis kokku. Põllumajandussaaduste koguselisi bilansse koostab statistikaamet igal aastal, selle käigus leitakse toodangu ja ekspordi-impordi andmete alusel mudelipõhiselt arvestusliku tarbimise (tabelid PM20, PM29, PM31, PM33, PM34, PM37, PM42, PM45 ja PM47: https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__pellumajandus__pellumajandussaaduste-tootmine__pellumajandussaaduste-ressurss-ja-kasutamine). Samuti on analüütilistes ülevaadetes (nt https://www.stat.ee/et/uudised/eesti-elanikud-tarbivad-uha-rohkem-kodumaist-liha) leitud toodangu ja tarbimise andmete alusel isevarustatuse tase, jagades selleks toodangu koguse tarbimisega.

Põllumajandussaaduste koguseliste bilansside puhul peab arvestama, et osade saaduste puhul on kaetud ka töödeldud tooted ja need teisendatakse põhitooteks Eurostati poolt pakutud koefitsiente kasutades. Kui töödeldud tooteid bilanssides ei sisaldu, siis peab arvestama, et tarbimiseks minev kogus sisaldab ka töötlemiseks minevat kogust ja viimane omakorda võib sisaldada ka eksporditavate toodete kogust. Põllumajandussaaduste koguselisi bilansse koostatakse teravilja- ja õliseemnete osas Eurostati tellimusel ja teiste põllumajandussaaduste osas maaeluministeeriumi tellimusel kasutades selleks varasemalt Eurostati poolt välja töötatud metoodikat.

Kui suur osa Eestis kasvatatud loomadest süüakse koha peal, kui suur osa eksporditakse välismaale elavalt ja kui suur osa n-ö tapetuna, ehk lihana?
Liha kasutamise andmeid avaldab statistikaamet andmebaasi tabelis PM42: LIHA RESSURSS JA KASUTAMINE: https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__pellumajandus__pellumajandussaaduste-tootmine__pellumajandussaaduste-ressurss-ja-kasutamine/PM42. Tabeli andmetel eksporditi 2021. a liha ja rupse kokku 49 300 tonni ja inimeste poolt tarbiti Eestis 109 200 tonni. Elusloomade ekspordiandmed tabelis puuduvad.

Vajalikud väliskaubanduse andmed on avaldatud väliskaubanduse andmebaasi tabelis VKK30: KAUPADE EKSPORT JA IMPORT KAUBA (KN) JA RIIGI JÄRGI 2004 - 2022: https://andmed.stat.ee/et/statsql/majandus__valiskaubandus__kaupade_vk/VKK30. Tabeli järgi eksporditi 2021. aastal elusloomi kokku 14 910 737 kg, sellest 500 kg olid elushobused, -eeslid, -muulad ja -hobueeslid, 12 199 916 kg olid elusveised, 1 904 358 kg olid elussead, 490 697 kg olid eluslambad ja -kitsed, 315 215 kg olid eluskodulinnud ja 51 kg olid muud elusloomad.

Kui palju välismaa jahimehi käib Eestis jahil, ja kui palju käib välismaal ja kus ja keda nad jahivad (milliseid trofeesid Eestisse toovad?)
Statistikamet ei kogu ega avalda jahindusega seotud andmeid. Soovitame pöörduda Eesti Jahimeeste seltsi poole (https://www.ejs.ee/), kes jahiturismi (https://www.ejs.ee/jahipidamise-kord-ja-voimalused-eestis-viibivatele-valismaalastele/) Eestis reguleerib. Samuti on neil andmed ka jahitrofeede kohta (https://www.ejs.ee/trofeed/).

Kui suur osa Eestis kütitud lindudest ja loomadest on kaitsealused liigid?
Ulukite ja nende küttimisega seotud andmeid avaldab Keskkonnaagentuur oma Keskkonnaportaalis: https://keskkonnaportaal.ee/index.php/et/teemad/ulukid.

Kui mitu kassi ja koera Eestis hinnanguliselt kokku elab? Kas maakondade vahel on kasside ja koerte arvukuse osas erinevusi? Kui palju see biomass (kassid ja koerad eraldi) summaarselt kaalub?
Statistikaamet ei kogu ega avalda andmeid lemmikloomade kohta. Soovitame pöörduda otse lemmikloomaregistri (https://www.llr.ee/) ning loomade varjupaikade poole.

Mitu kaljukitse on Eestis?
Kaljukitsi Eestis ei ela, põllumajandusloomade arvu leiab andmetabelist PM09: https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__pellumajandus__pellumajandussaaduste-tootmine__loomakasvatussaaduste-tootmine/PM09.
Kaljukitse tähtkujuga kokkulangevatel kuupäevadel on sündinud 104898 inimest ehk 7,88% elanikkonnast.

Mitu ametlikku loomade surnuaeda Eestis on?
Statistikaametil need andmed puuduvad. Kuna lemmikloomade surmadega seotut reguleerivad kohalikud omavalitused, siis soovitame otse nende poole pöörduda.

Kui palju keskmine inimene kulutab oma lemmiklooma raviarvete peale?
Statistikaamet uurib küll Eesti elanike kulutusharjumusi Leibkonna eelarve uuringuga (https://www.stat.ee/et/esita-andmeid/andmete-esitamisest/isiku-uuringud#Leibkonna-eelarve-uuring-3), kuid seal ei ole eraldi välja toodud andmeid lemmikloomade raviarvete kohta. Uuringu andmed on avaldatud statistikaameti andmebaasis: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__leibkonnad__leibkonna-eelarve__aasta-kulutused.

Kui palju teenib keskmine Eesti loomaarst? Mis on kõige kõrgem Eesti loomaarsti palk?
Statistikaamet avaldab andmeid keskmise töötasu kohta. Keskmise töötasu arvutamine põhineb aritmeetilisel keskmisel ehk kõigi töötasude summa, mis on jagatud töötasu saajate arvuga. Arvesse lähevad täistööajaga töötajad, välja jäetud on 2,5% kõige madalamatest ja kõige kõrgematest töötasudest. Sellise arvestuse järgi oli keskmine veterinaararstide töötasu 2022. aasta IV kvartalis Eestis 1957 eurot. Lisa saab lugeda siit.

Kumba kodulooma on inimestel rohkem, kas kasse või koeri?
Statistikaamet ei kogu ega avalda andmeid lemmikloomade kohta. Soovitame pöörduda otse lemmikloomaregistri (https://www.llr.ee/) poole.

Kui palju koeri on Tallinnas?
Statistikaamet ei kogu ega avalda andmeid lemmikloomade kohta. Soovitame pöörduda otse lemmikloomaregistri (https://www.llr.ee/) ja loomade varjupaikade poole.

Kui palju on Eestis kassiomanikke?
Statistikaamet ei kogu ega avalda andmeid lemmikloomade kohta. Soovitame pöörduda otse lemmikloomaregistri (https://www.llr.ee/) poole.

Kas mesinduse populaarsus on tõusnud või langenud viimase 10 aasta jooksul?
Mesilasperede arv on viimastel aastatel suurenenud, viimase 10 aastaga on see kasvanud 41%. 2022. a oli Eestis 55 000 mesiperet. Mesinduse kui valdkonna populaarsuse hindamise jaoks soovitame ühendust võtta mõne valdkonna organisatsiooniga.

Mitu kapibaarat elab Eestis?
Kapibaarade arvukuse kohta Eestis meil paraku andmeid ei leidu.

Kui palju elab koeri ja kasse Nõmme linnaosas?
Statistikaamet ei kogu ega avalda andmeid lemmikloomade kohta. Soovitame pöörduda otse lemmikloomaregistri (https://www.llr.ee/) poole.

Kui palju on loomaarstide palk ja töökoormus tõusnud peale Covid-19 lainet?
Oskame midagi öelda vaid loomaarstide palga kohta. Täistööajaga ja töölepinguga töötava veterinaararsti brutotöötasu oli 2022. aasta 4. kvartalis 1957 eurot. 2020. aasta 1. kvartalis oli veterinaararstide brutotöötasu 1854 eurot. Tõenäoliselt on aga ka selliseid loomaarste, kes töötavad ettevõtjana (s.t ei ole tööl töölepinguga). Vaata täpsemalt palgarakendusest palgad.stat.ee .

Kui palju Eestis on põllumaad? Põllumajandusmaad? Ha? Kui palju on Eestis tootmismaad? Ha?
Maakasutuse andmed leiab tabelist PM0281 https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__pellumajandus__pellumajandussaaduste-tootmine__taimekasvatussaaduste-tootmine/PM0281. Koos kodumajapidamistega oli Eestis 2022. aastal kasutatavat põllumajandusmaad 986 000 hektarit, sh põllumaad 707 000 ha.

Mitu kartulit on hetkel Eesti inimeste kartuli varudes kokku?
Aastal 2021. kasvatati 16%-s Eesti leibkondadest enda tarbeks kartuleid ning keskmine kartulisaagi suurus oli 18 kg. Andmed on pärit Eesti Sotsiaaluuringust.

RAHVASTIK, RAHVALOENDUS

Kui palju on Eestis teadaolevalt selliseid inimesi, kellel puudub kehtiv isikut tõendav dokument (id-kaart, pass, juhiluba) ning seetõttu ei saa oma isikut tõendada jm kodanikuks olemise toiminguid teha?
Dokumentide väljastamise eest vastutab ja nende üle peab arvet Politsei- ja Piirivalveamet (juhilubadega tegeleb Transpordiamet). Küll aga teame, et viimase rahvaloenduse ehk 31.12.2021 seisuga elas Eestis 66592 kodakondsuseta inimest.

Kui kõrge on põhiharidusega inimese oodatav eluiga? Magistri/doktori- vm kraadiga inimese oodatav eluiga?
Statistikaamet arvutab oodatavat eluiga sünnimomendil kolmes hariduslikus jaotuses. Põhiharidusega (või madalama) inimeste keskmine oodatav eluiga 2021. aastal oli 70,3 aastat, keskharidusega inimestel 76,5 aastat ja kõrgharidusega inimestel 81,0 aastat. Vaata lisa: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikunaitajad-ja-koosseis__demograafilised-pehinaitajad/RV0454

Minu küsimus oleks: Mitut keelt oskab rääkida iga eestlane, mitte eestimaalane? Juba noorena teadsin, et iga eestlane peab 3 keelt omandama. Arvan, et see näitaja on palju suurem kui rahvaloendus võimaldas
81% eestlastest (rahvuselt) oskab mõnda võõrkeelt lisaks oma emakeelele. 39% oskab üht, 27% kaht, 12% kolme ja 3% nelja või enamat võõrkeelt. 19% ei valda seega ühtki võõrkeelt.

Kui mitmele inimesele keskmiselt iga aasta keeldutakse valitsuse poolt Eesti kodakondsuse andmisest?
Küsitud andmeid kogub Politsei- ja Piirivalveamet.

Erinevate maakondade rahvastikupüramiidid oleks huvitav vaadata, parim ja halvim
Statistikaameti kodulehel on olemas rahvastikupüramiidid aastate 2000, 2011 ja 2021 kohta erinevate haldusüksuste kaupa (maakond, kohalik omavalitsus, valla-sisesed linnad). Juhime tähelepanu, et haldusjaotus kõigi aastate juures vastab 2021. aasta haldusjaotusele (st 2000. aasta seis on teisendatud vastavusse 2021. aasta seisule). https://andmestikud.stat.ee/rahvastikupyramiid/

Kui palju on leibkondi Eestis, kus mitu põlvkonda elab ühe katuse all?
Eestis on 557 000 leibkonda. Leibkondadest ülevaate on kirjutanud rahvastikustatistika ekspert Ene-Margit Tiit, statistiline ülevaade on rahvaloenduse lehel - https://www.stat.ee/et/uudised/leibkond-ja-tuumpere-mis-imeasjad-need-veel ja https://rahvaloendus.ee/et/tulemused/leibkonnad-ja-perekonnad. Kolme põlvkonna kooselamise kohta uuemaid andmeid kui 2011. aasta rahvaloendus ei ole. Toona elas 24 351 leibkonnas koos kolm või enam põlvkonda (ehk ligi 4% leibkondadest). 2021. aasta rahvaloenduse põhjal teame, et 13,4% vanavanematest elavad koos mõne oma lapselapsega, kuid see sisaldab nii kolme põlvkonna koos elamist kui ka neid leibkondi, kus on vanavanem ja lapselaps ehk kaks põlvkonda.

Mis vanuses kõige rohkem abiellutakse ja lahutatakse? Ja keskmiselt?
Järgnev statistika on 2021. aasta abielude ja lahutuste põhjal. 2021. aastal oli keskmise abielluja vanus naiste puhul 34,5 ja meeste puhul 37. Esmaabiellujatest on naised keskmiselt 30,4 aastat vanad ja mehed 32,4. Arvuliselt abiellus kõige rohkem 30-aastaseid naisi (333) ja 31-aastaseid mehi (332). Keskmine mehe vanus lahutuse hetkel oli 43 aastat, naise keskmine vanus 40 aastat. Kõige enam oli meeste hulgas 41-aastaseid lahutajaid (105) ja naiste hulgas oli enim 35-aastaseid lahutajaid (126)

Mis on Eesti populaarsem sünnipäeva päev või kuu aastal 2022?
Kõige populaarsem on 25.03 - siis on sünnipäev 4031 inimesel. Samuti on ka kõige rohkem sünnipäevi märtsis - 118492.

Mis on esmasünnitaja keskmine vanus Eestis?
Ema keskmine vanus esimese lapse sünnil oli 2021. aastal 28,6 aastat, viimase kahekümne aasta jooksul on see arv tõusnud 4,4 aasta võrra. Täpsem info: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikunaitajad-ja-koosseis__demograafilised-pehinaitajad/RV033

Mitu last on keskmiselt Eesti peredes?
Alaealisi lapsi on veidi vähem kui igas teises peres (45,2%), pooltes (50,8%) nendest peredest kasvab üks alaealine laps. Kaks last on 35,7% peredes ning 13,5% peredes kasvab kolm või enam alaealist last. Keskmiselt on ühes alaealiste lastega peres kaks last.

Tervist! Olen üliõpilane ning ühe statistikaalase uurimuse koostamise raames oleksin huvitatud teada saama 2011. aasta elanike arvu kõikides Eesti haldusüksustes (linnad ja vallad) eraldiseisvalt. Kogu riigi elanike arvu leidsin juba Statistikaameti andmebaasist, kuid vaja oleks teada just omavalitsuste kaupa. Kui oleks võimalik, siis kas soovitud info saaks esitada tabeli kujul? Parimat ning suur tänu, et sellist aktsiooni korraldate.
Need andmed on leitavad Statistikaameti andmebaasist. 2011. aasta andmed üleviiduna 2021. aasta haldusjaotusesse on siin:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel_vordlus__rahvastiku_paiknemine/RLV003 ning 2011. aasta andmed toona kehtinud haldusjaotuse järgi on siin:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2011__rahvastiku-paiknemine__elukoht-ja-soo-vanusjaotus/RL003.

Mis kuupäeval sureb aasta jooksul enim inimesi?
Kindlat kuupäeva muidugi ei ole, kuid teatavad trendid on aastatega ilmnenud. Viimase 95 aasta jooksul on kõige levinuim kuu suremiseks osutunud märtsikuu, samuti on rohkem surmi jaanuaris, detsembris ja veebruaris. Suvekuudel on surmasid see-eest aga vähem. 2021. aastal suri kõige rohkem inimesi 15. märtsil.

Mis on Eesti naiste ja meeste keskmine vanus esimese lapse saamise puhul?
Aastatega on keskmine vanus tõusnud ning 2021. aasta sündide põhjal saame öelda, et keskmine naiste vanus esmasünnitusel on 28,6 ja mehed saavad esmakordselt isaks keskmiselt 32-aastaselt. Lisalugemist:
https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/rahvastik/sunnid ja
https://www.stat.ee/et/uudised/milline-keskmine-eesti-isa.

Mina olen TÜ Narva Kolledži üliõpilane. Praegu kirjutan lõputööd teemal "Keelemaastik koolis ja väljaspool: juhtumiuuring [koolis]". Selleks on mul vaja andmeid sotsiolingvistilise konteksti kohta just selles piirkonnas Ida-Virumaal, eriti eriti Narvas, Narva-Jõesuus (Sinimäe alevik, Olgina alevik), Sillamäel ja kuidas on erinevate keelte kõnelejate arv viimase 30 aasta jooksul muutunud Eestis ja Ida-Virumaal. Seega tahaksin küsida Teie käest, kas teil on andmed:
- Mitu keelt on selles piirkonnas esindatud?
- Kui palju on eesti keelt, kui palju vene keelt kõnelevaid inimesi (soo ja vanuse järgi)?
- Kui palju on kakskeelseid inimesi (soo ja vanuse järgi)?
Küsimusele vastamiseks on kasutatud 2000. ja 2021. aasta rahvaloenduse andmeid, vaatlesime Ida-Viru maakonda, Narva linna, Narva-Jõesuu linna ja Sillamäe linna.

Mitu keelt on selles piirkonnas esindatud?
2021. aasta rahvaloenduse andmetel räägitakse Ida-Virumaal kokku 92 erinevat emakeelt. Narva linnas 61, Narva-Jõesuu linnas 28 ning Sillamäe linnas 42 erinevat emakeelt.

Kui palju on eesti keelt, kui palju vene keelt kõnelevaid inimesi (soo ja vanuse järgi)?
Eesti ja vene keelt räägib igas vaadeldavas piirkonnas vähemalt 97% sealsest rahvastikust. Ida-Viru maakonnas räägib eesti keelt 15%, vene keelt 83% rahvastikust. Madalaim eesti keelt kõnelevate inimeste osakaal on Narva linnas ja Sillamäe linnas, kummaski 2% sealsest elanikkonnast, Narva-Jõesuu linnas on eesti keel 11%-l sealsest rahvastikust, vene keel 86%-l.
20 aasta taguse, 2000. aasta rahvaloenduse andmeil oli Narva-Jõesuu linnas 92% elanike emakeel kas eesti või vene keel, Ida-Viru maakonnas, Narva linnas ja Sillamäe linnas kõigis võrdselt 96% sealsetest elanikest. Seega on 20 aastaga emakeelte mitmekesisus veidi langenud. Ida-Viru maakonnas kokku oli 18% eesti keelt ning 78% vene keelt emakeelena kõnelejaid.

Täpsemalt saab soo- ning vanusjaotust elukoha järgi emakeelte kaupa vaadata näiteks andmebaasi tabelist RL21434, mis peegeldab 2021. rahvaloenduse andmeid:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2021__rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad__rahvus-emakeel/RL21434.
2000. aasta rahvaloenduse andmeid emakeelte kohta saab elukoha ja soo järgi vaadata tabelist RL223:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2000__rahvus-emakeel-veerkeelte-oskus/RL223.

Kui palju on kakskeelseid inimesi (soo ja vanuse järgi)?
Ida-Virumaal elab ligikaudu 3200 inimest, kellel on rahvaloenduse andmetel kaks emakeelt. Levinuimad emakeelte paarid on eesti ja vene keel; vene ja leedu keel; vene ja ukraina keel. Vt ka
https://rahvaloendus.ee/et/uudised/rahvaloendus-2-eesti-elanikest-raagib-kahte-emakeelt

Kust saab viimased valdade elanike arvud koos EHAK koodidega? Seal https://andmed.stat.ee/en/stat/rahvastik__rahvastikunaitajad-ja-koosseis__rahvaarv-ja-rahvastiku-koosseis/RV0240 on küll elanike arvud, kuid pole EHAK koode.
Kui olete soovitud andmetega tabeli valmis saanud, siis klõpsake menüü lüliti nupul (must kastike kolme valge horisontaalse kriipsuga), valige "Salvesta" ja formaadiks "Excel" (XLSK) koodi ja teksti veergudega. Kui jääte hätta, siis pöörduge meie klienditoe poole.

Kus vallas elab kõige rohkem üle 85 a inimesi?
2,7% Eesti elanikest on vanemad kui 85 aastat. Arvuliselt on neid kõige rohkem Tallinnas, kuid suhtarvult on kõige kõrgem eakate osakaal Muhu vallas (6,35%).

Kui palju on Eestis üle 100a inimesi?
01.01.2022 seisuga elas Eestis 193 enam kui saja-aastast inimest, neist 24 meest ja 169 naist. See on u 0,01% Eesti elanikkonnast.

Kui palju on Eestis eeskoste all olevaid inimesi?
Statistikaametil ei ole andmeid eestkostjate kohta Eestis, kuid suunaksime heameelega Teid sotsiaalkindlustusameti poole, kes kogub infot eestkoste all olevate laste kohta: https://sotsiaalkindlustusamet.ee/kontakt

Milline on keskmine eesti poliitik? (vanus, sugu, haridus...)
Defineerides poliitiku riigikogu liikmena (2022. aasta lõpu seisuga), on keskmine poliitik kõrgharidusega mees, kes on sündinud vahemikus 1975–1984.

Milline oli 2022. aastal eesti keelt kasutavate inimeste osakaal rahvastikus (Eesti 2035 mõõdik)? Kui võrreldes eelmise aastaga oli muutusi, siis millest need muutused võiksid tingitud olla?
Rahvaloenduse järgi (31.12.2021) räägib 67% Eesti elanikest emakeelena eesti keelt ning lisaks veel 17% räägib eesti keelt võõrkeelena. Seega Eesti keelt kasutab 84% rahvastikust. Varasemalt on samal määral andmed olemas 2011. aastast, kui eesti keelt rääkis emakeelena 68% elanikest ning võõrkeelena umbes 14% elanikest.

Mitu last on keskmiselt igal Eesti naisel?
2021. aasta rahva ja eluruumide andmetel oli üle 15-aastastel naistel keskmiselt 1,5 last, aga keskmise laste arvu võrdlemiseks läbi aastate valitakse tavaliselt välja mõni kindel vanus või vanusegrupp naisi ning võrreldakse nende keskmist laste arvu. Näiteks näitasid rahvaloenduse tulemused, et keskmine laste arv vanuses 25-29 on langenud 1 pealt 0,6 peale, kui võrrelda 2000. ja 2021. aasta andmeid. Samas näiteks 45-49-aastaste vanuserühmas on keskmine laste arv püsinud 1,9 peal. Loe lisa siit:
https://rahvaloendus.ee/et/tulemused/rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad

Keskmist laste arvu teatud vanuses nimetatakse ka kohortsündimusnäitajaks. See on üks olulistest mõõdikutest "Eesti 2035" arengukavas, mille andmeid kuvatakse ka tõetammel:
https://tamm.stat.ee/tulemusvaldkonnad/sidus-uhiskond/indikaatorid/198.

Kui palju lapsi sündis 2005. aastal?
2005. aastal sündis 14350 last.

Mis kuupäeval kihlutakse kõige rohkem?
Paraku kihlumise kohta me statistikat ei kogu, kuid aitäh selle küsimuse eest - andsite meile hea mõtte 1. aprilli üleskutseks. Küll aga on statistikaametil palju andmeid abielude kohta. Tutvuge näiteks järgmiste blogide ja postitustega, kust leiab nii mõndagi põnevat:
https://www.stat.ee/et/uudised/veebruari-maagilised-kuupaevad-panevad-pulmakellad-helisema ja
https://www.stat.ee/et/uudised/kas-homne-maagiline-kuupaev-toob-rohkem-abielusid-kui-talvine-rekordpaev
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=438209648350730&set=pb.100064850945857.-2207520000.&type=3
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=575741367930890&set=pb.100064850945857.-2207520000.&type=3

Mitu last sündis 25. mail 2005?
Seda infot hetkel anda ei ole, kuid saame öelda, et 01.01.2022 seisuga elas Eestis 45 inimest, kes on sel päeval sündinud.

Mis kuupäeval on Eestis kõige suurem sündimus vahemikus 2000-2023?
2022. aasta ja 2023. aasta kohta veel sellist infot pole, kuid perioodil 2000–2021 sündinute seas on kõige rohkem sünnipäevalapsi 28. juunil.

Kui palju sündis Eestis lapsi 2022. aasta seisuga ja mis soost lapsi oli kõige rohkem?
2021. aastal sündis kokku 13 272 last, neist 6813 poisid ja 6459 tüdrukud:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikusundmused__sunnid/RV106
2022. aasta andmed avaldatakse 2023. aasta juunis. Vt ka https://www.stat.ee/et/uudised/eesti-rahvaarv-kasvas-2-vorra-peamiseks-mojutajaks-oli-sisseranne-sundimus-langes-rekordmadalale

Palju on Eesti peredes keskmiselt lapsi?
2021. aasta rahvaloenduse andmetel on Eesti peredes 0-17 aasta vanuseid lapsi keskmiselt 1,67. Leibkonnad laste arvu järgi leiab tabelist https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2021__Leibkonnad-ja-perkonnad/RL21707

Kui palju välismaalasi on Eestisse alaliselt elama tulnud 2022. aasta seisuga?
01.01.2022 seisuga elas Eestis 201 253 inimest, kes sündisid väljaspool Eestit. Nad moodustavad 15,1% Eesti rahvastikust.
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikunaitajad-ja-koosseis__rahvaarv-ja-rahvastiku-koosseis/RV069U

Mis kuupäeval abiellutakse Eestis kõige rohkem?
2022. aastal sõlmiti kõige rohkem abielusid 22.02.2022, mil esialgsetel andmetel abiellus 177 paari. Abielude statistika põhjal võib väita, et eestlastele meeldivad n-ö maagilised kuupäevad, kus on arvu korduseid. Muidugi peetakse palju pulmi ka juulis ja augustis.
Loe lisa siit: https://www.stat.ee/et/uudised/kas-homne-maagiline-kuupaev-toob-rohkem-abielusid-kui-talvine-rekordpaev
Vaata lisa: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikusundmused__abielud/RV262

Kui palju on läinud Eestist välismaale tööle inimesi aastate vahemikus 2005-2022?
Statistikaametil on välismaal töötavate inimeste kohta andmed alates 2018. aastast. 2018. aastal oli inimesi, kes küll elasid Eestis, kuid töötasid välismaal, 16 900. 2019. aastal oli neid 1500 võrra vähem. 2020. aastaks oli välismaal töötavaid inimesi 18 200 ja 2021. aastal 18 600 inimest. Mullu oli välismaal töötavaid ja Eestis elavaid inimesi kokku 15 700. Inimeste kohta, kes on seoses välismaal asuva töökohaga alaliselt välismaale kolinud, on andmeid keerulisem koguda. Eesti statistika kajastab infot inimeste kohta, kelle püsielukoht on Eestis.

Millisest linnast on aasta jooksul kõige rohkem inimesi välja kolinud?
Eelmisel aastal kolis kõige rohkem inimesi ära Tallinnast (absoluutarvudes siserände arvestuses).

Millisest Eesti maakonnast kolitakse kõige rohkem teise maakonda?
2021. aasta andmetel kolitakse kõige rohkem Ida-Virumaalt ja Tartumaalt Harju maakonda. Mõlemal juhul pisut üle tuhande inimese.

Millises maakonnas on aasta jooksul kõige kõrgem kuritegevuse määr?
2022. aastal oli kõige kõrgem kuritegevuse määr Ida-Viru maakonnas, kus 10 000 elaniku kohta pandi toime 277 kuritegu. Rohkem infot Eesti kuritegevuse kohta leiab Justiitsministeeriumi poolt hallatavalt veebilehelt kriminaalpoliitika.ee.

Kui palju elab Eestis [eesnimi] [perenimi] nimelisi inimesi?
Statistikaameti nimede statistika rakenduses on võimalik vaadata eraldi eesnimede ja perekonnanimede esinemissagedust.
Isikunime (ees- ja perekonnanimi koos) esinemise sagedust saab pärida Eesti rahvastikuregistrist (https://www.rahvastikuregister.ee/ -> päringud -> nimede statistika). Juhul kui vasteid on alla viie, siis konfidentsiaalsuse tõttu täpset arvu ei näidata.

Mitu mustanahalist elab Eestis?
Statistikaamet ei kogu andmeid inimeste nahavärvi kohta.

Mitu protsenti Eesti rahvastikust on ukraina põgenikud praegu ja kui palju on see ajapikku suurenenud/vähenenud?
Enne Ukrainas alanud sõda moodustasid Ukraina kodakondsusega inimesed Eesti rahvastikust 1,2% (15 935, andmed seisuga 31.12.2021).
2022. aasta jooksul saabus esialgsetel andmetel Eestisse alaliselt elama 31 594 Ukraina kodakondset, aga täpsustatud andmed alaliste elanike kohta avaldab statistikaamet 16. mail.

Ajutise ja rahvusvahelise kaitse taotlejate arvu kohta avaldab jooksvat statistikat PPA:
https://www.politsei.ee/et/ajutise-ja-rahvusvahelise-kaitse-taotlejate-arv.
Ukraina sõjapõgenike statistikat avaldab ka sotsiaalkindlustusamet:
https://www.sotsiaalkindlustusamet.ee/asutus-uudised-ja-kontakt/praktiline-teave/statistika#ua-stat

Mis töökohad saavad enim kasu immigrantidest?
Kõige rohkem saavad sisserändajatest kasu ehituse- ja tööstusettevõtted. Nendes valdkondades töötas 2020. ja 2021. aastal oskustöötajana kõige enam välismaalasi.

Palju on praegusel hetkel Eestis inimesi, kes pole eesti rahvusest?
01.01.2022 seisuga elas Eestis veidi üle 412 000 muust rahvusest inimese ehk ligi 31% rahvastikust.

Kui palju on Eestis teise kodakondsusega inimesi?
01.01.2022 seisuga elas Eestis veidi üle 203 00 muust rahvusest inimese ehk 15,3% rahvastikust.

Kui palju on Eestis eesti keelt kõnelevaid leibkondi?
Saame sellele küsimusele vastata leibkondade rahvuste abil, mis väga sageli kattub emakeelega. Selle järgi on 352 845 ehk 62,8% Eesti leibkondadest sellised, kus on kõik leibkonna liikmed eestlased.

Millises Läti asulas elab kõige rohkem eestlasi?
Kasutame sellele küsimusele vastamiseks Läti statistikaameti abi. Nende andmeil on suurim eestlaste osakaal Aluksne piirkonnas (Alūksnes novads), kus see on 0,8%. Absoluutarvudes on enim eestlasi Riias – 688.

Kuidas muutub abielulahutuse tõenäosus abiellumiste arvu puhul? A la 1 abielu puhul x%, 2 abielu puhul 2,5x%. Hea oleks teada, kas see on ajas muutunud või püsinud sarnane?
Selle tõenäosuse arvutamiseks ei ole statistikaametil piisavalt andmeid.

Mitu Arnot on abiellunud Teelega? Mitu Joosepit?
2017. aasta seisuga tehtud väljavõttes ei ole ühtegi sellist paari. Arnod on kõige sagedamini abielus Sirje ja Tiinaga. Joosepi ja Teele kohta ei saa paarilise nimesid välja tuua, sest paare on liiga vähe.

Kui suur on statistiline tõenäosus, et Eesti rahvaarv kukub enne 2100 aastat alla 1 miljoni?

Ei pea arvestama meteoriitide jms tõenäosusega, pigem normaalsete protsesside tulemusel.
Vastas rahvastikustatistika ekspert Ene-Margit Tiit:
Rahvastikuprognoosi puhul on loomuliku iibe mõju hinnatav. Võib oletada väikest langust, kuid tõenäoliselt mitte allapoole miljoni piiri. Teine rahvaarvu mõjutav komponent on ränne, mida määravad tegurid ei ole ennustatavad. Kuid arvestades seda, et Eestist on viimase kümnendi rändepöörde tagajärjel saanud pigem sisserände maa, on arvatavasti ka rändesaldo positiivne. Seega on rahvaarvu nii suure languse tõenäosus nullilähedane, hoopiski suurem on tõenäosus, et Eesti rahvaarv on sajandi lõpuks märgatavalt kasvanud.

Mis kuul sünnib kõige rohkem lapsi?
2021. aastal sündis kõige rohkem lapsi juulis. Sünnid sünnikuu järgi on toodud kodulehe tabelis RV10:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikusundmused__sunnid/RV10

Kui palju on Eestis juute?
Eestis elab 1852 juuti.

Kui palju elab Eestis 17-aastaseid inimesi?
01.01.2022 aasta seisuga elas Eestis 13 354 inimest, kes on 17-aastased.

Kas punapead lähevad raamatusse kirja ja kui palju neid Eestis kokku on?
Statistikaamet ei kogu inimeste kohta selliseid andmeid.

Palju teisest rahvusest inimesi elab Eestis?
01.01.2022 seisuga elab Eestis 412 103 teisest rahvusest inimest.

Kui palju elab Eestis inimesi, kellel on sünnipäev 10. jaanuaril?
Selliseid inimesi on Eestis 3502.

Mis vanuses inimesi suri 2022. aastal Eestis kõige rohkem?
2022. aasta andmeid veel ei ole, kuid 2021. aastal suri arvuliselt kõige enam 84 aastaseid inimesi - 707.

Mitu inimest on 2023. aastal surnud?
2023. aasta esimese kahe kuuga on surnud 2872 inimest.
Vt ka https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/viiruse-moju-eestile/surmade-kiirstatistika

Kui palju sündis 2022. aastal Eestis tüdrukuid ja kui palju poisse?
2021. aastal sündis 6813 poissi ja 6459 tüdrukut.
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikusundmused__sunnid/RV106
2022. aasta andmed avaldatakse juunis.

Protsendiliselt kui palju on Eesti riigis sünnilt eestlasi?
01.01.2022 seisuga on 84,9% Eesti elanikest Eestis sündinud.

Kui palju inimesi on Eestisse viimase aasta jooksul sisserännanud?
2021. aastal rändas Eestisse 19 524 inimest. 2022. aastal saabus esialgsetel andmetel 42 022 inimest, kuid neid andmeid veel täpsustatakse ning see arv võib muutuda. Täpsustatud rändeandmed avaldatakse maikuus.

Mitu liiget on kõige suuremas Perekond Kaljurite peres?
On teada, et 2023. aasta 1. jaanuari seisuga on perekonnanimi Kaljur 29 mehel ja 42 naisel, kuid statistikaametil puudub info, millised on nende inimeste omavahelised perekondlikud suhted. Ka ei lubaks konfidentsiaalsuse nõuded väljastada infot perekonna tasemel.

Kui palju mustanahalisi inimesi elab Eestis?
Statistikaamet ei kogu andmeid inimeste nahavärvi kohta.

Mis on kõik rahvused, kes praegu elavad Eestis?
2011. aasta rahva ja eluruumide andmetel elab Eestis inimesi 211 erinevast rahvusest.
Kõik rahvused on välja toodud siin tabelis: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2021__rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad__rahvus-emakeel/RL21428.
Võrdle andmeid ka eelmiste rahvaloenduse andmetega:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel_vordlus__rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad/RLV428

Mitu Marguse-nimelist inimest elab hetkel Eestis?
2023. aasta 1. jaanuari seisuga on eesnimi Margus 5128 mehel. Rohkem infot Eestis esinevate ees- ja perekonnanimede kohta leiate nimede statistika rakendusest: https://www.stat.ee/nimed

Kas viimase paari aasta jooksul on linnast maale kolinute arv tõusnud või toimub veel linnastumine?
Viimastel aastatel on linnalistes piirkondades olnud rändesaldo negatiivne, maapiirkondade rändesaldo on pigem olnud positiivne, kuid mitte igal aastal. Enim kolitakse väikelinnalistesse piirkondadesse, mis sisuliselt tähendab Tallinna ja Tartu eeslinnu. Seega võib küll öelda, et linnalistest piirkondadest rahvaarv rände arvelt väheneb, kuid pigem kolitakse linna lähedale. Selle võib ka kokku võtta - toimub eeslinnastumine või valglinnastumine.

Mitu elumaja ja mitu korterit on Nõmme linnaosas?
Nõmme linnaosas on hinnanguliselt 5255 eramut, 1624 paarismaja, 8616 korterit (kortereid, mitte kortermaju).

Mitu inimest keskmiselt ühes eluruumis Nõmmel elab?
Nõmmel elab keskmiselt ühes eluruumis 2,66 inimest, mis on Eesti keskmisest tunduvalt enam.

Olen kirjutamas oma bakalaureuse tööd ja ei suutnud leida iseseisvalt mõnele küsimusele vastuseid siit lehelt. Nimelt oleks vaja teada Eesti väikelinnade rahvuslikku koosseisu; ameteid (töösektoreid), mida linnades peetakse; ja põhilisi liikumisviise (personaalne auto, buss, rong jm), mida eelistatakse. Kui oleks võimalik neid andmeid leida, oleksin ülimalt õnnelik!
Siit tabelist peaks saama vaadata nii teid huvitavate väikelinnade rahvuslikku koosseisu eraldi kui üldiselt kõigi Eesti väikelinnade oma: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2021__rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad__rahvus-emakeel/RL21429. Töötamise andmeid väikelinnade ja tegevusala või ameti lõikes me ei avalda. Ka töölkäimise liikumisviise avaldame üksnes kogu Eesti lõikes.
Täpsemad andmed oleks ilmselt tellimustöö, mille osas tuleks ühendust võtta meiliaadressil stat@stat.ee.
Väiksemate linnade kohta ei ole võimalik andmeid avaldada, aga saaksime need osalt kokku panna.

Kui palju on Eestis budiste?
2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse küsitluse andmetel elab Eestis hinnanguliselt 1880 budisti:
https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvaloendus__rel2021__rahvastiku-demograafilised-ja-etno-kultuurilised-naitajad__usk/RL21451

Kas inimesed märgivad enda kohta ka mitu rahvust või valivad ainult ühe?
Rahvastikuregistrisse on võimalik märkida üks rahvus inimese kohta, kuid 2021. rahva ja eluruumide loenduse küsitlusel uuriti, kui paljud inimesed peavad omaks kahte rahvust. Tulemustest selgus, et kahte rahvust peab omaks hinnanguliselt 3% Eesti elanikest.
Loe pikemalt siit: https://rahvaloendus.ee/et/uudised/rahvaloendus-2-eesti-elanikest-raagib-kahte-emakeelt. Vt ka analüüsi kolme rahvaloenduse andmetel selle kohta, kui levinud on enda rahvuse muutmine:
https://www.stat.ee/et/uudised/rahvuse-ehk-etnilise-kuuluvuse-muutmine-20-aasta-jooksul.

Minu küsimus oleks, et kui mitme paikkonna rahvaarv tuleks vähemalt kokku liita selleks, et saadav summa oleks vähemalt võrdne Tallinna paikkonna rahvaarvuga?
Paikkonnad hõlmavad endas ainult tiheasustusalasid ning ei järgi halduspiire. Tallinna paikkonnas (enamjaolt Tallinn, kuid Pirita jääb välja) elab 439632 inimest, olles sellega rahvaarvult suurim paikkond. Selleks, et saada suurem rahvaarv, tuleb summeerida suuruselt järgmised 23 paikkonda, millest viimases elab 6150 inimest.

Mis on kõige ebatavalisemad surmapõhjused Eestis?
Kõige ebatavalisemad põhjused on erinevad väga haruldased haigused. Statistikaamet ei pea ebatavaliste põhjuste kohta arvestust.

Milline on levinud surma põhjus 18-aastaste noormeeste seas viimastel aastatel? Küsimus on esitatud kirjanduslikul eesmärgil, et paremini edasi anda ühe tegelase informatsiooni.
Vastus põhineb 15-19-aastaste viimase viie aasta surmajuhtumite statistikal. Kõige sagedasem surmapõhjus selles eagrupis meeste seas on õnnetusjuhtumid - 26 (liiklus 11, kukkumine 5, mürgistused 4, tulekahjud 2, muu 4), teine põhjus on enesetapud (24).

Mitu itaallast Eesti maakondades elab? Kas on võimalik tuua arvud välja ka Tartu, Tallinna, Viljandi ja Pärnu kohta?
2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse andmetel elab Eestis 1181 itaallast, neist 869 elab Tallinnas, 148 Tartus ja 16 Pärnus, Viljandis elab alla viie itaallase.

Kas on võimalik öelda, mitu abielu/kooselu on Eestis sellist, kus üks partneritest on itaallane ja teine eestlane? Kas rohkem on itaallasest mees- või naispartnereid?
2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse andmetel elab Eestis 1811 itaalia rahvusest inimest, 382 neist on abielus või registreeritud kooselus. Itaalia ja eesti rahvusest abielus või registreeritud kooselus paare on 70. Neist 4 paari puhul on mees eestlane ja naine itaallane, ülejäänud 66 paari moodustuvad itaallasest mehest ja eestlasest naisest. Lisaks elab koos 110 itaalia-eesti paari, kes ei ole abielus ega kooselu registreerinud. Neist 17 paari puhul on mees eestlane, 93 paari puhul on mees itaallane.

Kui paljud inimesed läksid aastal 2022 Tartust Tallinnasse elama ja vastupidi?
2022. aasta kohta meil andmeid veel pole, kuid 2021. aastal läks Tartust Tallinnasse elama 823 inimest ja vastupidises suunas vahetas elukohta 586 inimest.

SOTSIAALELU, TERVIS

Mis on perioodil 2020-2022 need diagnoositud vaimse tervise probleemid/psüühikahäired jms, mis on antud perioodil eriti esile kerkinud (lisaks depressioonile ja ärevushäirele)?

Vastab statistikaamet: Statistikamet ise ei kogu ega avalda andmeid vaimse tervise kohta. Psüühika- ja käitumishäirete kohta kogub ja avaldab statistikat Tervise Arengu Instituut. Andmed selle kohta, millised vaimse tervise probleemid/psüühikahäired on viimastel aastatel enim sagenenud, leiate nende andmebaasist: https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__05Psyyhikahaired/?tablelist=true.

Vastab A. Uusberg: Kuigi koroonakriis suurendas vaimse tervise probleemidega kokku puutuvate inimeste hulka, ei muutunud oluliselt erinevate probleemide suhteline sagedus. Näiteks ärevushäirete sümptomid olid nii enne kriisi kui kriisi ajal levinumad kui unehäire sümptomid (RVTU). Seepärast olid ka küsitud perioodil peamised esile kerkinud vaimse tervise probleemid ikka endiselt meeleolu- ja ärevushäirete erinevad vormid.

Kas vaimse tervise probleemide kasv on tegelik nähtus või on kasv näiline, kuna tänapäeval osatakse vaimse tervise probleeme lihtsalt paremini mõõta ja rohkem inimesi jõuab spetsialistideni? Kuidas seda statistiliste meetoditega välja selgitada?

Vastab statistikaamet: Statistikamet ise ei kogu ega avalda andmeid vaimse tervise kohta. Psüühika- ja käitumishäirete kohta kogub ja avaldab statistikat Tervise Arengu Instituut, andmed on avaldatud nende andmebaasis:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__05Psyyhikahaired/?tablelist=true.

Vastab A. Uusberg:
Minu hinnangul on mängus mõlemad mehhanismid.
Ühelt poolt on häid põhjuseid, miks arvata, et vaimse tervise probleemide tuvastamine on aja jooksul paranenud. Haiguste ametlikku statistikasse jõuavad häired alles siis, kui mõni tervishoiutöötaja need registreerib. Selleks peab inimene mõistagi tervishoiutöötajani jõudma, mis on aja jooksul loodetavasti lihtsamaks muutunud. Ühiskonna heaolu arendes suureneb inimeste hulk, kes oskavad oma probleeme märgata, julgevad abi küsida ning leiavad selleks aja ja koha. Ühiskondlikud muutused võivad muuta ka seda, millise tõenäosusega ja kuidas inimesed vastavad standardiseeritud küsimustikele vaimset tervist seiravates uuringutes.
Teiselt poolt on ka põhjuseid kahtlustada, et mõne häire levimus on suurenenud ka mõõtmisvigu arvestamata. Oma jälje vaimsesse tervisesse võivad jätta süsteemsed nihkel inimeste elukorralduses, näiteks suurem stress koolis või tööl, kehalise aktiivsuse vähenemine, töödeldum söögipoolis jms.
Neid kaht võimalust eristada on päris keeruline. Võib proovida hinnata eelpool nimetatud erinevate tegurite mõju ja selle võrra siis erinevatel ajahetkedel kogutud andmeid korrigeerida. Selliseks tööks on aga palju erinevaid võimalusi ja seega on ka usutavate tulemuste vahemik võrdlemisi lai.

Millised töökohad tänapäeval nõuavad töötajalt vähem kui 2h ekraaniaega päevas?
Ehkki statistikaametil küsitud täpsusega andmeid ei ole, saame siiski uuringute põhjal öelda, et 2021. aastal töötasid pooled Eestis töötajatest ilma kuvarita või kasutasid seda vähem kui 25% (ehk kaks tundi päevas) oma tööajast. Selle poole sisse mahuvad tõenäoliselt pea kõik välitingimustes tehtavad tööd, aga ka näiteks kokad, turvamehed jne. Vaata lisa tabelitest:
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooelukvaliteet__tootervishoid/TKU42

Õnneliku eestlase profiil? (Kus elab, mis tööd teeb, kus/mida õppinud, kui vana, millised on hobid, missugune pereelu, kui rikas?)
Õnnelikkuse uurimisega tegelevad eridistsipliinid. Täpset profiili õnnelikust inimesest statistikaameti andmete põhjal kokku pandud veel ei ole, kuid üldiseid andmeid Eesti elanike õnnelikkuse kohta on meil võimalik siinkohal jagada. 2022. aastal läbiviidud Eesti Sotsiaaluuringu andmete põhjal on võimalik öelda, et 15-aastastest ja vanematest Eesti elanikest tunnevad ennast enamiku ajast õnnelikuna ligi 45%. Kogu aeg õnnelikeks peavad ennast 5% uuringule vastanutest. Siiski peab ka välja tooma, et 11% vastanutest andsid märku, et nad tunnevad ennast õnnelikuna harva ja 3% mitte kunagi. Sotsiaaluuringu kohta saab lisainfot järgneval leheküljel: https://www.stat.ee/et/esita-andmeid/andmete-esitamisest/isiku-uuringud#Eesti-sotsiaaluuring-10. Ülevaatlikku ja lõplikku nimekirja viidetest ei ole võimalik teha, aga võib tutvuda näiteks Rahandusministeeriumi tellimusel läbiviidud elanike rahulolu uuringu tulemustega, mis viidi läbi Eesti kohalikes omavalitsustes ja annab ülevaate Eesti elanike rahulolust oma kodukohaga teenuste, elukeskkonna ja arenguga, vt https://minuomavalitsus.ee/muud-toolauad/elanike-rahulolu-2022.

Kui palju on Eestis veganeid?
Toitumisega seotud uuringuid teeb Tervise Arengu Instituut (TAI). Nende andmebaasis on avaldatud näiteks järgmiste uuringute andmed:

- Eesti Terviseuuring:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__01ETeU__08Toitumine/?tablelist=true
- Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__02TKU__02Toitumine/?tablelist=true
- Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__03HBSC__02Toitumine/?tablelist=true
- Eesti rahvastiku toitumise uuring 2014:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__09RTU/

Kui Te aga soovitud andmeid andmebaasist ei leia, siis soovitame pöörduda otse Tervise Arengu Instituudi poole (https://tai.ee/et/kontakt), ehk on neil andmeid ka spetsiifilisemalt veganluse kohta. Statistikamet ei kogu ega avalda toitumisega seotud andmeid.

Kui palju on Eestis kodutuid inimesi?
Eestis on hinnanguliselt 1060 koduta inimest. Täpsemalt on kirjas statistikaameti uudises:
https://www.stat.ee/et/uudised/eestis-elab-ule-1000-koduta-inimese-iga-viies-neist-pensioniealine

Kui paljudel inimestel Eestis on kodulaen?
Eesti Panga andmete järgi oli 28.02.2023 seisuga Eestis kodumajapidamistele antud 191651 eluasemelaenu. Vt täpsemalt https://statistika.eestipank.ee/#/et/p/650/r/1172/1021.

Mitu kaljukitse on Eestis?
Kaljukitsi Eestis ei ela, põllumajandusloomade arvu leiab andmetabelist PM09: https://andmed.stat.ee/et/stat/majandus__pellumajandus__pellumajandussaaduste-tootmine__loomakasvatussaaduste-tootmine/PM09. Kaljukitse tähtkujuga kokkulangevatel kuupäevadel on sündinud 104898 inimest ehk 7,88% elanikkonnast.

Mind huvitas teadmine, kui palju inimese elu jooksul olevast vabast ajast jääb esimese 18 eluaastasse (18 kuulub hulka)? Sellele on tõenäoliselt väga raske või võimatu vastata, et kui sellele pole võimalik vastata, siis kuidas tuleks sellele küsimusele vastust leida (ehk kuidas peaks küsitlusi läbi viima)?
Vaba aja hulk ja kasutus sõltub hästi palju erinevatest inimesega seotud teguritest, näiteks sugu, vanus, sotsiaal-majanduslik seisund (töötav, töötu, pensionär jms), laste olemasolu, elukoht, sissetulek, haridus jms. Samas on vaba aja kasutus seotud ka üldisemate, ühiskonnast ja ajastust sõltuvate teguritega, nagu erinevad hoiakud (nt tasulise töö ja kodutööde jaotus, soonormid), tehnoloogia areng (kodumasinad säästavad aega), erinevad rahvastiku (nt pikem tervena elatud elu, et saaks nautida vaba aega ka pensionieas) ja sotsiaal-poliitilised arengud (nt muutused pensionieas, lastega perede toetamine). Näiteks vaba aega pole ka lastel minevikus alati nii palju olnud kui tänapäeval. Praeguste laste vaba aja kasutust ja võimalusi tulevikus me praegu ette ennustada ei saa. Samuti me ei saa mõõta, kui palju vaba aega oli lapsena nendel, kes praegu on täiskasvanud. Praegu saame aga võrrelda erinevas vanuses või eluetapis olevate inimeste vaba aja hulka. Ajakasutuse uuringus me kaasame lapsed alates 10-aastastest. Viimase ajakasutuseuuringu järgi oli 10-18-aastastel keskmiselt päevas vaba aega 7 tundi 6 minutit, 19-64-aastastel 5 h ja 65-aastastel ja vanematel 7 h 17 min. Kui me tahame mõõta, kuidas vaba aja hulk elu jooksul muutub, siis tuleks korralda pikemaajalisi uuringuid, kus samu inimesi jälgitakse läbi nende elu.

Kui suur on Eesti Vabariigis mediaanpension ja kui suur on keskmine pension?
2022. aastal oli keskmine pension 580,1 eurot ja keskmine vanaduspension 591,9 eurot, aga silmas peab pidama, et iga aasta 1. aprillil pension tõuseb. Keskmise pensioni ja vanaduspensioni saab aasta ja kvartali kaupa kätte SK153 andmetabelist: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__sotsiaalne-kaitse__sotsiaalkindlustus__pensionikindlustus/SK153/table/tableViewLayout2. Mediaanpensionit statistikaamet

hetkel veel ei avalda, aga see on eelduste kohaselt sellel aastal plaanis. Meil on nüüd olemas SKA üksikandmed ning oleme Sotsiaalministeeriumi tellimusel ette valmistamas pensionirakendust, kus saab avaldada rohkem lõiked ja mh ka mediaanpensionit.

Kui paljud Eesti inimesed igapäevaselt internetti kasutavad?
Statistikaameti 2022. aastal läbi viidud „Infotehnoloogia leibkonnas“ uuringus selgus, et 16–74-aastased Eesti arvuti- ja internetikasutajate hulgast kasutasid internetti mitu korda päevas 84,6%. Rohkem infot leiate: Andmebaasi tabel interneti kasutamise kohta

Kui palju joob 18-24-aastane noor reedel keskmiselt alkoholi?
Kuigi spetsiifiliselt reede kohta andmed puuduvad, siis Tervise Arengu Instituut on avaldanud näiteks Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuringu andmed alkoholi tarvitamise sageduse kohta oma andmebaasis:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__02TKU__03Alkohol/?tablelist=true.

Kui palju kinnisvara omab Eesti keskmine inimene?
Statistikaamet antud andmeid ei kogu ega avalda, kuid andmed, kas leibkond on oma eluaseme omanik või üürnik, on avaldatud Eurostati andmebaasi tabelis "Distribution of population by tenure status, type of household and income group": https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_lvho02/default/table?lang=en. Eesti leibkondade varade ja kohustuste andmeid on varasemalt kogunud ja avaldanud ka Eesti Pank: https://statistika.eestipank.ee/#/et/p/LEIBKONDADE_VARAD_JA.

Mitu % Eesti peredest elab palgast palgani?
Vastuse küsimusele leiab 2020. aasta Eesti sotsiaaluuringust, kus vastajatelt küsiti: „Kas Teie leibkond saab tavalise kuu lõpus panna raha kõrvale või peate kasutama varasemaid sääste või laenama raha? Säästude all mõeldakse raha, mis leibkonnal on kas pangas või kodus.“ Vastused jagunesid nii: paneme raha kõrvale (53,66%), kasutame sääste (5,24%), laename raha (1,83%), ei pane raha kõrvale, ei kasuta sääste ega laena raha (39,28%).

Kui palju on Eestis eeskoste all olevaid inimesi?
Statistikaametil ei ole andmeid eestkostjate kohta Eestis, kuid soovitame pöörduda sotsiaalkindlustusameti poole, kes kogub infot eestkoste all olevate laste kohta: https://sotsiaalkindlustusamet.ee/kontakt

Mitu töötut on Eestis vanuses 18-23?
Igas vanuses töötute arvu on võimalik töötururakendusest uurida: https://tooturg.stat.ee/. 2022. aastal oli töötute arv 18-23-aastaste vanusegrupis 8500 inimest.

Kas statistiliselt kõik Eesti inimesed on põdenud Covid-19 viirust?
Statistikaametil puuduvad andmed COVID-19 viirust põdenud inimeste kohta. COVID-19 registreeritud juhtude arv on avaldatud Tervise Arengu Instituudi andmebaasis:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__02Nakkushaigused/NH01.px/.
Täielike andmete saamiseks soovitame pöörduda otse Terviseameti poole: https://www.terviseamet.ee/et.

Kui palju oli Eestis surmasid kokku 2022. aasta seisuga ja mis oli nende surmade peamine põhjus?
2022. aasta surmapõhjuste statistikat ei ole veel lõplikult kokku arvutatud, kuid 2021. aasta kohta teame, et toona suri 18 587 inimest, kellest ligi 45% vereringeelundite haiguse tagajärjel.

Mitu 18-20-aastast inimest hukkus 2022. aastal uppumise tagajärjel?
2022. aasta andmeid veel ei ole koos, kuid 2021. andmetel ei uppunud õnneks mitte ühtegi 18-20-aastast inimest.

Kus Eesti inimesed puhkamas käivad?
Eestisiseste reiside populaarseimad sihtkohad on juba aastaid Harju-, Pärnu- ja Tartumaa. Ööbimisega välisreisidel on populaarseimad sihtriigid Soome, Läti, Itaalia, Türgi ja Rootsi. Lisainfot saab, kui vaadata turismiuuringu andmeid 2022. aasta kohta. Lisaks saab lugeda pressiteatest.

Kas on muutunud autismiga diagnoositud inimeste hulk viimaste aastate jooksul?
Statistikaamet terviseandmeid ei kogu, kuid vastavad andmed on avaldatud tervise arengu instituudi andmebaasis:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__05Psyyhikahaired/PKH1.px/.
RVTU-s ei ole raviarvete analüüsides muutusi ajas, mida siin küsitakse.

Kui suur on keskmiselt ühele eramajale kuuluv krundi pindala?
Seda informatsiooni meil ei ole, teame vaid, et eramajades elas 31.12.2021 ca 29,4% Eesti elanikest.

Keskmiselt mis kell söövad eestlased lõunasööki?
Statistikaametil ei ole lõunasöögi söömise kohta uuemaid andmeid kui 10 aasta tagusest ajast. Toona selgus, et kui võrrelda Eestit teiste riikidega, mis võtsid osa "Ajakasutuse uuringust", siis tuleb välja, et teatud riikides (nt Itaalia) on välja kujunenud vägagi konkreetsed ja ühtsed söögiajad. See tähendab, et suur osa rahvast sööb sarnastel kellaaegadel. Samas teistes riikides, kuhu ka Eestit liigitada võib, nii kindlaid söögiaegu ei ole. Inglisekeelse interaktiivse animatsiooni abil on võimalik eestlaste ajakasutust võrreldes muude riikidega endale täpsemalt visualiseerida.

Mis on analüütikute ja vanemanalüütikute keskmised palgad Tervise Ametis, Tervise Arengu Instituudis, Tervisekassas ja Sotsiaalministeeriumis.
Organisatsioonipõhiselt palgaandmeid statistikaamet küll ei avalda, aga ametialade keskmise palga infot avaldame palgarakenduses töökoha asukoha järgi, andmebaasis isiku kohta tema elukoha järgi. Analüütikute ja vanemanalüütikute ametialad on näiteks statistik, analüüsi spetsialist ja tippspetsialist. Rahandusministeerium koordineerib ametnike palkade avalikustamist ning koostab avaliku teenistuse personali- ja palgaanalüüse, loe lähemalt siit.

Depressioonimäär Tallinna gümnasistide seas?
Vastab A. Uusberg: Kitsalt Tallinna gümnasistide vaimse tervise kohta meil hetkel andmed puuduvad. Aga Eesti rahvastiku vaimse tervise uuringu raportis (leheküljed 35-36) on head infot Eesti gümnasistide kohta üldisemalt. Täpsemalt selgub, et depressiooni riski hindava küsimustiku EEK-2 tulemuste alusel oli koroonakriisi ajal läbi viidud uuringus depressiooni riskis umbes iga teine 15-17-aastane tüdruk ja iga neljas poiss. Küsimustikuga mõõdetud meeleoluhäire risk ei ole õnneks muidugi sama, mis väljakujunenud sündroom. Arstlikult kinnitatud depressiooni diagnoosi sai koroonale eelnevate aastate jooksul samas vanuserühmas 7,7% tüdrukutest ja 2,4 % poistest. Võib arvata, et diagnooside osakaal koroona-aastatel mõnevõrra tõusis, kuid kindlasti mitte samale tasemele kui küsimustikuga mõõdetud haiguse riski levimus.

Kui palju taimetoitlasi on eestlaste hulgas?
Toitumisega seotud uuringuid teeb Tervise Arengu Instituut (TAI). Nende andmebaasis on avaldatud näiteks järgmiste uuringute andmed:
- Eesti Terviseuuring:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__01ETeU__08Toitumine/?tablelist=true
- Eesti täiskasvanud rahvastiku tervisekäitumise uuring:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__02TKU__02Toitumine/?tablelist=true
- Kooliõpilaste tervisekäitumise uuring:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__03HBSC__02Toitumine/?tablelist=true
- Eesti rahvastiku toitumise uuring 2014:
https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__09RTU/

Kui Te aga soovitud andmeid andmebaasist ei leia, siis soovitame pöörduda otse Tervise Arengu Instituudi poole (https://tai.ee/et/kontakt), ehk on neil andmeid ka spetsiifilisemalt taimetoitluse kohta. Statistikamet ei kogu ega avalda toitumisega seotud andmeid.

Kas pahaloomulisse nahavähki haigestumine on tõusutrendis?
Tervise- ja tervishoiustatistikat kogub Eestis Tervise Arengu Instituut (Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas). Pahaloomuliste kasvajate esmasjuhtude kohta saab informatsiooni siit: https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__04PahaloomulisedKasvajad/PK10.px/

Miks tekib inimestel ärevus?
Vastab A. Uusberg: “Ärevuse” terminiga tähistame me sageli kaht omavahel seotud, kuid erinevat asja: ärevus kui emotsioon ja ärevus (või ärevusele kaldumine) kui isiksusejoon.

Ärevus kui emotsioon tekib olukorras, mida inimese psüühika tunnetab riskantsena. Oluline on siin nii sõna “riskantne” kui “tunnetab”. Riskantsus tähendab, et olukorras võib aga ei pruugi juhtuda midagi olulist. See oluline võib seejuures olla nii halb kui hea - me võime tunda ärevust nii mäeserval (sest on risk kukkuda, mis oleks väga halb) kui k kohtingul (sest võib juhtuda, et midagi väga ilusat ei õnnestu).

“Tunnetamine” viitab sellele, et ärevuse määr, mida ma kogen, ei sõltu ainult olukorra riskantsusest, vaid sellest, kui riskantsena ma seda tajun. Näiteks mäe serval kõndides võib tegelikku kukkumise ohtu nii üle- kui alahinnata ja kogeda seeläbi erineval määral ärevust.

Tunnetuse roll ärevuse kui emotsiooni tekkes aitab mõista ka ärevust kui isiksusejoont - mõned inimesed kipuvad olukordi tunnetama riskantsemana kui teised ja selle tulemusel on nende elus rohkem ja sagedamini ärevust.

Kui palju jalanõusid on keskmisel Eesti noorel?
97% inimestest vanuses 15+ on heas seisukorras vähemalt kaks paari välisjalanõusid, mis on vajalikud meie kliimas.

Millises maakonnas on kõige õnnelikumad inimesed ja millises kõige vähem õnnelikumad?
Õnnelikkust uurivad eri distsipliinid. 2022. aasta sotsiaaluuringu andmete põhjal on võimalik öelda, et kõige õnnelikumad inimesed elavad Tallinnas ja Harjumaal ja et inimesed, kes on kõige harvemini õnnelikud, elavad Hiiumaal. Soovitame tutvuda ka rahandusministeeriumi poolt läbi viidud kohalike omavalitsuste rahulolu-uuringu tulemustega: https://minuomavalitsus.ee/.

Kui paljud mehed öösiti norskavad võrreldes naistega? (Mis protsent?)
Statistikaametil on palju erinevaid uuringuid, kuid norskamise kohta pole me infot kogunud. Sel teemal tasuks ehk pöörduda Tervise Arengu Instituudi või Uneliidu poole.

Milliseid varasemaid uuringuid on tehtud eestlaste une kohta ning mis olid nende tulemused?
Aasta 2019-2020 läbi viidud "Ajakasutuse uuringu" põhjal selgus, et eestlased magavad päevas keskmiselt 531 minutit. Rohkem saab lugeda siit.

Mis kuus on kõige rohkem enesetappe?
Viimasel kolmel aastal on summeerituna olnud kõige rohkem enesetappe mais. Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/.

Kui paljud 16-aastased poisid on narkootikume proovinud?
Tervise- ja tervishoiustatistikat kogub Eestis Tervise Arengu Instituut (tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas). 2019. aastal 15-24-aastastest noormeestest on narkootilisi aineid proovinud 35,9% (https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__01ETeU__12Narkootikumid/ET311.px/table/tableViewLayout2/). Lisaks kogub TAI andmeid ka koolinoorte kohta eraldi, nendega saab tutvuda siin: https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__07ESPAD__03Narkootikumid/?tablelist=true

Kui palju käivad eestlased ujumas?
Statistikaametil ei ole täpseid andmeid. Siiski on meil võimalik näiteks öelda, et Eestis harrastas ujumist 2022. aastal 15 162 inimest.

Kui palju on eestlastel keskmiselt sääste?
Statistikaamet korraldas 2021. aastal koostöös Eesti Pangaga Eesti leibkondade finantskäitumise ja tarbimisharjumuste uuringu, mille tulemused avaldab Eesti Pank 2023. aastal. Uuring annab ülevaate leibkondade rahalistest vahenditest, laenudest, varadest ja tarbimisest. Näiteks saame teada, kui paljudel leibkondadel ja millises mahus on laenukohustusi, kui suured on inimeste säästud ning milliseid varasid Eesti inimesed omavad.

Ma olen 75 a. Läksin pensionile 60 a. Küsimus on - kas mul võetakse elu lõpuni indekseerimise vastav protsent maha või valitsus vaataks selle küsimuse veel üle?
Sellele küsimusele oskab paremini vastata sotsiaalkindlustusamet: https://sotsiaalkindlustusamet.ee/kontakt.

Kui palju on Eestis prillikandjaid?
2022. aasta Eesti Sotsiaaluuringu andmetel on kasutab prille 56,3% inimestest, kes on vanuses 16+.

Kui palju on alla 30-aastaseid töötuid?
Eesti Tööjõu-uuringu alusel, kus arvestatakse töötuteks 15-74-aastaseid isikuid, kellel ei ole tööd, aga nad otsivad tööd ning sooviksid töötada, oli töötuid alla 30-aastaste seas 2022. aastal Eestis 14 000 inimest.

Mis on Eesti inimeste keskmine une pikkus viimase 3 aasta jooksul?
2019-2021. aastatel toimunud ajakasutuse uuringu andmetel magavad 10-aastased ja vanemad inimesed keskmiselt 8 tundi ja 51 minutit päevas. Tegemist on keskmisega üle aasta kõigi päevade (nii nädala sees kui ka nädalavahetusel). https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__ajakasutus/AK011

Millises Eesti maakonnas on kuritegevus suurim?
2022. aastal oli kõige kõrgem kuritegevuse määr Ida-Viru maakonnas, kus 10 000 elaniku kohta pandi toime 277 kuritegu. Absoluutarvude poolest on aga esirinnas Harjumaa, kus möödunud aastal registreeriti 12 909 kuritegu. Rohkem infot Eesti kuritegevuse kohta leiab Justiitsministeeriumi poolt hallatavalt veebilehelt www.kriminaalpoliitika.ee.

Kas narkootikumide tarvitamine on Eestis 14-25-aastaste seas kasvanud võrreldes 2015. aastaga?
Tervise- ja tervishoiustatistikat kogub Eestis Tervise Arengu Instituut (Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaas). Kokkuvõtvaid andmeid narkootikumide kohta leidub ka TAI poolt hallatud veebilehel narko.ee . Vaata lähemalt rubriigist "Olukord Eestis" (https://www.narko.ee/olukord-eestis/).

Mitu WCd on Eestis?
91% eluruumidest on varustatud tualettruumiga (arvestatud ainult vesikloseti olemasolu, mitte kuivkäimlat). Tuleb ka arvestada, et see on eluruumide arv, kus on olemas tualettruum, kuid nende arvu ei ole täpsustatud. Kusjuures, alles 2000. aastal oli vesiklosetiga varustatud vaid 76% Eesti eluruumidest. Uuri eluruumide tehnovarustatuse kohta rohkem siit: https://rahvaloendus.ee/et/tulemused/eluruumid-ja-eluruumidega-hooned

Kas Eestis vähki haigestunud inimeste arv on viimasel ajal kasvanud või kahanenud?

Statistikaamet selliseid andmeid ei kogu, vähiregistrit peab Tervise Arengu Instituut, mille andmed avaldatakse tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasis https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__04PahaloomulisedKasvajad/?tablelist=true

Kui palju inimesi sooritas enesetapu aastal 2022?
2022. aasta andmeid veel ei ole, kuid 2021. aastal sooritati Eestis 185 enesetappu: https://juhtimislauad.stat.ee/et/saastev-areng-7/graafik-241. Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/ .

Kumma soo esindaja enesetappude protsent inimese kohta on suurem?
Meeste. 2021. aastal tegi enesetapu 147 meest ja 38 naist. Viimasel kahekümnel aastal on umbes 80% enesetapjatest olnud mehed.
Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/.

Kuidas/mil määral on seotud Eesti noorte enesetappude arv ja õpitulemused? Täpsustus: teadupoolest on Eestis noorte seas väga kõrge enesetappude arv ja sama-aegselt on Eesti noored Pisa teadmistestide tipus, sealt tekibki selline küsimuse püstitus.
Statistikaamet kogub andmeid vaid lõpetatud hariduse kohta ning seetõttu ei saa teha järeldusi õpitulemuste ja enesetappude seoste kohta.
Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/.

Kui suur on tõenäosus, et nn vaesest perest pärit noor lõpetab ülikooli? Taustainfo: olen ise elanud üle 18 aasta asenduskodus ning selle aasta sügisel olen valiku ees, kas astuda ülikooli või mitte. Aitäh juba ette :)
Ülikooli lõpetamine sõltub mitmest tegurist, nagu näiteks motivatsioon, lähedaste inimeste toetus, kättesaadav ressursside ja rahaliste vahendite olemasolu, akadeemiline tugi ja õppeprogrammi sobivus. Seega tõesti, kui mõni neist tingimustest ei ole piisav ja seda ei õnnestu kompenseerida, siis katkestamise tõenäosus suureneb. Mis on aga väga oluline - õnneks on mitmeid tegureid, mida te saate ise mõjutada, nagu näiteks püüdlus, pühendumus, sihikindlus, õppimise strateegiad, toetusvõrgustiku loomine ja abi palumine, kui seda vajate. Ülikoolide juures on üldjuhul nõustajad, kes oskavad teid juhendada/edasi suunata näiteks vaimse tervise eest hoolitsemisel, õppimisharjumuste juurutamisel jne. Ülikoolidel on ka erinevaid toetusvõimalusi neile tudengitele, kelle majanduslik olukord on keerukas.

Kui soovite tutvuda Eesti ülikoolides läbi viidud katkestajate uuringutega, siis siin on kaks viidet: https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/48622/TTY_Katkestanud_2015_raport.pdf?sequence=5&isAllowed=y ; https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/48621/TLU%20KATKESTAJATE%20UURING_aruanne_juuni2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kui palju aborte tehakse aastas?
2021. aastal tehti 3307 indutseeritud aborti: https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik__rahvastikusundmused__abordid/RV1731.

Mitu vanaduspensionäri saab Eestis pensioni ja kui suur summa kokku kuus sellele kulub? Mitu muud pensioni saajat on, palju neile muule kokku kulub kuus?
01.01.2023 seisuga oli Eestis 324 589 pensionäri, nendest 309 034 vanaduspensioni, 6450 väljateenitud aastate pensioni, 1825 töövõimetuspensioni, 4605 toitjakaotuspensioni ja 2675 rahvapensioni saajat. Pensionikulusid statistikaamet ei avalda, selle kohta saab täpsemat infot Sotsiaalkindlustusametilt. Aastased pensionikulud on umbes suurusjärgus 2 miljardit eurot.

Mitmes Eesti kodus pole jooksvat vett?
2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse andmetel on veevarustus puudu 6,1% eluruumidest. Eramajades on veevarustuse puudumise osakaal kõrgem - 16,9% eramutest puudub jooksev vesi - ja madalam korterelamutes, kus veevarustus on puudu vaid 1,3%.
Vaata lisaks https://rahvaloendus.ee/et/tulemused/elamistingimused
Kasutatud mõisted on lahti seletatud siin: https://rahvaloendus.ee/et/loendus-2021/metoodika-ja-kvaliteet/moisted

Kui suur oli 12-19-aastaste noorte enesetappude arv aastatel 2018-2022?
2022. aasta kohta veel andmeid pole, kuid perioodil 2018-2021 sooritas enesetapu 41 inimest, kes olid vanuses 12-19.
Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/.

Mitu inimest sooritas enesetappu aastal 2022?
Statistikaamet pole veel lõplike arve välja arvutanud, kuid Tervise arengu instituudi esialgsetel andmetel oli möödunud aastal 195 enesetappu.
Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/.

TÖÖELU, PALK, SISSETULEK

Millised töökohad tänapäeval nõuavad töötajalt vähem kui 2h ekraaniaega päevas?
Ehkki statistikaametil küsitud täpsusega andmeid ei ole, saame siiski uuringute põhjal öelda, et 2021. aastal töötasid pooled Eestis töötajatest ilma kuvarita või kasutasid seda vähem kui 25% (ehk kaks tundi päevas) oma tööajast. Selle poole sisse mahuvad tõenäoliselt pea kõik välitingimustes tehtavad tööd, aga ka näiteks kokad, turvamehed jne. Vaata lisa tabelitest:
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooelukvaliteet__tootervishoid/TKU42

Mediaanpalk Eestis?
Statistikaamet ei avalda andmeid mediaanpalga kohta, vaid mediaantöötasu kohta. Terminite erinevusest saab lugeda siit artiklist: https://www.stat.ee/et/uudised/2020/06/09/heidame-pilgu-eesti-elanike-rahakotti-palgad-puust-ja-punaseks. Mediaantöötasu 2022. aasta IV kvartalis oli 1478 eurot.

Mis on rahaliselt kõige tasuvamad töökohad?
Kui vaadata täistööajaga töötajate palka, siis see on kõige kõrgem seadusandjatel ja kõrgematel ametnikel ning erinevatel juhtidel (suurte ettevõtete ja asutuste juhid, samuti näiteks finantsjuhid). Küllaltki hästi on tasustatud ka loodusteaduste tippspetsialistid (insenerid, keemikud, füüsikud) ning arstid, muudest erialadest ka tarkvaraarendajad ja juristid. Soovi korral vaata lähemalt palgarakendusest https://palgad.stat.ee/

Kas saaksite öelda - inimeste arv netosissetuleku alusel kvintiilides näidates ära kvintiilis sissetuleku suuruse (EUR) ja inimeste vanused 5 aastase sammuga.
Statistikaametil on kõige hilisemad andmed sissetulekukvintiilide kohta pärit aastast 2021. Vanuserühmade jaotust 5-aastase sammuga ei ole. Tähelepanu tuleb pöörata detailile, et konkreetses andmebaasi tabelis arvestatakse ekvivalentset sissetulekut mitte netosissetulekut. Tabel: STO_02. Ekvivalentne sissetulek on leibkonna sissetulek, mis on jagatud leibkonnaliikmete tarbimiskaalude summaga. Tabelis, kus lähtutakse netosissetulekutest, on tulemused nähtavad tuludetsiilidena. Tabel: STO_10. Juhul kui on suurem huvi teema vastu, siis on võimalik edastada meiliaadressile stat@stat.ee päring. Lisainfot on võimalik lugeda koduleheküljelt: Küsi statistikat!

Kui palju ülikooli lõpetanutest asub tööle õpitud erialal?
Sel teemal teeb väga põhjalikke uuringuid Kutsekoda (https://oska.kutsekoda.ee/uuringud/valdkonnauuringud/). Näiteks 2021. a sotsiaaltöö uuringu aruandest tuleb välja, et kõrgkoolis sotsiaaltöö valdkonna lõpetajatest töötab erialasel tööl 42%.

Kui palju teenib keskmine Eesti loomaarst? Mis on kõige kõrgem Eesti loomaarsti palk?
Statistikaamet avaldab andmeid keskmise töötasu kohta. Keskmise töötasu arvutamine põhineb aritmeetilisel keskmisel ehk kõigi töötasude summa, mis on jagatud töötasu saajate arvuga. Arvesse lähevad täistööajaga töötajad, välja jäetud on 2,5% kõige madalamatest ja kõige kõrgematest töötasudest. Sellise arvestuse järgi oli keskmine veterinaararstide töötasu 2022. aasta IV kvartalis Eestis 1957 eurot. Lisa saab lugeda siit.

Mitu % Eesti peredest elab palgast palgani?
Vastuse küsimusele leiab 2020. aasta Eesti sotsiaaluuringust, kus vastajatelt küsiti: „Kas Teie leibkond saab tavalise kuu lõpus panna raha kõrvale või peate kasutama varasemaid sääste või laenama raha? Säästude all mõeldakse raha, mis leibkonnal on kas pangas või kodus.“ Vastused jagunesid nii: paneme raha kõrvale (53,66%), kasutame sääste (5,24%), laename raha (1,83%), ei pane raha kõrvale, ei kasuta sääste ega laena raha (39,28%).

Mitu töötajat-ametnikku töötab riigiametites kokku? Haridus- ja Noorteamet kuni Transpordiamet. https://www.eesti.ee/et/asutuste-kontaktid/valitsusasutused/riigiametid

Töötajate arvu kohta üksikutes riigiametites statistikaamet statistikat ei tee. Avaliku teenistuse personalianalüüse koostab rahandusministeerium ning need leiate siit: https://www.fin.ee/riik-ja-omavalitsused-planeeringud/avalik-teenistus/personali-ja-palgastatistika.

Mitu töötajat-ametnikku töötab ministeeriumides kokku? https://www.eesti.ee/et/asutuste-kontaktid/valitsusasutused/ministeeriumid

Töötajate arvu kohta üksikutes ministeeriumites statistikaamet statistikat ei tee. Avaliku teenistuse personalianalüüse koostab rahandusministeerium ning need leiate siit: https://www.fin.ee/riik-ja-omavalitsused-planeeringud/avalik-teenistus/personali-ja-palgastatistika.

Mis on rahaliselt kõige tasuvamad töökohad?
Kui vaadata täistööajaga töötajate palka, siis see on kõige kõrgem seadusandjatel ja kõrgematel ametnikel ning erinevatel juhtidel (suurte ettevõtete ja asutuste juhid, samuti näiteks finantsjuhid). Küllaltki hästi on tasustatud ka loodusteaduste tippspetsialistid (insenerid, keemikud, füüsikud) ning arstid, muudest erialadest ka tarkvaraarendajad ja juristid. Soovi korral vt lähemalt palgarakendusest https://palgad.stat.ee/.

Mitu töötut on Eestis vanuses 18-23?
Igas vanuses töötute arvu on võimalik töötururakendusest uurida: https://tooturg.stat.ee/.
2022. aastal oli töötute arv 18-23-aastaste vanusegrupis 8500 inimest.

Milline on keskmine brutopalga tase Eesti erinevates majandussektorites?

2022. aastal oli keskmine brutokuupalk endiselt kõrgeim info- ja sidetegevusalal (3035 eurot), finants- ja kindlustustegevuses (2708 eurot) ning energeetikas (2392 eurot), madalaim aga kinnisvaraalases tegevuses (1214 eurot) ning majutuse ja toitlustuse tegevusalal (1058 eurot).

Mis on Eesti keskmine palk vanuses 14-16?
2022. aasta kolme viimase kuu andmete pealt arvutades on näha, et 14-16-aastased noored teenisid töötamiselt kuus keskmiselt 155 eurot.

Kui palju on läinud Eestist välismaale tööle inimesi aastate vahemikus 2005-2022?
Statistikaametil on välismaal töötavate inimeste kohta andmed alates 2018. aastast. 2018. aastal oli inimesi, kes küll elasid Eestis, kuid töötasid välismaal, 16 900. 2019. aastal oli neid 1500 võrra vähem. 2020. aastaks oli välismaal töötavaid inimesi 18 200 ja 2021. aastal 18 600 inimest. Mullu oli välismaal töötavaid ja Eestis elavaid inimesi kokku 15 700. Inimeste kohta, kes on seoses välismaal asuva töökohaga alaliselt välismaale kolinud, on andmeid keerulisem koguda. Eesti statistika kajastab infot inimeste kohta, kelle püsielukoht on Eestis.

Kes on Eesti rikkaim inimene?
Rikaste TOPi koostab Äripäev ja selle edetabeli kohaselt on Eesti kõige rikkam inimene Markus Villig (vara väärtus: 1,108 miljardit eurot). Teisel kohal on Taavet Hinrikus (vara väärtus: 1,023 miljardit eurot) ja kolmandal Kristo Käärmann (vara väärtus 1,020 miljardit eurot).

Kui paljud tänased õpetajad on rahul selle töötasuga, mis neil on?
Statistikaamet ei ole seda uurinud. Küll aga on see olnud uurimisobjektis rahvusvahelises õpetajate uuringus TALIS (https://www.hm.ee/talis). Viimased andmed pärinevad 2018. aastast, kui oma palgaga oli rahul 39% õpetajatest, mis oli võrdne OECD keskmise tulemusega. TALIS2018 tulemuste kohta saad edasi uurida siit: https://www.hm.ee/sites/default/files/documents/2022-10/talis_eesti_24.03.pdf

Tere! Kui palju tunni päevas võib töötada kuueteistkümme aastane laps?
Koolikohustuslik 16-aastane noor võib töötada kuni 2 tundi päevas ja 12 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul õppeveerandi kestel väljaspool kooliaega ning 7 tundi päevas ja 35 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul koolivaheajal. Täpsem info alaealiste töötamise kohta: https://www.eesti.ee/et/toeoe-ja-toeoesuhted/toeoetamise-alused/alaealine-ja-toeoetamine

Mis on minimaalne palk töökohal kui sa oled 16.a
Kuigi lastel ja noortel on piiratud tööaeg, siis töötasu peavad nad saama võrdselt täiskasvanuga ehk sel aastal vähemalt 4,30 eurot tunnis (Maksu- ja Tolliameti andmed).

Kui palju tunde päevas võib töötada kuueteistkümneaastane laps ja millist tööd ta võib teha?
Koolikohustuslik 16-aastane noor võib töötada kuni 2 tundi päevas ja 12 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul õppeveerandi kestel väljaspool kooliaega ning 7 tundi päevas ja 35 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul koolivaheajal. Alla 18-aastasele noorele lubatud töö peab olema jõukohane, lihtne, tervisele ohutu, seadusega lubatud ja võimaldama sotsiaalset arengut ja hariduse omandamist. Täpsem info: https://www.tooelu.ee/et/55/alaealistele-sobivad-ja-mittesobivad-tood.

Kui suur on prügiautojuhi palk?
Ainult prügiautojuhtide palka me ei arvuta. Küll aga saab palgarakendusest vaadata üldiselt veoautojuhtide (kelle hulka kuuluvad ka prügiautojuhid) palka. Täiskoormusega töötav veoautojuht teenis 2022. aasta lõpus keskmiselt 1293 eurot. Palgarakendusest https://palgad.stat.ee/ saab vaadata ka töötasude erinevusi maakonniti ja soo järgi, see rakendus on nii eesti, inglise kui vene keeles.

Mis on analüütikute ja vanemanalüütikute keskmised palgad Tervise Ametis, Tervise Arengu Instituudis, Tervisekassas ja Sotsiaalministeeriumis.
Organisatsioonipõhiselt palgaandmeid statistikaamet küll ei avalda, aga ametialade keskmise palga infot avaldame palgarakenduses töökoha asukoha järgi, andmebaasis isiku kohta tema elukoha järgi. Analüütikute ja vanemanalüütikute ametialad on näiteks statistik, analüüsi spetsialist ja tippspetsialist. Rahandusministeerium koordineerib ametnike palkade avalikustamist ning koostab avaliku teenistuse personali- ja palgaanalüüse, loe lähemalt siit.

Statistikaameti andmebaasis on kaks suht sarnast ent ometi erinevat (~5%) infot töötasu osas:
a) keskmine brutokuupalk PA001
b) palgatöötaja keskmine brutotulu ST004
Milleks on selline liigitamine vajalik (mida see annab) ning milline number on tegelikkusele lähemal? Meedias kasutatakse pigem varianti a), ikkagi suurem number. Nimetatud infot näitate ka oma avalehel. Samas kui on vaja esitada piirkondlikke erinevusi saab kasutada varianti b). Miks võtab ST004 avaldamine rohkem aega? ST004 osas saan aru kuidas statistika tuleb/arvutatakse kuid PA001 osas - milliste esitavate andmete alusel selle arvutate?
Viidatud näitajad erinevad praegu nii alusandmete allika kui ka analüüsiühiku poolest. Keskmine brutokuupalk PA001 põhineb tööandjate poolt uuringus „Palk ja tööjõud“ antud andmetel ja näitab ühe töötaja brutokuupalka selles asutuses või ettevõttes. Arvesse võetakse ka tema töökoormust ja töötatud aega. Keskmine brutopalk leitakse nii kuu, kvartali kui ka aasta kohta. Palgatöötaja keskmise brutotulu ST004 arvutamiseks kasutatakse maksu- ja tolliameti registriandmeid. See näitaja leitakse vaid terve aasta peale kokku. Seetõttu avaldatakse see ka kõige hiljem. Palgatöötaja keskmine brutotulu näitab ühe inimese kogupalka/kogutulu kõigilt töökohtadelt kokku. Samas ei võeta arvesse seda, kas inimene töötab täis- või osalise koormusega.

Miks ei saa riigiametites praktika eest palka?
Me ei tea väita, kas riigiametites praktikat tasustatakse/ei tasustata, statistikaamet ei kogu selle kohta andmeid. Tasu maksmine sõltub praktika eesmärgist, kestusest ja praktikandi panusest. Lühiajaline praktika statistikaametis on üldjuhul tasustamata. Erandina kaalutakse praktika tasustamist, kui praktika kestab kauem kui 1 kuu (1 kuud ületava aja eest) ning praktikant täidab sel ajal konkreetseid tööülesandeid. Tasulise praktika ajaks sõlmitakse praktikandiga töövõtuleping konkreetse töö tegemiseks.

Praktika on seaduse mõttes üsna spetsiifiline termin. Praktika puhul tuleb õpilane või üliõpilane asutusse lisaks oma teoreetilistele teadmistele omandama ka praktilisi teadmisi, mis on praktikajuhendiga kindlaks määratud, et täita õppekava nõudeid ja selle eest ei ole seaduses tasu ette nähtud. Praktika viitab alles omandatavatele tööoskustele, õppepraktika eesmärkide saavutamisele, olles õppeprotsessi osa. Praktika tähendab tööandjale reeglina täiendavaid toiminguid (juhendamine jms), mistõttu praktikandi panus ei ole üldjuhul võrreldav töötaja panusega.

Kui suur on ühe leibkonnaliikme aasta keskmine sissetulek erinevates maakondades (maakonna järgi)?
Leibkondade keskmised netosissetulekud on leitavad tabelis ST08:
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__sissetulek/ST08.
ja aasta ekvivalentsed sissetulekud on leitavad tabelis ST19:
https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__sissetulek/ST19
Nendest tabelitest on võimalik filtreerida sissetulekud elukoha järgi.

Kui palju on Eestis töötavaid pensionäre?
Väga põhjaliku uudise tööga hõivatud pensionäridest on leitav statistikaameti koduleheküljel. Uudises on öeldud: "Kui 2011. aastal elatus palgast või muust töötasust 5% 65-aastastest ja vanematest, siis 2021. aastal juba 10%."

Milline on aasta lõikes Eesti emade keskmine brutosissetulek (va toetused) kuus, kui on peres:
1 laps
2 last
3 last
4 last või enam
Selle kohta meil valmis võrdlust ei ole. Sissetulekute tabelites, mida avaldame, uurime pigem leibkonna netosissetulekut https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__sissetulek.

Soovi korral saame sel teemal vormistada tellimustöö, kui kirjutate stat@stat.ee. Sel juhul on vaja täpsustada detaile, näiteks kas arvesse lähevad ka täisealised vanema sissetulekust sõltuvad lapsed kuni 24-aastaseks saamiseni. Juhime ka tähelepanu, et kuna tegemist on valikuuringu andmetega, siis ei pruugi rohkem kui nelja lapsega perede täpsem analüüs võimalik olla.

Mis töökohad saavad enim kasu immigrantidest?
Kõige rohkem saavad sisserändajatest kasu ehituse- ja tööstusettevõtted. Nendes valdkondades töötas 2020. ja 2021. aastal oskustöötajana kõige enam välismaalasi.

Kas palgalõhe statistika avalikustamine on Eestis seaduse järgi iga ettevõtte kohustus? Nagu näiteks seda on Ühendkuningriikides. Iga ettevõte, kellel on rohkem kui 250 töötajat, peab statistika avaldama. Kui nii ei ole Eestis, siis miks?
Statistikaametile on teada, et Euroopa Liidu palkade läbipaistvuse direktiivi eelnõu läbirääkimised on nüüd lõpule jõudnud. ELi liikmesriikide ja Euroopa parlamendi vahel kokku lepitud eelnõu kohaselt tuleb tööandjal oma organisatsioonis läbi mõelda palgastruktuurid. Tööle kandideerijale tuleb anda infot palgataseme või palgavahemiku kohta enne tööintervjuud. Lisaks tuleb töötajatele kättesaadavaks teha kriteeriumid, mille alusel nende palk kujuneb. Töötajatel on õigus saada lisateavet oma individuaalse palgataseme ja temaga võrdset või võrdväärset tööd tegevate töötajate keskmise palgataseme kohta. Vähemalt 100 töötajaga organisatsioonidel tuleb hakata avaldama andmeid organisatsioonisisese soolise palgalõhe kohta. Rohkem infot on võimalik saada sotsiaalministeeriumi Euroopa Liidu ja väliskoostöö osakonnast.

Mis on rikkaima Eestis elava inimese “net worth”?
Statistikaamet pole jõukuse edetabeleid koostanud, küll aga paneb Eestis Rikaste TOPi kokku Äripäev. Selle edetabeli kohaselt on Eesti kõige rikkam inimene Markus Villig, kelle vara väärtuseks on hinnatud 1,108 miljardit eurot. Teisel kohal on Taavet Hinrikus vara väärtusega 1,023 miljardit eurot ja kolmandal Kristo Käärmann vara väärtusega 1,020 miljardit eurot.

Mitu tundi Te päevas arvutis veedate?
Statistikaameti töötajate peamine töövahend on arvuti. Jättes välja puhkepausid, silmast-silma arutelud ja koosolekud, siis keskmine arvutikasutamise aeg on 5-6 tundi.

Kui suur on keskmise kutseharidusega inimese sissetulek?
Statistikaameti avaldatud ST20 tabeli põhjal oli 2021. aastal teise taseme haridusega isiku keskmine ekvivalentnetosissetulek aastas 14 900,49 eurot. Teise taseme haridus on kutsekeskharidus pärast põhiharidust, kutseharidus koos keskhariduse omandamisega, keskeri- või tehnikumiharidus pärast põhiharidust, keskharidus või kutsekeskharidus keskhariduse baasil. Vaata ka: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__sissetulek/ST20

Kui suur on keskmise ülikooliharidusega inimese sissetulek?
Statistikaameti avaldatud ST20 tabeli põhjal oli 2021. aastal kolmanda taseme haridusega isiku keskmine ekvivalentnetosissetulek 19 603,47 eurot aastas. Kolmanda taseme haridus on keskeri- või tehnikumiharidus pärast keskharidust, kutsekõrgharidus, rakenduskõrgharidus, diplomiõpe, bakalaureus, magister või doktor. Vaata ka: https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__sissetulek/ST20.

Kas riigitööliste palkade tõstmine tõstab keskmist palka statistiliselt olulisel määral?
Iga aastane keskmise palga järgi palga tõstmine tõstatab selle küsimuse.
See on osaliselt müüt, et kõigil riigitöötajatel tõstetakse palkasid keskmise palga tõusu järgi. Keskmise palga järgi muudeti riigikogu liikme palkasid kuni 2011. aastani. Alates 01.01.2012 hakkas kehtima kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seadus, mille alusel sõltub nende palk 20 protsenti tarbijahinnaindeksi aastasest kasvust ja 80 protsenti sotsiaalmaksu pensionikindlustuse osa laekumise kasvust. Kõrgemate riigiteenijate hulka kuuluvad president, riigikogu liikmed, ministrid, kohtunikud, riigikontrolör, õiguskantsler ja veel mõned tippjuhid. Vt https://www.riigiteataja.ee/akt/128122017011?leiaKehtiv. Nii väikese osa isikute palgatõus ei mõjuta oluliselt üldist palgatõusu.

Kui eemaldada tehnoloogiasektor keskmisest reaalpalgast, siis kuidas on reaalpalk muutunud viimase 10 aasta jooksul?
See on huvitav küsimus, aga tähendaks paraku meie jaoks suuremat uurimist, mis paraku selle projekti skoopi ei mahu.

Mis on suurimad töötuse põhjused Eestis? & Mis on suurimad raskused inimestel töö leidmisega?
Töötuse põhjuseid statistikaamet ei uuri, küll aga näiteks seda, kuidas töötud tööd otsivad. Üldiselt kasutab keskmine töötu mitut tööotsimise viisi: jälgitakse töökuulutusi, pöördutakse töötukassase ning sugulaste-tuttavate poole. Üsna paljud pöörduvad ka otse tööandja poole (vt lähemalt https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__tootud__aastastatistika/TT434).
Nendelt, kes töötukassasse ei pöördu, küsitakse selle põhjust. Ligi 60% vastanutest on 2022. aastal arvanud, et ei tekkinud vajadust ja nad said ise hakkama. Veerand leidis, et seal polnud sobivat tööd saada (vt ka https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__tootud__aastastatistika/TT440).
Teisalt on uuritud, mis põhjusel inimesed ei tööta ega ka otsi tööd, st on majanduslikult mitteaktiivsed. 25–64aastaste hulgas on mitteaktiivsuse põhjuste seas esikohal tervislikud põhjused, järgneb vajadus hoolitseda pereliikmete eest. (vt lähemalt https://tooturg.stat.ee/ ja https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__mitteaktiivsed__aastastatistika/TT45).

Millised on kõige rohkem esinevad ametid Eestis? Ja millised ametid on kõige haruldasemad?
100 levinuimat ametit töötamise registris (seisuga 24.07.2022) leiab siit: https://public.flourish.studio/visualisation/10742224/. Kõige vähem levinud ameteid otseselt välja tuua ei saa, sest on päris palju selliseid, mida peabki vaid üks või kaks inimest.

Kui palju vandeadvokaate on Eestis kokku?
Soovitame seda küsida Eesti advokatuurist. Üldiselt ametigrupis advokaadid, prokurörid ja kohtujuristid täisajaga töötavate inimeste arvu saab vaadata ka palgarakendusest https://palgad.stat.ee/.

Millises vanuses inimesed teenivad kõige rohkem raha?
2022. aastal läbi viidud Eesti sotsiaaluuringu andmete põhjal teenivad kõige rohkem raha inimesed vanusgrupis 30–34. Tegemist on andmetega, mis põhinevad valikuuringul.

Palju raha teenib Eestis keskmiselt Gümnaasiumi Geograafia õpetaja?
Eraldi gümnaasiumi geograafiaõpetajate palkade kohta meil infot pole. Õpetajate palkade kohta üldiselt teeb statistikat haridus- ja teadusministeerium ja seda võib näha Haridussilma portaalis.

Kui paljud noored töötasid eelmise aasta suvel?
Suvetöö kohta eraldi me andmeid ei kogu. Küll aga saab tööturu rakendusest (https://tooturg.stat.ee/) vaadata kvartalite ja vanuse lõikes töötamist. Valides vanusegrupi 15–19 ja x-teljele kvartalid. Siin on näha, et III kvartalis (juuli-august-september) töötavate noorte arv võrreldes II kvartaliga kasvab. Samas paistab, et osa noori jääb töötama ka pärast suve lõppu. Kui vaadata mitme aasta ajavahemikku, siis on näha, kuidas 2018. ja 2019. aastal suviti (II-III kvartalis) töötavate noorte arv kasvab. 2020. aasta pilt on koroona tõttu pisut erinev, kuid 2021. ja 2022. aastal hakkab muster taas korduma.

Mis on Eesti keskmise professionaalvõrkpalluri kuu palk?
Täisajaga sportlasena töötavate inimeste keskmine töötasu on antud palgarakenduses https://palgad.stat.ee/. Kahjuks võrkpallurite kohta täpsemalt infot pole.

Palju on õpetajaid tööturu pealt võtta ja palju on aasta 2022 keskmine õpetaja kuupalk ?
Õpetajate keskmise palga kohta teeb statistikat Haridus- ja Teadusministeerium Haridussilma portaalis. https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridustootajad/opetajate-palgaanaluus/palgaanaluus

Mitu eradetektiivi on Eestis?
Eraldi me selle ameti kohta statistikat ei avalda, aga suuremate ametigruppide kohta leiab infot palgarakendusest https://palgad.stat.ee/.

Kui palju on loomaarstide palk ja töökoormus tõusnud peale Covid-19 lainet?
Oskame midagi öelda vaid loomaarstide palga kohta. Täistööajaga ja töölepinguga töötava veterinaararsti brutotöötasu oli 2022. aasta 4. kvartalis 1957 eurot. 2020. aasta 1. kvartalis oli veterinaararstide brutotöötasu 1854 eurot. Tõenäoliselt on aga ka selliseid loomaarste, kes töötavad ettevõtjana (s.t ei ole tööl töölepinguga). Vt täpsemalt palgarakendusest palgad.stat.ee.

Millised on suurimad töötuse põhjused inimestel kellel on raskusi töö leidmisega?
Töötuse põhjuseid statistikaamet ei uuri, küll aga näiteks seda, kuidas töötud tööd otsivad. Üldiselt kasutab keskmine töötu mitut tööotsimise viisi: jälgitakse töökuulutusi, pöördutakse töötukassase ning sugulaste-tuttavate poole. Üsna paljud pöörduvad ka otse tööandja poole (vt lähemalt https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__tootud__aastastatistika/TT434).
Nendelt, kes töötukassasse ei pöördu, küsitakse selle põhjust. Ligi 60% vastanutest on 2022. aastal arvanud, et ei tekkinud vajadust ja nad said ise hakkama. Veerand leidis, et seal polnud sobivat tööd saada (vt ka https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__tootud__aastastatistika/TT440).
Teisalt on uuritud, mis põhjusel inimesed ei tööta ega ka otsi tööd, st on majanduslikult mitteaktiivsed. 25–64aastaste seas on mitteaktiivsuse põhjuste seas esikohal tervislikud põhjused, järgneb vajadus hoolitseda pereliikmete eest. (vt lähemalt https://tooturg.stat.ee/ ja https://andmed.stat.ee/et/stat/sotsiaalelu__tooturg__mitteaktiivsed__aastastatistika/TT45).

Mitu miljonäri elab Eestis 2023 seisuga?
Statistikaamet pole jõukuse edetabeleid koostanud, küll aga paneb Eestis Rikaste TOPi kokku Äripäev. Selles on vaadeldud 500 jõukamat inimest, miljonäre on Eestis aga rohkem. Ülemaailmselt jõukusuuringut on seni läbi viinud Šveitsi suurpank Credit Suisse. Nende viimase analüüsi kohaselt oli Eestis 2021. aasta lõpu seisuga üle 7000 dollarimiljonäri, mis on samas suurusjärgus võrreldes 2020. aastaga. Kindlasti tasub aga ühe või teise uuringu puhul lähemalt uurida, milliste andmete põhjal on edetabel koostatud.

Miks on inimeste miinimumpalk nii väike?
Töötasu alammäära lepivad omavahel kokku Eesti Tööandjate Keskliit ja Eesti Ametiühingute Keskliit ning selle kinnitab Vabariigi Valitsus oma määrusega. Ilmselt oskavad just nemad ka täpsemalt kommenteerida, miks on miinimumpalk just selline, nagu ta on. Meie saame öelda, et miinimumpalk (ja ka keskmine palk) Eestis muutub aastast aastasse. 2023. aastal on töötasu alammäär töötamisel täistööajaga 725 eurot ja tunnipalga alammäär 4,30 eurot. Kui vaadata ajas tagasi, siis näeme, et miinimumpalk on aastatega siiski järjest tõusnud. Rohkem infot alampalga ja muu palgainfo kohta leiab näiteks palgainfo.ee veebist.

Mitu protsenti Eesti (semi)professionaalsetest korvpalluritest lähevad välismaale mängima?
Statistikaamet avaldab küll andmeid korvpalli harrastajate arvu kohta, kuid välismaale liikunud korvpallurite osas info saamiseks tuleks pöörduda Eesti Korvpalliliidu poole, kellega võib võtta ühendust nt meili teel info [ätt] basket.ee.

Kui palju farmaatsia eriala lõpetanuist töötab reaalselt apteegis 5 (viis) aastat pärast lõpetamist?
Selliseid andmeid Statistikaamet ei arvuta/avalda. Seda saaks teha muidu nii, kui võtta 5 aastat tagasi farmaatsia erialal kõrgkooli lõpetanute andmeid ja siduda neile külge töötamise registri andmetest praegune töökoht ning vaadata, kui paljudel on see apteek. See on aga põhjalikum analüüs, mis Küsimus24 formaati kahjuks ei mahu. Soovi korral saab sellist tööd tellida statistikaametilt tellimustöö raames (https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kusi-statistikat/tellimustoo-teenusstandard).

Riigikogulase keskmine kuu palk
Riigikogu tavaliikme palk on alates 1. aprillist 2022 4746 eurot.

Miks ei ole eestlaste reaalpalga väärtused leitavad kogu 2022. aasta kohta, vaid ainult kolmanda ja neljanda kvartali kohta? Kas mul on võimalik iseseisvalt välja arvutada keskmine reaalpalk, kui on teada brutopalgad ning tarbijahinnaindeks?
Jah. Näide 2022. aasta IV kvartali kohta: võetakse tarbijahinnaindeksi muutus (2022. a IV kvartal võrreldes eelmise aasta, 2021. a IV kvartaliga), mis oli 20,4% ning tehakse koefitsiendiks 1,204. Sellisel juhul on 2022. aasta IV kvartali reaalpalk 1775*(1-1,204)+1775=1413 eurot (IV kvartali brutokuupalk oli 1775 eurot).

Kui palju gümnaasiumiastme õpilasi käivad kooli kõrvalt tööl, mitu tundi päevas nad seda teevad, mitme tunnised tööpäevad, kas nad käivad ka nädalavahetusti ja vaheaegaadel tööl. Miks nad seda teevad? Millistes sektorites peamiselt töötavad? Kuidas see mõjutab nende toimetulekut koolis/ igapäevaelus?
Me ei avalda andmeid selle kohta, kui paljud gümnaasiumiastme õpilastest töötab. Ilmselt on andmed olemas, kuid see oleks tellimustöö. Kui aga oletada, et gümnaasiumiastmes käivad 16-19aastased noored, siis saame midagi öelda nende töötamise kohta (kuigi osa samas vanuses noori võib käia näiteks kutseõppeasutuses või üldse mitte õppida).
7600 selles vanuses noort töötab ja nad moodustavad 14,5% oma vanuserühmast. Osaajaga töötab neist 4500 noort, seega 3100 töötab täisajaga. Suur osa neist (3600) töötab teeninduses. Suviti üldiselt noorte tööhõive suureneb, näiteks 2022. aasta I kvartalis töötas 5700 noort vanuses 16-19 aastat, III kvartalis (juuli-august-september) juba 9000 noort. 3100 16-19-aastast noort on tööjõu-uuringu mõistes töötud, st nad otsivad tööd ja tahaksid kohe tööle asuda. Nädalavahetuseti ja õhtuti töötamise kohta me andmeid ei avalda, samuti ei küsi me töötamise põhjuseid ega oska kommenteerida toimetulekut koolis ja igapäevaelus.

Mis on Lääne-Virumaa keskmine ja ülemine müügispetsialistide/müügitöötajate palk.
2022. aasta 4. kvartalis oli täistööajaga ja töölepinguga töötava müügiesindaja keskmine brutotöötasu Lääne-Virumaal palgarakenduse järgi 2017 eurot. Madalama ametite taseme müügitöötajate keskmine brutotöötasu oli 1280 eurot. Vajadusel võib otsida sobivat ametit palgad.stat.ee.

Kui palju on gümnaasiumiõpetaja keskmine ja miinimumpalk?
Õpetajate palgaanalüüse teeb haridus- ja teadusministeerium. Need võib leida Haridussilma portaalist: https://www.haridussilm.ee/ee/tasemeharidus/haridustootajad/opetajate-palgaanaluus/palgaanaluus

Milline on vanemtarkvaraarendaja keskmine palk Eesti iduettevõtetes?
Eraldi iduettevõtete vanemtarkvaraarendajate kohta meil kahjuks statistikat ei ole. Tarkvaraarendajate palkade kohta üldiselt leiab aga infot statistikaameti palgarakendusest. Selle järgi oli täiskohaga töötava tarkvaraarendaja mediaanbrutotöötasu Eestis 2022. aasta neljandas kvartalis 3800 eurot.

Kuidas on seotud eestlaste kodu asukoht ja keskmine kuu sissetulek?
Maakonniti oli 2022. aastal keskmine brutokuupalk jätkuvalt kõrgeim Harju (1834 eurot) ja Tartu (1690 eurot) maakonnas ning madalaim Valga (1185 eurot) ja Hiiu (1114 eurot) maakonnas. Aasta lõikes tõusid kõige enam palgad Ida-Viru (15,4%) ja Põlva (13,8%) maakonnas, keskmine palk langes aga Valga (1,6%) ja Hiiu (6,7%) maakonnas. Vaata ka palkade jaotust Eesti kaardil (teine pilt postituses):
https://www.instagram.com/p/CpciMFWorWy/

Keskmise brutokuupalga maakondlike andmete aluseks on töökoha aadress.

Mis on Tartu elanike keskmine palk?
Keskmine brutokuupalk oli 2022. aastal Tartu maakonnas 1690 eurot.

ANDMETEGA SEOTUD TEHNOLOOGIA

Juriidilised isikud peavad täitma statistikaaruandeid, mille kohustuslikkust põhjendatakse sellega, et kogutud andmed on sisendiks poliitilistele otsustusprotsessidele. Kas saaksite tuua mõned näited ammustest poliitilistest otsustest, mida tollal argumenteeriti statistikaameti poolt juriidilistelt isikutelt kogutud andmetega ning mis on vähemalt kümme aastat peale rakendumist tõepoolest osutunud otstarbekaks?
Riikliku statistika väärtust ei peaks vaatama nii piiritletult, et ministeerium tellib andmed ning nende laekumisel hakkab poliitikat ümber kujundama ning hiljem saame täpselt näpu peale panna, milliste andmete avaldamise tulemusena muutus mingi poliitika. Ehkki on kindlasti ka selliseid statistikatöid, aga need on tellimustööd ning moodustavad meie tegemistest väikese osa.

Riikliku statistika väärtus on ennekõike usaldusväärsete ja piisavalt pikkade aegridade pakkumine erinevates sotsiaalmajanduslikes valdkondadest. Erinevatel ajahetkedel võivad poliitikakujundajad vajada erinevaid andmeid erinevates kombinatsioonides. Seepärast peabki statistikaamet järjepidevalt neid andmeid andmeesitajatelt kindla metoodika alusel küsima, et oleks tagatud andmete kvaliteet ja võrreldavus ajas. Kui tuua konkreetsemaid valdkondasid, kus füüsiliste isikute andmed on aktiivses kasutuses, siis võib välja tuua sisemajanduse koguprodukti (SKP), kogurahvatulu ja riigirahanduse rahandusnäitajaid, mis kõik on saadud kokku muuhulgas ettevõtete tubli panuse toel ehk küsimustikele vastamise abil. Poliitiliste otsuste tegemisel on roll ka tarbijahinnaindeksil (THI), mille abil korrigeeritakse erinevaid väljamakseid (nt vaadatakse üle toetusi). Riigi teadus- ja arenduskulutused on seotud samuti SKP-ga (1%), samuti kaitsekulutused (2%). Riigirahanduse rahandusstatistikat (kulud, tulud, eelarvedefitsiit, riigivõlg jne) kasutatakse rahandusministeeriumis iga-aastaselt riigieelarve koostamisel, majandusprognooside tegemisel. Kogurahvatulu andmetest lähtuvalt määratakse Eesti Euroopa Liidu maksed. Seda loetelu saaks jätkata veel üsna pikalt. Sealjuures kasutavad mitmeid meie majandusandmeid ka eraettevõtted oma äriotsuste või -lepingute tegemisel (näiteks hinnaindeksid), lisaksi ka teadus- ja uurimisasutused, kes on samuti meie andmete aktiivsed kasutajad ning nendegi tööst sõltub palju, sh poliitilised otsused.

Seepärast on statistikaamet väga tänulik ettevõtetele nende panuse eest riikliku statistika tegemisse oma andmete jagamise kaudu. Samas töötame me igapäevaselt selle nimel, et andmeesitajate halduskoormust vähendada, võttes kasutusele suuremal hulgal erinevate registrite andmeid, lühendades küsimustikke, vähendades võimaluste piires valimeid, kasutades suuremal määral mudeldamist jne. Tuleb meeles pidada ka, et statistikaamet mitte ainult ei võta, vaid ka jagab andmeid. Lisaks avalikult kasutuses olevatele andmetabelitele pakume üha suuremas valikus rakendusi ja juhtimislaudu alates palga- ja lõpetades väliskaubandusstatistikaga (https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/rakendused), mis peaksid aitama ka ettevõtetel lihtsamini oma äriotsuseid teha.

Kuidas suhtuda sellistesse andmeanalüüsi tehnoloogiatesse, kus tehisintellekt surfab andmete hulgas ise ringi ja närvivõrkude jm õppimise teel midagi sealt vastuseks/järelduseks ütleb? Kas Statistikaamet ka midagi sellist juba kasutab ning kuidas sellisel juhul metoodikat kirjeldatakse? Kas ja miks näete/ei näe sellel tulevikku?
Küsimuses kirjeldatud tegevust saab ilmselt liigitada juhendamata masinõppe valdkonda. Sedalaadi tehnoloogiate kasutamist katsetatakse tõepoolest järjest rohkem erinevate ülesannete lahendamisel nii avalikus kui ka erasektoris. Nagu iga uue tehnoloogia kasutuselevõtmisega on ka selle puhul vaja langetada otsuseid nii andmete, modelleerimise kui ka üldisemalt metoodikaga seoses. Õnneks on paljud selle valdkonna olulisemad mudelid ka teaduskirjanduses ja erinevates repositooriumides kirjeldatud. Siiski jäävad alles väljakutsed, mis on seotud näiteks mudeli valideerimisega ning ülesobitamise vältimisega. Metoodika kirjeldamisel tähendab see seda, et saadud teadmisi tuleb protsessi käigus üha uuesti üle vaadata ja tehtavad muudatused ka metoodikadokumentides kirjeldada.
Statistikaametis on hetkel käsil projekt, kus närvivõrke kasutatakse ettevõtete elujõulisuse hindamiseks. Selle projekti tulemused on plaanis avalikkusele kasutatavaks teha 2024. aasta esimeses kvartalis.

Mis on Statistikaameti jaoks praegu tehnoloogilised väljakutsed?
Teatud mõttes on statistikaamet tehnoloogiaettevõte, sest nii andmete kogumine, analüüsimine kui ka muud tegevused on infotehnoloogiaga väga tugevalt läbi põimunud. Meie jaoks on tehnoloogilisi väljakutseid mitmeid – esiteks on meie tehnoloogilise rakenduste taristu hulgas tervelt 16 vananenud rakendust, mis tuleb välja vahetada. Oleme mitmeid projekte selle tarbeks ka algatanud, kuid süsteemid on suured ja väljavahetamine võtab aastaid.

Õnneks tundub, et juba lähima 1–2 aastaga õnnestub andmekogumise valdkonnas jõuda uue kogumisrakenduse kasutuselevõtuni, mis peaks aitama sulgeda 5 vananenud rakendust – eSTAT, VVIS, ADF, KDM, CAS.

Teiseks peame toime tulema pideva andmemahu kasvuga, mis seab taristule omad nõudmised. Eelmisel aastal läksime üle Exadata andmebaasiversioonile, mis on selleks tarbeks paindlikum ja perspektiivsem, kuid X-gate'i kaudu tulevate andmete jaoks tuleb alles parem salvestamise viis kasutusele võtta. Samuti peame tagama valmisoleku suurandmete vastuvõtuks ja töötlemiseks, milleks praegu veel erilahendused meie IT-taristus puuduvad.

Väljakutseks on kindlasti ka süsteemide keerukus, mida soovime arendusprotsessi parandamise ja jõudsama teenusdisaini kasutuselevõtuga paremaks saada – et statistikaameti süsteemid oleksid lihtsamad ja kasutajasõbralikumad.

Mis juhtus Statistikaameti piirkondliku portaaliga? Minu meelest oli see väga mugav viis leida Eesti piirkondade statistikat, kuid nüüd on ka vana.stat.ee/pp maas.
Kuna statistikaamet läks üle ühtsele kodulehele ja andmebaasile, siis ei olnud enam võimalik piirkondliku portaali andmeid uuendada. Kõik piirkondlikud andmed on nüüd kokku koondatud statistikaameti kohalike omavalitsuste juhtimislaudadele.

Kas AI/tehisintellektiga saab lahendada-parandada ka muid statistika osi peale andmeanalüüsi? Näiteks küsitlusi, klassifitseerimist, raportite kirjutamist?
AI/TI on väga lai kategooria. Kui selle all pidada silmas kõiksuguseid masinõppetehnikaid, siis näiteks juhendamiseta masinõpet saab kasutada vigaste andmete tuvastamiseks (anomaalia tuvastamine nt Isolation Forest algoritmiga). Kui pidada TI all silmas suuri keelemudeleid nagu ChatGPT, siis saab TI-ga tõenäoliselt lahendada või parandada palju arvutiga tehtavaid tööülesandeid paljudes majandusvaldkondades. Praegu elamegi sellisel ajal, kus need töötajad ja ettevõtted, kes leiavad suurtele keelemudelitele kasulikke rakendusi, võivad saavutada tööturul ja majanduses teatava konkurentsieelise.

Kas olete mõelnud ka statistikaameti otsingu asendada LLM lahendusega? Ala chatgpt
Hetkel ei ole statistikaamet veel mõelnud sellise lahenduse peale. Küll aga juurutame vestlusrobotit Bürokratt, mida treenime vastama levinumatele küsimustele. Ta abistab meie veebis ja andmebaasis tööpäeviti kella 9–15.

METOODIKA, ANDMEANALÜÜS

Paljud ajalehed ja uudistesaated küsivad inimestelt arvamusküsimusi, mis ei kuulu tänavalt või veebiavarusest leitavate inimeste arvamuse avaldamise kompetentsi. Kodanikuühiskonda [oleks] oluliselt tugevdav kui inimesed (ka ajakirjanikud) seda teaksid. Postimees küsis oma gallupis: "Kas riigikohus peaks võtma menetlusse EKRE kaebuse valimistel antud e-häälte tühistamise kohta?" Sellekohase meelsuse uurimine ühe suurima päevalehe poolt loob pinnase arusaama tekkimisele, et meelsus peakski olema ja seda meelsust peaks nüüd arutama. Kodanikuühiskond võib ja peabki igasugustes institutsioonides kahtlema aga siin on see seos ju näiline. Pealegi peaks siis küsimus olema midagi muud. Postimees ilmselt inertsist trikitab? Riigikohus teeb oma otsuse ise ja ühtegi arvamusuuringut nad selle jaoks korraldama ei hakka, sest pole ei vajadust ega - kohustust. Mida võiks siis ajakirjanikele soovitada, et millest lähtuda kui tekib mõte clickbaitiga inimesi põhjendamatult emotsionaalseks ajada ja neis valereaktsiooni õpetada?

Vastab A. Uusberg: Erinevate portaalide külastajatele välja pakutud gallupid annavad hea võimaluse mõelda vähemalt kahe põhimõtte peale, mida inimeste küsitlemise kui teadusliku metoodika puhul silmas pidada.

Esiteks küsimuse valiidsus ehk klapp küsimuse sõnastuse ja selle nähtuse vahel, mida küsimusega mõõta tahetakse. Toodud näites on tõesti alust kahelda, kas kõik vastajad saavad aru, ja ühtemoodi aru, millist osa oma mõtlemisest nad küsimusele vastamiseks seirama peaksid. Kas oma teadmisi riigikohtu menetlusest, oma poolehoidu EKRE taotlusele, oma usaldust e-hääletuse suhtes? Valiidsete küsimuste sõnastamine on suhteliselt peen kunst. Päris mõõtmisveatut küsimust ei ole olemas, kuid paljusid valiidsuse riske on võimalik hea sõnastusega maandada.

Teiseks on taoliste gallupite tulemused üldjuhul imekaunis näide valimi kallutatuse mõjust uuringu tulemustele. Enamasti ei satu inimesed uudis- ja muudesse portaalidesse juhuslikult vaid mõne oma eelistuse alusel. Näiteks on Postimehe lugejate seas EKRE toetajaid ilmselt rohkem kui Eestis keskmiselt. Seega ei saa kogutud andmetelt teha üldistusi Eesti inimestele. Õieti ei saa neid tulemusi üldistada isegi kõigile Postimehe lugejatele vaid pigem sel päeval portaali sattunud Postimehe lugejatele, keda see küsimus mingil põhjusel vastama kutsus.

Küsija osutab ka gallupite laiematele mõjudele, mida mul on keerukam kommenteerida. Võime aga mõelda nii, et mida teadlikumad on nii gallupite korraldajad kui ka neile vastajad valiidsusest ja valimi kallutatusest, seda vähemaks peaks jääma küsitavaid gallupeid.

Miks on mõned teadustulemused statistiliselt olulised isegi siis kui tegelik tulemuste erinevus on üliväike?
Vastab L.-M.Tooding: Küsimus puudutab arvatavasti tulemusi, mis saadakse valikuuringus klassikalise statistika hüpoteeside kontrolli mõttekäigu abil. Sisutühi järeldus võib siis tekkida näiteks suure valimi korral, kui valimimahust sõltuv otsustuseks kriitiline väärtus ületab etteantud läve ka väikese efekti, nt kahe kogumi praktikas ebaolulise keskmise erinevuse juhul.

Vastab M. Vähi: Statistiline olulisus näitab seda, et selline erinevus, mille uurija valimi põhjal saab, ei ole juhuse läbi ilmnenud ja me saame kummutada nullhüpoteesi väärtuste võrdsusest. Väikese erinevuse statistiliselt oluliseks tunnistamine on tavaline kui tegemist on väga suure valimiga. Näiteks kahe keskmise võrdlemisel kasutatav z-statistik leitakse keskmiste vahe ja vahe standardhälbe jagatisena. Standardhälbe arvutamisel aga arvestatakse ka valimi suurusega. Seega mida suurem on valim, seda ekstreemsemaks muutub ka statistiku väärtus. Seega peab tulemuste analüüsija ise alati meeles pidama, mis on antud valdkonnas sisuline erinevus, et mõttetult väikseid erinevusi mitte ületähtsustada.

Kas vaimse tervise probleemide kasv on tegelik nähtus või on kasv näiline, kuna tänapäeval osatakse vaimse tervise probleeme lihtsalt paremini mõõta ja rohkem inimesi jõuab spetsialistideni? Kuidas seda statistiliste meetoditega välja selgitada?

Vastab A. Uusbergi: Minu hinnangul on mängus mõlemad mehhanismid.
Ühelt poolt on häid põhjuseid, miks arvata, et vaimse tervise probleemide tuvastamine on aja jooksul paranenud. Haiguste ametlikku statistikasse jõuavad häired alles siis, kui mõni tervishoiutöötaja need registreerib. Selleks peab inimene mõistagi tervishoiutöötajani jõudma, mis on aja jooksul loodetavasti lihtsamaks muutunud. Ühiskonna heaolu arendes suureneb inimeste hulk, kes oskavad oma probleeme märgata, julgevad abi küsida ning leiavad selleks aja ja koha. Ühiskondlikud muutused võivad muuta ka seda, millise tõenäosusega ja kuidas inimesed vastavad standardiseeritud küsimustikele vaimset tervist seiravates uuringutes.
Teiselt poolt on ka põhjuseid kahtlustada, et mõne häire levimus on suurenenud ka mõõtmisvigu arvestamata. Oma jälje vaimsesse tervisesse võivad jätta süsteemsed nihkel inimeste elukorralduses, näiteks suurem stress koolis või tööl, kehalise aktiivsuse vähenemine, töödeldum söögipoolis jms.
Neid kaht võimalust eristada on päris keeruline. Võib proovida hinnata eelpool nimetatud erinevate tegurite mõju ja selle võrra siis erinevatel ajahetkedel kogutud andmeid korrigeerida. Selliseks tööks on aga palju erinevaid võimalusi ja seega on ka usutavate tulemuste vahemik võrdlemisi lai.

Statistikamet ise ei kogu ega avalda andmeid vaimse tervise kohta. Psüühika- ja käitumishäirete kohta kogub ja avaldab statistikat Tervise Arengu Instituut, andmed on avaldatud nende andmebaasis: https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__02Haigestumus__05Psyyhikahaired/?tablelist=true.

Kuidas mõjutada valimiisikuid vastama nn mikrotasandil ehk kui küsitleja pöördub valimiisiku poole ja püüab leida kontakti, leppida kokku kohtumine, püüab tagada, et kokkulepitud kohtumisest kinni peetakse jne? Kuidas mõjutada nn makrotasandil Eestimaa inimesi aktiivselt vastama, eelkõige riiklikult olulistele uuringutele, nii et mikorotasandil ei tekiks tõrkeid?
Selleks, et uuringute tulemused oleksid usaldusväärsed, peab piisav protsent valimisse kuuluvatest isikutest uuringule vastama. Üle Euroopa on riiklikel statistikainstitutsioonidel probleem, et vastajate arv jääb väiksemaks, kui algselt soovitud. Statistikaametil on eesmärk teha oma uuringutele vastamine võimalikult tõrkevabaks ning sujuvaks, et garanteerida vastaja rahulolu. Seetõttu rõhume ka veebi teel vastamise võimaluse optimeerimisele ja meil on arendused olemasolevate keskkondade parandamiseks (mis võtavad aega).
Kui rääkida statistikaameti läbi viidavatest sotsiaaluuringutest, millele vastamine on erinevalt ettevõtete uuringutest vabatahtlik, siis peab uuringuid läbi viies eriti pöörama tähelepanu sellele, et vastajad oleksid uuringust informeeritud (sotsiaalmeediapostitused, pressiteated, blogilood varasematest tulemustest). Lisaks töötavad statistikaametis küsitlejad, kes on läbinud uuringute sisu kirjeldavad koolitused ning suhtlemis- ja kontaktivõtmiskoolitused.
Statistikaameti põhiline meetod, kuidas vastajaid mõjutada, on siiski informeerimine, andmete tähtsuse rõhutamine poliitiliste otsuste tegemisel ning uuringute raames info jagamise olulisuse näitamine.

Miks peaks usaldama statistikat?
Statistikat ei pea ega tohi usaldada pimesi. Oluline on aru saada, kes on avaldatud andmete taga ja kui usaldusväärseid andmekogumis- ja analüüsimeetodeid ta kasutab. Kui tegu on professionaalse statistikatootjaga, siis kasutab ta teaduslikke metoodikaid, mis tagavad andmete korrektsuse ja usaldusväärsuse. Näiteks Statistikaamet on riikliku statistika tootja, kes peab oma töös lähtuma rahvusvahelistest standarditest. Need metoodikad on avalikult kättesaadavad kõigile huvitatuile, kes saavad omalt poolt kontrollida nende pädevust ja seeläbi andmete usaldusväärsust. Seega tasub enne andmete kasutuselevõttu põhjalikumalt uurida nende tootja tausta ning võimalusel või vajadusel ka kasutatavate metoodikate pädevust.

Kui esitada keskmisi näitajaid (nt keskmine palk), siis mis näitajaid peaks sinna juurde kindlasti tooma?
Vastab statistikaamet: Lisaks keskmisele väärtusele on mõistlik kasutajale kättesaadavaks teha ka grupi suurus, millelt need keskmised on arvutatud. Samuti on tihtipeale tavaks anda keskmisele lisaks hajuvuse näitajaid (näiteks standardhälve) või kvantiile (näiteks mediaan, kvartiilid, detsiilid). Kui tegemist on valimiuuringult leitud keskmistega, siis võiks kättesaadavaks teha ka standardvea ning selgitada uuringu valimi koostamise põhimõtteid.
Statistikaameti andmebaasis on näiteks keskmise brutokuupalga puhul avaldatud lisaks keskmisele nii valimi suurus kui ka standardviga.

Vastab L.-M.Tooding: Küsimus käib nähtavasti selle kohta, mida esitada tulemuste kokkuvõttes koos aritmeetilise keskmisega, et kokkuvõtte kasutaja oskaks võtta keskmise suhtes adekvaatse hoiaku. Parim viis oleks esitada keskmine koos tunnuse jaotusega (nt jaotusdiagramm). Iseenda jaoks, veel enne esitamist, tuleks keskmist uurida ja selgeks teha keskmise sobivus kogumi esindajana: kui suur on keskmise erinevus mediaanist (kokkulangevus oleks hea), kui suur on asümmeetriakordaja (sümmeetria oleks hea) ja võimalusel näiteks ka see, kui palju muutub keskmine, kui jätta kõrvale teatud väike osa ebatüüpilisi – äärmuslikke suuri ja väikesi – väärtusi (väike tundlikkus iseäraste väärtuste suhtes hea). Kui keskmisega saab jaotuse peegeldajana rahule jääda, siis võiks lisada standardhälbe (või standardvea, oleneb tavast) ja valikuuringu korral kindlasti ka usaldusvahemiku mingil andmete täpsuse/sisulise tähtsuse kohasel usaldusnivool. Kui keskmine on kaheldav jaotuse esindaja, siis öelda seda selgitustes, esitades lisaks nt mediaani või ka kvartiilid.

Öeldakse, et suurem valim ei tule alati uuringule kasuks. Mida see tähendab? Kas siis ei muutu ennustatavus täpsemaks? Või millest see siis sõltub?
Vastab L.-M.Tooding: Mida rohkem on mõõtmisi, seda paremini hõlmatakse juhuvalimil nähtuse olemust. Siin ei ole kahtlust. Muidugi ei tule uurimusele kasuks, kui kogu ressurss kulubki mõõtmisele ja muuks ei jää enam jõudu. Küsimuse mõte puudutab nähtavasti klassikalise statistika hüpoteeside kontrolli protseduuri valikuuringute korral, kus otsustuse kriitiline suurus enamasti sõltub mõõtmiste arvust. Nii näiteks on kahe teineteisest sõltumatu ja hajuvusastme poolest lähedase kogumi võrdlemisel t-testi abil kriitiliseks suuruseks keskmiste standarditud vahe, mis on võrdeline ruutjuurega valimimahust. Mida suurem on valimimaht, seda kergemini ületab valimil arvutatud kriitiline suurus etteantud olulisuse nivoo kohase statistilise läve, kui muud näitajad on samad, ja seda ka praktika jaoks ebatähtsa, väikese keskmiste vahe korral. Sellisel juhul ei aita otsustuse olulisuse tõenäosus teatud valimimahust alates enam eraldada teri sõkaldest – igasugune vahe on statistiliselt oluline. Väljapääs on nö aritmeetilises vaates andmetele (kui suur on vahe) ja terve mõistuse kohases otsustuses, kas testitav vahe ka sisuliselt loeb. „Olulisuse nivoo statistikas“ olgu esikohal ikkagi arvuline tulemus, mitte selle statistiline olulisus.

Vastab A. Uusberg: Suurema valimiga kaasnevad valdavalt head asjad nagu täpsemad ja üldistusjõulisemad järeldused. Kuid on tõepoolest ka mõned riskid.

Üks risk on eetiline. Uuringutele kulub uurijate ja sageli ka osalejate aega ning muid ressursse. Vahel on uuring ka ebamugav, ebameeldiv või tõsisemalt riskantne. Eetiline on kanda neid kulusid ja riske vaid nii palju, kui on uurimisküsimusele usaldusväärse vastuse saamiseks möödapääsmatult vajalik. Kui usaldusväärseks vastuseks vajalik valim on juba koos, on andmete edasine kogumine sellest vaatenurgast problemaatiline.

Teine suurema valimi risk on andmete analüüsija ahvatlemine libedale teele. Näiteks muutuvad väga suure valimi juures statistiliselt oluliseks ka sellised tulemused, mis uurimisküsimuse laiemas kontekstis tegelikult tähelepanu ei vääri. Näiteks leid, et mõni geen suurendab inimese pikkust 0,001 cm.

Suurem valim võimaldab andmestikule rakendada ka keerulisemaid statistilisi mudeleid. Näiteks kui uurijat huvitab, kuidas seostub televiisori vaatamine meeleoluga, võib ta teha lihtsama analüüsi ja küsida, kuidas seostub meeleolu erinevas žanris telesaadete vaatamisega - komöödiad, tõsielusarjad, uudised jne. Suurel valmil võib ta lisaks teha keerukama analüüsi ja küsida, kuidas seostub meeleolu näiteks nädala jooksul eetris olnud konkreetsete telesaadete vaatamisega. Teine analüüs võib esmapilgul tunduda huvitavam, aga siin tuleb

arvestada “ülesobitamise” (overfitting) riskiga - mida keerulisem analüüs, seda enam peegeldab ta konkreetse valimi ise-ärasusi, mis võivad varjutada üldistatavamaid seaduspärasusi. Ülesobitamine ei ole otseselt suure valimi probleem, kuid suur ja statsitilist mängulusti lubav valim avab selleks tee. Õnneks on välja töötatud viisid ka selle riski maandamiseks, nii et oskusliku analüütiku käes on suur valim pigem hea kui halb.

Kas p väärtust peaks kasutama ainult valimiuuringus ja ainult siis, kui ma tahan selle valimi pealt üldkogumi kohta midagi prognoosida? Kirjutan ka tausta. Kui on tehtud rahvusvaheline uuring, mis käsitleb kõiki teadaolevaid vastava diagnoosiga patsiente, siis mida annab p väärtuse arvutamine?
Jah, p-väärtus on vahend hindamaks juhuslikkust, mis tuleneb valimist. Kui teil on mõõdetud kogu üldkogum, siis saab nende andmete põhjal anda kõik mõju suurused, mis huvi pakuvad. Kui kõik vastava diagnoosiga patsiendid on teada ja neid ka kõiki küsitletakse, siis p-väärtusel ei ole mõtet.

Kas võiksite avada - mis on teie hinnang reitingufirmade valimi koostamise põhimõtetele? Mõistan, et te ei ole ilmselt nende metoodikatega tuttav ja kas need avalikudki on, aga mis oleksid need põhimõtted, mida nad võiks kontrollida ja avalikustada?
Vastab A. Uusberg: Reitingufirmade korraldatud ja ka muude küsitlusuuringute juures on järelduste häälestamiseks tõesti abiks erinevate metodoloogiliste nüansside väljaotsitavus.

Paljud neist nüanssidest puudutavad valimi moodustamist. Lisaks valimi suurusele võib olla kõnekas see, kuidas on valimi liikmed leitud. Kas uuringus osalemise võimalust pakuti näiteks rahvastikuregistrist või virtuaalsest telefoniraamatust juhuslikult valitud inimestele. Või pigem neile, kes on varem sama firma uuringutes osalenud ja uuteks uuringuteks valmisolekut avaldanud. Viimati mainitud mõlemal juhul on uuringu valim veidi kallutatud, sest mitte kõik uuringusse kutsutud ei otsusta osaleda. Kuid teisel juhul on sellise kalde mõju ilmselt suurem. Sarnastel kaalutlustel on hea teada uuringus osalemise aktiivsust ehk seda, kui palju tuli inimesi uuringusse kutsuda, et valim kokku saada.

Järgmine oluline nüanss on tulemuste kaalumine valimi kallete kompenseerimiseks. Kui näiteks uuringus osalejate seas on mehi vähem kui uuritud populatsioonis (väga tavapärane olukord!), siis üks variant muuta tulemused siiski populatsiooni suhtes esinduslikumaks, on anda vastuste keskmistamisel iga mehe vastusele veidi suurem kaal kui iga naise vastusele. Samamoodi võib proovida aimata valimist puuduvate teatud rahvuse, vanuse, hariduse või elukoha esindajate vastuseid. Üldiselt on see riskantne strateegia, kuna uuringust eemale jäänud mees ei pruugi küsimusele anda sugugi sama vastust kui uuringus osalenud mees. Seepärast oleks järelduste hindamisel hea teada, milliste tunnuste suhtes tulemusi on kaalutud.

Lisaks uuringufirmadele võiksid meetoditele muidugi tähelepanu pöörata ka uuringu tulemuste vahendajad. Näiteks pole ma kindel, kas erakondade reitingu-uudiste lugejad aduvad alati, et reitingud ei näita tegelikult erakonna toetajate osakaalu valimis! Vastajad, kes ühtegi erakonda parasjagu ei toeta, jäetakse reitingu arvutusest enamasti kõrvale. Seega kui erakonna X reiting on 20%, siis ei pruugi see tähendada, et iga viies vastaja neid toetaks. Kui eelistuseta vastajaid on on näiteks 40% (valimistevahelisel ajal realistlik suurusjärk), siis toetab parteid X tegelikult vaid 12% [20 protsenti 60%st] valimist. Muidugi peegeldab reiting hästi seda, kuidas jagatakse valimistel mandaadid. Aga see ei pruugi peegeldada ühiskonnas toimuvaid muutusi. Näiteks Reformierakonna langus 2023 Riigikogu valimiste eelsetes reitingutes ei pruukinud olla peamiselt seniste Reformierakonna toetajate eelistuse muutumine, vaid seni eelistuseta valijate liikumine muude erakondade toetajaks sagedamini kui Reformierakonna toetajaks.

Mille alusel on koostatud korrelatsioonikordaja olulisuse läve eritabelid väiksemate valimite jaoks? Ning miks need väiksematel valimitel on ühed, aga suurematel teised?
Vastab M. Vähi: Korrelatsioonikordaja olulisuse kontrollimiseks kasutatakse statistikut, mis on t-jaotusega. T-jaotuse parameeter on aga suurusega n-2 (n on valimi suurus), seepärast sõltuvad kriitilised väärtused valimi suurusest.

Suur hulk sotsioloogilisi uuringuid on enesekohased ja küsivad tihti ka hoiakuid, mis teatavasti käitumist ennast hästi ei ennusta. Mis võib olla nende statistiline viga? Kuivõrd on rahvusvaheliste sotsioloogiliste uuringute tulemuste võrdlemisel võetud arvesse erinevat kultuuritausta?
Statistikaametis ei ole viimasel ajal tehtud väga palju uuringuid, mis küsiks inimeste hoiakute kohta. Sellega tegelevad rohkem sotsioloogiliste uuringute firmad ja organisatsioonid. Sõltuvalt teemast ja organisatsioonist võivad hoiakute küsimused uuringus olla rohkem või vähem läbi mõeldud ja ette valmistatud. Näiteks suurte rahvusvaheliste võrdlusuuringute (Euroopa sotsiaaluuring, Euroopa või maailma väärtusuuring) on hoiakute ja väärtuste mõõtmiseks mõeldud küsimused vastavates teemaplokkides tugeva teoreetilise põhistatusega ning nende aluseks on arvukate teadusuuringute tulemused. Seega võib julgelt arvata, et selliste uuringute hoiakuid küsivad teemaplokid ka piisavalt hästi hoiakuid mõõdavad. Kultuuritausta tuleb võrdlusuuringute puhul kindlasti samuti arvestada. Suuremates uuringutes (näiteks Euroopa sotsiaaluuring) on sellele pühendatud ka eraldi alamlehed, kust võib leida igasuguseid taustaandmeid uuritavate riikide kohta.

Miks ajalehed teevad nii palju gallupeid ja keegi neile ei ütle, et pole adekvaatne tekitada inimestes tunnet, et seal ongi tõde?
Vastab Statistikaamet: Statistikaamet on aga võtnud südameasjaks juhtida inimeste tähelepanu senisest enam andmekirjaoskusele ja selle arendamisele. See tähendab oskust andmeid leida, lugeda, töödelda, analüüsida, tõlgendada ja seega andmeid kasutada. See võiks anda ka vajaliku oskuse gallupeid mõista ja mõtestada.

Vastab L.-M.Tooding: Ajalehtedel on peale info levitamise ka muid funktsioone ja neid täidetakse erinevate võtetega. Lisaks, me ei tea, kui palju on tegelikult neid, kes arvavad, et „seal ongi tõde“.

Kuidas suhtuda sellistesse andmeanalüüsi tehnoloogiatesse, kus tehisintellekt surfab andmete hulgas ise ringi ja närvivõrkude jm õppimise teel midagi sealt vastuseks/järelduseks ütleb? Kas Statistikaamet ka midagi sellist juba kasutab ning kuidas sellisel juhul metoodikat kirjeldatakse? Kas ja miks näete/ei näe sellel tulevikku?
Küsimuses kirjeldatud tegevust saab ilmselt liigitada juhendamata masinõppe valdkonda. Sedalaadi tehnoloogiate kasutamist katsetatakse tõepoolest järjest rohkem erinevate ülesannete lahendamisel nii avalikus kui ka erasektoris. Nagu iga uue tehnoloogia kasutuselevõtmisega on ka selle puhul vaja langetada otsuseid nii andmete, modelleerimise kui ka üldisemalt metoodikaga seoses. Õnneks on paljud selle valdkonna olulisemad mudelid ka teaduskirjanduses ja erinevates repositooriumides kirjeldatud. Siiski jäävad alles väljakutsed, mis on seotud näiteks mudeli valideerimisega ning ülesobitamise vältimisega. Metoodika kirjeldamisel tähendab see seda, et saadud teadmisi tuleb protsessi käigus üha uuesti üle vaadata ja tehtavad muudatused ka metoodikadokumentides kirjeldada.
Statistikaametis on hetkel käsil projekt, kus närvivõrke kasutatakse ettevõtete elujõulisuse hindamiseks. Selle projekti tulemused on plaanis avalikkusele kasutatavaks teha 2024. aasta esimeses kvartalis.

Kui palju metaani eraldavad Eesti hüdroelektrijaamade tagused mudastuvad paisjärved ühes kalendriaastas?
Sellele küsimusele ei oska statistikaamet vastust anda, tasub küsida valdkonna teadlastelt.

Tunnen tihti küsitlustele vastates, et homme vastaks teisiti, sest saaksin teistmoodi aru. Kas viga on minus, see on paratamatu, või midagi kolmandat? Nt euroopa Sotsiaaluuring.
Vastab A. Uusberg: Mul on keeruline näha, kuidas viga võiks olla teis!

Sotsiaalteadlasi huvitavad sageli omadused, mis vähemalt teoreetiliselt peaksid olema inimeses pigem püsivad. Näiteks tema isiksus, olulisemad väärtused, haridustase, pahatihti ka sotsiaalmajanduslik staatus. Inimese püsivad omadused on aga väga väike osa inimesest. Meie mõtted, tunded ja otsused muutuvad pidevalt.

See esitab püsiomadustest huvitatud uurijale väljakutse sõnastada küsimused nii, et üks ja sama inimene vastaks neile korduval kokkupuutel samamoodi. See on üks viis, millega hinnatakse küsimustiku töökindlust ehk reliaablust.

Vahel õnnestub see paremini, vahel halvemini, täielikult aga peaaegu mitte kunagi. Seepärast tulebki küsimustikuga kogutud andmete analüüsimisel arvestada, et andmetes peitub mõõtmisviga. Juhul kui on alust loota, et see viga on juhuslikku laadi - mõjutab ühe vastaja skoore ühes ja teise omi teises suunas -, ei ole see järelduste usaldusväärsusele suur probleem. Küll aga tasub sellist mõõtmisviga silmas pidada siis, kui tekib mõte kasutada valimi keskmisi hästi kirjeldava küsimustiku kasutamiseks üksiku inimese kirjeldamiseks.

Kas Liina-Mai Toodingult eratundi saaks? :)
Konsulteerin hea meelega oma teadmiste ja aja piires.

Puust ja punaseks - mis on usaldusvahemikud?
Vastab L.-M. Tooding: Usaldusvahemik on valikuuringu andmetega seotud mõiste. Usaldusvahemik mingil usaldusnivool on juhusliku muutuja jaotust (muutlikkust) iseloomustava mingi parameetri (nt keskmise) kohta valimi alusel arvutatud vahemik, mis katab selle parameetri tegeliku, meile tundmatu populatsiooniväärtuse usaldusnivoole vastava tõenäosusega. Nt kui mingis juhuvalimis on keskmine kaal 67 kg usaldusvahemikuga 64 kg kuni 70 kg usaldusnivool 95%, siis võime mitte vähema tõenäosusega kui 95% kindlad olla, et kogumile vastava populatsiooni keskmine kaal on vahemikuga 64-70 kaetud. Siin on oluline aru saada, et tegelik keskmine kaal on tundmatu, aga kindel arv. Juhuvalimi alusel leitud usaldusvahemik seevastu on juhuslik, asetub kaalu skaalale juhuslikku kohta, kuid oskame (statistika teoreetilistele tulemustele tuginedes) teatud tõenäosuse abil hinnata, kuivõrd „tabatakse“ seejuures tegelikku keskmist.

Kui korrelatsioon ei määra ühe teguri mõju teisele, siis mis analüüs tuvastab põhjuslikku seost?
Küsimuse üle, et kuidas ikkagi defineerida põhjuslikkust, on erinevate elualade (filosoofia, loodusteadused, meditsiin) teadlased vaielnud juba aastasadu. Seejuures on kasutatavad kriteeriumid valdkonniti erinevad. Praktilises uurimistöös on sagedamini kasutuses näiteks Bradford Hill'i kriteeriumid https://en.wikipedia.org/wiki/Bradford_Hill_criteria. Nende puhul vaadatakse näiteks, kas võimaliku põhjuse ja tagajärje vahel on ajaline erinevus. Samuti seda, kas võimalikule seosele on ka teoreetiline või sisualane põhjendus. Meditsiinis kasutatakse põhjusliku seose kindlakstegemiseks kõige sagedamini eksperimente.

Mitu mõõtmist ma pean tegema, et öelda mingi usaldusväärsusega, et sündmus toimub?
Vastab L.-M. Tooding: Saan aru nii, et soovite juhuvalimi alusel prognoosida sündmuse toimumist ja teete selleks hulga katseid, mille tulemuseks võib see sündmus olla. Vastus oleneb sellest, millise tõenäosusega sündmust loete toimuvaks sündmuseks. Nt kui leiate valimi alusel sündmuse esiletuleku osakaalu usaldusvahemiku teatud usaldusnivool, siis on Teie otsus, kas usaldusvahemik osutab piisavalt palju üle tasakaalupunkti 0,5 (kus toimumine-mittetoimumine võrdsete šanssidega). Valimimaht selgub arvutuslikult usaldusvahemiku arvutustest (siin saadaval rohkesti internetikalkulaatoreid koos põhjalike seletustega, võimalikud on erinevad valemid).

Mis protsent inimesi läheb statistikat tehes kaotsi? Kes ei vasta, kes pole rahvastikuregistris.
Statistikaameti isiku-uuringutesse valitakse Eestis alaliselt elavad inimesed ning 2022. aastal vastas uuringutele 2/3 valitud inimestest. Selle info saame rahvastikuregistrist. Küsitlemisel püüame kontakti saada kõigi uuringusse valitud isikutega ja neilt vastuseid koguda. Alati pole see võimalik, sest kui rahvastikuregistris on inimese kohta vananenud telefoninumber, meiliaadress ja aadress, siis temaga pole võimalik ühendust saada. Samuti on üheks mittevastamise põhjuseks asjaolu, et isiku-uuringutele vastamine on vabatahtlik ja inimene keeldub vastamast. Lisaks sellele on levinumad uuringus mitteosalemise põhjused: inimene väldib küsitlejaga kontakti või ei leia vastamiseks aega. Rahvastikuregistrist puuduvaid inimesi me üles ei leia. Küll aga saame teada, kui keegi on ekslikult arvatud Eestis alaliselt elavate inimeste hulka – need on välismaale kolinud või surnud inimesed. Raskem on vastuseid saada tööalaselt väga aktiivsetelt inimestelt, näiteks noortelt meestelt.

Huvitun statistilisest andmeanalüüsist. Palun selgitage Waldi p-väärtuse sisu ning kuidas teostada Waldi testi R-is. Milline oleks vahe ANOVA testiga?
Waldi testis mõõdetakse parameetri hinnangu kaugust selle parameetri hüpoteetilisest väärtusest juhul, kui kehtiks nullhüpotees. Kaugus on kaalutud hinnangu täpsuse järgi. Waldi testi kasutatakse mudelisse tunnuste valimisel. Sellega saab vaadelda samaaegselt mitme tunnuse olulisust. Nullhüpoteesiks on tavaliselt see, et tunnuste kordajad on mudelis nullid, st tunnustel pole mõju. P-väärtus on tõenäosus saada nullhüpoteesi kehtides vaadeldud väärtus või sellest veel ebatõenäolisem väärtus. Kui p on väike, siis peame nullhüpoteesi kehtimist ebatõenäoliseks ja võtame vastu alternatiivse hüpoteesi, et tunnustel on mõju olemas küll ja need võib mudelisse jätta.

Waldi testi jaoks on R-is lisapakett aod ja funktsioon wald.test. Seda rakendatakse pärast mudeli hindamist.

ANOVA võrdleb mitme grupi keskmisi. ANOVA on lineaarse regressiooni erijuht, kui seletavad tunnused on kategoriaalsed. Nii et ka siin hinnatakse sisuliselt mudeli parameetrite olulisust.

ANOVA teststatistik on F-jaotusega, Waldi oma hii-ruut jaotusega. Kui valim on suur, annavad Waldi test ja ANOVA sarnase tulemuse.

Selgitusi kuidas R-is Waldi testi teostada, annavad nt leheküljed https://search.r-project.org/CRAN/refmans/rms/html/anova.rms.html ja https://www.statology.org/wald-test-in-r/.

Kuidas te valite inimesi, kes uuringutes osalevad?
See, kui palju inimesi on vaja küsitleda, et saada esinduslik ja usaldusväärne valim, sõltub konkreetsest uuringust ning ka valimi moodustamise viise on erinevaid. Oleme kokku pannud ühe video, mis lihtsustatud kujul annab ülevaate sellest, kuidas valitakse uuringus osalejad. Vaata seda siit: https://www.stat.ee/et/uudised/kuidas-valitakse-uuringus-osalejad.

Mul on huvi andmeanalüüsi ja -töötluse kohta, kuid varasemat kokkupuudet ei ole. Soovin hakata ise vaikselt omas tempos seda maailma avastama. Kust võiksin alustada, millised on teie soovitused?
Vastab M. Vähi: Lugemiseks soovitan raamatut "Statistilise andmetöötluse algõpetus" (A.-M. Parring jt), mis on kättesaadav leheküljelt https://dspace.ut.ee/handle/10062/58342. Tartu Ülikoolis on ka "Andmeanalüüsi mikrokraadiprogramm", mis annab teadmisi andmeanalüüsi tegemiseks ja mõistmiseks.

Kuidas ma seletan oma vanaemale, mis on Bayes'i statistika?
Vastab statistikaamet: Kui tahame kõikide elusolevate vanaemade keskmist vanust hinnata, siis küsime vanaemade juhuslikult valimilt nende vanused ja arvutame aritmeetilise keskmise. Muid eeldusi ja teadmisi ei kasuta. See on mitteparameetriline statistika. Saab teisiti. Kui teame, et väga noori ja väga vanu vanaemasid on vähe ja võime eeldada, et mingi vanuse ümber on kuhjumine, siis kasutame valimi-vanaemade vanuseid selle kuhjavanuse leidmiseks. See on Bayesi statistika. Inglise vaimulik Bayes (1701-1761) tegeles matemaatikaga lõbu pärast ja tõestas ülikuulsa Bayes'i teoreemi.

Vastab M. Vähi: Väga üldiselt öeldes analüüsitakse selle lähenemise korral andmeid varasemate teadmiste taustal. Hea selgituse, kuidas Bayes’i statistikat vanaemale selgitada leiab lehelt https://medium.com/@shankyp1000/bayesian-statistics-explained-in-simple-terms-with-examples-5200a32d62f8

Uuringu andmed on kahe-astmelised (indiviidid, kes kuuluvad kindlatesse meeskondadesse erinevates ettevõtetes). Kui uurijal ei ole piisavalt oskusi mitmetasemelise analüüsi mudeli kasutamiseks, kas võib uurida andmeid ka: 1) põhitunnuste analüüs indiviidide tasandil 2) meeskondade tasandil klasteranalüüs põhitunnuste alusel (leitakse põhitunnuste alusel meeskondade tüübid)
Vastab M. Vähi: On ohtlik anda siin analüüsistrateegia valikuks üldist nõu. Nii keerulise andmetesisese sõltuvuse puhul on vaja andmetele otsa vaadata ja siis otsustada, pealegi võin küsimusest vääriti aru saada. Palju oleneb ka sellest, kui tugev mingi keskse tunnuse seisukohalt on rühmasisene sõltuvus. Kindel on see, et meeskondade eraldi analüüs ja nende võrdlemine kokkuvõtete alusel ohtu ei sisalda. Niipea, kui panete indiviidi tasemel eri meeskonnad kokku, on meeskonnasisese sõltuvuse korral indiviidide sõltumatus ehk juhuvalimi ja klassikalise statistika põhinõue rikutud. Klasteranalüüs (mõtlen mittetõenäosuslikke lihtsaid liigitusalgoritme) võiks kõne alla tulla, aga indiviidide tasandil on arvata, et see paneb meeskonnad uuesti kokku. Ja kui ei pane, siis tekib küsimus, miks.
Sain aru nii, et strateegia 2) tähendab meeskondade andmestiku analüüsi, kus meeskonnaliikmete tunnused on mingil viisil (nt keskmise kujul – tehte valik omaette probleem!) kokku võetud. Kui meeskondi on mitte väga vähe, siis - miks mitte agregeeritud andmete alusel klasterdada. Ainult et järeldused meeskondade kohta ei pruugi käia meeskonnaliikmete kohta (nn ecological fallacy), nagu arvatavasti isegi teate, seega individuaalse tasandi analüüsi see ei asenda.
Soovitan ikkagi proovida mitmetasemelise analüüsi metoodikat, esmalt mõne lihtsa mudeli alusel (nt ainult juhuslik vabaliige ehk sisuliselt rühmade võrdlemine). See tehnika on sisuliselt regressioonanalüüs, ei muud. Esimese sammuna soovitan mingi vahendiga (nt rühmasisese korrelatsiooni kordaja, ing k ICC, intraclass correlation coefficient) hinnata, kui tugev on indiviidide rühmasisene „tõmme“ (meeskonna vaim). Sageli on see nõrk, kuigi loodame/kardame muud.

Kuidas statistikaprogrammid (nt SPSS, JAPS) p (sig) väärtus arvutavad, st kuidas nad prognoosivad üldkogumi suurust?
Vastab M. Vähi: P-väärtus arvutatakse vastava statistiku valimi põhjal leitud suuruse/väärtuse ja statistiku jaotuse põhjal. Üldkogumi suurust sellega ei prognoosita ja üldkogumi suurus ka ei sõltu statistika tegemisest. Valimi suuruse arvutamine sõltub kasutatavast analüüsimeetodist. Üldjuhul on uurijal vaja määrata testi soovitud võimsus, standardhälve, oluliseks loetava erinevuse või mõju suurus ja olulisuse nivoo.

Kas ühe hinnangu pealt (näites üks Likert tüüpi 5- pallilise vastusevariandiga väide) grupi keskmise väärtuse arvutamiseks on korrektne kasutada mediaani asemel ka aritmeetilist keskmist? (aritmeetiline keskmine on sageli täpsem kui mediaan).
Vastab L. M. Tooding: Kui olete veendunud ja suudate põhjendada, et vastusevariantide vahed on tähenduse poolest ühetaolised ning nt vaadeldava omaduse arvuga 4 tähistatud väljendusaste (nõusolekuaste 4 vms) erineb arvuga 2 tähistatud astmest samavõrra kui on arvudega 5 ja 3 tähistatud vastusevariantide vahe tähenduse poolest, siis võiks kokkuleppeliselt keskmisega opereerida küll. Ühetaolisuse eeldus tuleb seejuures selgelt esile tuua. Et keskmine on täpsem kui mediaan, vajaks lisaseletust, mida peate silmas; võib-olla seda, et keskmine aitab rühmi formaalselt selgemalt üksteisest eristada, sest 5-punktilisel skaalal ei ole mediaan kuigi tundlik.

Mis vahe on mugavusvalimil ja eesmärgipärasel valimil?
Vastab L. M. Tooding:Mugavusvalim (ka: käepäraste objektide valim) tekib siis, kui peatan Toomemäel Inglisillal seistes näiteks iga viienda mööduja, et esitada talle oma küsimus. Valik on mittetõenäosuslik. Eesmärgipärane mittetõenäosuslik valim tekib siis, kui noorte lapsevanemate uuringus peatan lapsevankriga või laps käekõrval mööduvaid emasid (või isasid), st subjektiivse valiku aluseks on seatud uurimuse eesmärk.

Mitu % statistikast on vale?
Vastab L. M. Tooding: Statistikas ei ole eriti vajadust kasutada sõnu "õige" ja "vale", sest statistilised kinnitused on tõenäosed, kord suurema, kord väiksema tõenäosusega. Muidugi, kui uuritakse kogumit, mida saab tervikuna mingi näitaja suhtes mõõta, nt loendada, ja lugemine läheb sassi, siis on loomulikult tulemus vale. Küsija mõtles ilmselt olukordi, kus tervet kogumit ei ole põhimõtteliseltki võimalik hõlmata (on liiga suur, ei ole juurdepääsetav,

on pidevas muutumises jne). Sel juhul on meil sageli abi matemaatilisest statistikast, mis pakub teoreetilisi aluseid statistiliste tõenäosuslike hinnangute saamiseks erisugustel meetoditel, nii täpsete kui ka ligikaudsete arvutuste kaudu. Iga meetod on üles ehitatud teatud eeldusi silmas pidades ja nii tekib omaette küsimus sellest, kui hästi on ülesandes, millega matemaatilise statistika poole pöördume, need eeldused täidetud.
Kas nii üldse tasub küsida? Ikka tasub, aga väga konkreetses olukorras, mitte üldiselt. Teades statistilise kokkuvõtteni jõudmise konkreetseid samme, saab tulemuste tõepärasuse kohta enamasti ikka midagi ütelda.

MUU, VARIA

Juriidilised isikud peavad täitma statistikaaruandeid, mille kohustuslikkust põhjendatakse sellega, et kogutud andmed on sisendiks poliitilistele otsustusprotsessidele. Kas saaksite tuua mõned näited ammustest poliitilistest otsustest, mida tollal argumenteeriti statistikaameti poolt juriidilistelt isikutelt kogutud andmetega ning mis on vähemalt kümme aastat peale rakendumist tõepoolest osutunud otstarbekaks?
Riikliku statistika väärtust ei peaks vaatama nii piiritletult, et ministeerium tellib andmed ning nende laekumisel hakkab poliitikat ümber kujundama ning hiljem saame täpselt näpu peale panna, milliste andmete avaldamise tulemusena muutus mingi poliitika. Ehkki on kindlasti ka selliseid statistikatöid, aga need on tellimustööd ning moodustavad meie tegemistest väikese osa.

Riikliku statistika väärtus on ennekõike usaldusväärsete ja piisavalt pikkade aegridade pakkumine erinevates sotsiaalmajanduslikes valdkondadest. Erinevatel ajahetkedel võivad poliitikakujundajad vajada erinevaid andmeid erinevates kombinatsioonides. Seepärast peabki statistikaamet järjepidevalt neid andmeid andmeesitajatelt kindla metoodika alusel küsima, et oleks tagatud andmete kvaliteet ja võrreldavus ajas. Kui tuua konkreetsemaid valdkondasid, kus füüsiliste isikute andmed on aktiivses kasutuses, siis võib välja tuua sisemajanduse koguprodukti (SKP), kogurahvatulu ja riigirahanduse rahandusnäitajaid, mis kõik on saadud kokku muuhulgas ettevõtete tubli panuse toel ehk küsimustikele vastamise abil. Poliitiliste otsuste tegemisel on roll ka tarbijahinnaindeksil (THI), mille abil korrigeeritakse erinevaid väljamakseid (nt vaadatakse üle toetusi). Riigi teadus- ja arenduskulutused on seotud samuti SKP-ga (1%), samuti kaitsekulutused (2%). Riigirahanduse rahandusstatistikat (kulud, tulud, eelarvedefitsiit, riigivõlg jne) kasutatakse rahandusministeeriumis iga-aastaselt riigieelarve koostamisel, majandusprognooside tegemisel. Kogurahvatulu andmetest lähtuvalt määratakse Eesti Euroopa Liidu maksed. Seda loetelu saaks jätkata veel üsna pikalt. Sealjuures kasutavad mitmeid meie majandusandmeid ka eraettevõtted oma äriotsuste või -lepingute tegemisel (näiteks hinnaindeksid), lisaks ka teadus- ja uurimisasutused, kes on samuti meie andmete aktiivsed kasutajad ning nendegi tööst sõltub palju, sh poliitilised otsused.

Seepärast on statistikaamet väga tänulik ettevõtetele nende panuse eest riikliku statistika tegemisse oma andmete jagamise kaudu. Samas töötame me igapäevaselt selle nimel, et andmeesitajate halduskoormust vähendada, võttes kasutusele suuremal hulgal erinevate registrite andmeid, lühendades küsimustikke, vähendades võimaluste piires valimeid, kasutades suuremal määral mudeldamist jne. Tuleb meeles pidada ka, et statistikaamet mitte ainult ei võta, vaid ka jagab andmeid. Lisaks avalikult kasutuses olevatele andmetabelitele pakume üha suuremas valikus rakendusi ja juhtimislaudu alates palga- ja lõpetades väliskaubandusstatistikaga (https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/rakendused), mis peaksid aitama ka ettevõtetel lihtsamini oma äriotsuseid teha.

Kas statistiku töös nalja ka saab? Kui saab, siis palun näiteid.
Meie töö pole kunagi igav. Näiteks saame iga päev palju päringuid ja nii mõnigi neist on pannud muhelema. Näiteks on meilt uuritud, millest Eesti inimesed unistavad või kui palju elab Eestis kiilaspäid. Vahel teeme ka ise nalja – näiteks 1. aprillil on see meil ikka kombeks. Tasub jälgida statistikaameti sotsiaalmeediakanaleid, kus jagame Eesti elu peegeldavat statistikat harivas, samas meelelahutuslikus võtmes. Usutavasti leiate sealt nii mõndagi muhedat-toredat.

Kui mitu jäätist aastas ühe inimese kohta keskmkselt süüakse?
Statistikaametil ei ole kahjuks andmeid, kui palju jäätist süüakse, küll aga on meil infot, kui palju jäätist Eestis toodetakse (vt statistika andmebaasist tabelit TO030) ja kui palju jäätist me riigist välja viime ning sisse toome (VK201). Näiteks näeme, et 2022. aastal toodeti Eestis kokku 8 235,5 tonni jäätist. Jäätise toodang on suurim muidugi suvel, tutvu ka meie suvel tehtud sotsiaalmeediapostitusega, kus sellest veidi juttu: https://www.facebook.com/photo.php?fbid=405563501615345&set=pb.100064850945857.-2207520000.&type=3

Paljud ajalehed ja uudistesaated küsivad inimestelt arvamusküsimusi, mis ei kuulu tänavalt või veebiavarusest leitavate inimeste arvamuse avaldamise kompetentsi. Kodanikuühiskonda [oleks] oluliselt tugevdav kui inimesed (ka ajakirjanikud) seda teaksid. Postimees küsis oma gallupis: "Kas riigikohus peaks võtma menetlusse EKRE kaebuse valimistel antud e-häälte tühistamise kohta?" Sellekohase meelsuse uurimine ühe suurima päevalehe poolt loob pinnase arusaama tekkimisele, et meelsus peakski olema ja seda meelsust peaks nüüd arutama. Kodanikuühiskond võib ja peabki igasugustes institutsioonides kahtlema aga siin on see seos ju näiline. Pealegi peaks siis küsimus olema midagi muud. Postimees ilmselt inertsist trikitab? Riigikohus teeb oma otsuse ise ja ühtegi arvamusuuringut nad selle jaoks korraldama ei hakka, sest pole ei vajadust ega - kohustust. Mida võiks siis ajakirjanikele soovitada, et millest lähtuda kui tekib mõte clickbaitiga inimesi põhjendamatult emotsionaalseks ajada ja neis valereaktsiooni õpetada?
Vastab A. Uusberg: Erinevate portaalide külastajatele välja pakutud gallupid annavad hea võimaluse mõelda vähemalt kahe põhimõtte peale, mida inimeste küsitlemise kui teadusliku metoodika puhul silmas pidada.

Esiteks küsimuse valiidsus ehk klapp küsimuse sõnastuse ja selle nähtuse vahel, mida küsimusega mõõta tahetakse. Toodud näites on tõesti alust kahelda, kas kõik vastajad saavad aru, ja ühtemoodi aru, millist osa oma mõtlemisest nad küsimusele vastamiseks seirama peaksid. Kas oma teadmisi riigikohtu menetlusest, oma poolehoidu EKRE taotlusele, oma usaldust e-hääletuse suhtes? Valiidsete küsimuste sõnastamine on suhteliselt peen kunst. Päris mõõtmisveatut küsimust ei ole olemas, kuid paljusid valiidsuse riske on võimalik hea sõnastusega maandada.

Teiseks on taoliste gallupite tulemused üldjuhul imekaunis näide valimi kallutatuse mõjust uuringu tulemustele. Enamasti ei satu inimesed uudis- ja muudesse portaalidesse juhuslikult vaid mõne oma eelistuse alusel. Näiteks on Postimehe lugejate seas EKRE toetajaid ilmselt rohkem kui Eestis keskmiselt. Seega ei saa kogutud andmetelt teha üldistusi Eesti inimestele. Õieti ei saa neid tulemusi üldistada isegi kõigile Postimehe lugejatele vaid pigem sel päeval portaali sattunud Postimehe lugejatele, keda see küsimus mingil põhjusel vastama kutsus.

Küsija osutab ka gallupite laiematele mõjudele, mida mul on keerukam kommenteerida. Võime aga mõelda nii, et mida teadlikumad on nii gallupite korraldajad kui ka neile vastajad valiidsusest ja valimi kallutatusest, seda vähemaks peaks jääma küsitavaid gallupeid.

Miks peaks usaldama statistikat?
Statistikat ei pea ega tohi usaldada pimesi. Oluline on aru saada, kes on avaldatud andmete taga ja kui usaldusväärseid andmekogumis- ja analüüsimeetodeid ta kasutab. Kui tegu on professionaalse statistikatootjaga, siis kasutab ta teaduslikke metoodikaid, mis tagavad andmete korrektsuse ja usaldusväärsuse. Näiteks Statistikaamet on riikliku statistika tootja, kes peab oma töös lähtuma rahvusvahelistest standarditest. Need metoodikad on avalikult kättesaadavad kõigile huvitatuile, kes saavad omalt poolt kontrollida nende pädevust ja seeläbi andmete usaldusväärsust. Seega tasub enne andmete kasutuselevõttu põhjalikumalt uurida nende tootja tausta ning võimalusel või vajadusel ka kasutatavate metoodikate pädevust.

Statistikaameti leheküljel on eksperimentaalstatistika sektsioonis juba mõnd aega üleval "Väärtusahelate mudeli koostamine käibedeklaratsiooni lisa (KMD INF) andmete baasil". Kas sellel uurimistööl on olnud käega katsutavaid tulemusi? Kas oleks mõeldav, et mõni kolmas isik saaks näiteks konfidentsiaalsuslepingu alusel sellistele andmetele või siis nende anonüümitud versioonile ligipääsu?
Väärtusahelate mudeli koostamise töö jaoks eraldi tulemuste aruannet publitseeritud ei ole. Küll aga on see olnud tehniliseks sisendiks praegu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel tehtava „Ettevõtete elujõulisuse indeksi“ koostamisel, mis plaanitavalt saab avalikkusele kasutatavaks 2024. aasta esimeses kvartalis.
KMD INF andmeid on võimalik kasutada teadusprojektides. Selleks on vaja esitada konfidentsiaalsete andmete kasutamise taotlus. Konfidentsiaalsete andmete kasutamise tingimustega saab tutvuda ja taotluse esitada https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/kusi-statistikat/konfidentsiaalsete-andmete-kasutamine-teaduslikul-eesmargil.
Andmed on pseudonüümitud ja 0,1% kõige suuremaid ja väiksemaid tehingute väärtusi on kärbitud.

Miks ajalehed teevad nii palju gallupeid ja keegi neile ei ütle, et pole adekvaatne tekitada inimestes tunnet, et seal ongi tõde?
Vastab L. M. Tooding: Ajalehtedel on peale info levitamise ka muid funktsioone ja neid täidetakse erinevate võtetega. Lisaks, me ei tea, kui palju on tegelikult neid, kes arvavad, et „seal ongi tõde“.

Vastab statistikaamet: Statistikaamet on aga võtnud südameasjaks juhtida inimeste tähelepanu senisest enam andmekirjaoskusele ja selle arendamisele. See tähendab oskust andmeid leida, lugeda, töödelda, analüüsida, tõlgendada ja seega andmeid kasutada. See võiks anda ka vajaliku oskuse gallupeid mõista ja mõtestada.

Kuidas on statistika ja mõjutuspsühholoogia omavahel seotud?
Vastab A. Uusberg: Üks seose suund on muidugi see, et suur osa mõjutamispsühholoogia teadmisi tuginevad empiirilistele uuringutele ja neis kasutatud statistikale. Aga ilmselt ei pea küsija ennekõike seda suunda silmas.

Mõistagi puutub statistika mõjutamispsühholoogiasse ka seeläbi, et statistiliste tulemustega püütakse inimeste arusaamu ja otsuseid mõjutada. Nagu mõjutamisel ikka, võib statistiline tulemus toimet avaldada kahe peamise kanali kaudu.

Esiteks on statistika üheks peamiseks viisiks, kuidas muuta oma väide argumendiks ning mõjutada seeläbi auditooriumi kaalutlusi. Debatte teaduses, kohtutes, ravimeeskondades ja muudes professionaalsetes kontekstides otsustavad ideaalis ja enamasti ka praktikas argumendid. Argument on tõendusmaterjaliga rikastatud väide ning paljudes kontekstides kõige kaalukamaks tõestusteks statistiliselt agregeeritud faktid.

Lisaks argumentidega kaalutluste kõnetamisele, on inimeste arusaamu ja otsuseid võimalik mõjutada ka võtetega, mis kõnetavad meie teadvustamata, mitte-kaalutlevat tunnetust ja mõtlemist. Üldiselt ei ole statistilised tulemused selleks parimas positsioonis, sest teadvustamata otsuseid mõjutavad paremini näiteks kaasakiskuvad lood, sõnumi allika sümpaatsus või nutikas valikuarhitektuur. Siiski on ka statistiliste tulemuste esitlemisel võimalusi teadvustamata mõjutusteks. Näiteks statistika lauda toomine iseeneses tekitab pealiskaudsel lugemisel tunde, et küllap on sellega seotud väide tõsiseltvõetavam, isegi kui loogiliselt see nii pole. Mõjus on ka statistiliste tulemuste kõnekas visualiseerimine, mis võib seisneda nii graafiku disainis kui ka kasutatavates sõnades. Näiteks on vaimusilmas lihtsam visualiseerida “iga kümnendat valijat” kui “10% valijatest” või “96612,9 valijat”.

Kui palju metaani eraldavad Eesti hüdroelektrijaamade tagused mudastuvad paisjärved ühes kalendriaastas?
Sellele küsimusele ei oska statistikaamet vastust anda, tasub küsida valdkonna teadlastelt

Kas Statistikaamet kommenteerib meedias avaldatud või viraliks läinud teie andmete pealt tehtud ilmselgeid valetõlgendusi? Miks?
Kui tegemist on ilmselge veaga, siis jah. Pigem on aga ette tulnud vaieldavaid olukordi, kus statistikaamet on välja andnud x hulga andmed, millest leitakse üles just enda jaoks sobiv näitaja ja edasi kommunikeeritakse seda. Seega tegemist võib olla korrektsete andmetega, aga kontekst on puudulik või on tõlgendusega mindud lendu. Kui lugu on kiskunud rappa, siis oleme sellele tähelepanu juhtinud ja andnud omapoolse selgituse, kommentaari. Mis puudutab andmete tõlgendamist statistikaameti enda sulest, siis siin on meie ülesanne ja soov Eesti elu peegeldavaid näitajaid, muutuseid, trende sõltumatult edasi anda ja mõtestada, samas liigseid hinnanguid andmata.

Kas Statistikaametil on mingi kohustus riigiasutusena kommenteerida valitsuse plaane, mis kasutavaid Statistikaameti andmeid või peaksid seda kasutama, aga tehtud järeldused on ilmselgelt valed? Näiteks perehüvitised. Mida andmed puudust kannatavate perede jmst kohta ütlevad? Kas see on kuidagi ka adresseeritud? Miks?
Statistikaameti ülesandeks on riikliku statistika tootmine ja ühiskonnale kättesaadavaks tegemine, mitte andmetele hinnangute andmine või nende põhjal valdkonnapoliitiliste otsuste tegemine. See on poliitikat kujundavate institutsioonide pädevus (nt ministeeriumid), kelle tellimusel me oleme andmed kokku kogunud. Küll aga, kui me näeme, et poliitkakujundajad viitavad valedele (nt aegunud) andmetele või on meie andmeid valesti tõlgendanud, siis juhime kindlasti sellele nende tähelepanu ning selgitame andmete algset tähendust.

Kas praktika Statistikaametis on tasustatud? Miks/miks mitte?
Tasu maksmine sõltub praktika eesmärgist, kestusest ja praktikandi panusest. Lühiajaline praktika statistikaametis on üldjuhul tasustamata. Erandina kaalutakse praktika tasustamist, kui praktika kestab kauem kui 1 kuu (1 kuud ületava aja eest) ning praktikant täidab sel ajal konkreetseid tööülesandeid. Tasulise praktika ajaks sõlmitakse praktikandiga töövõtuleping konkreetse töö tegemiseks.

Praktikandi näol on tegemist õpilase või üliõpilasega, kes tuleb asutusse lisaks oma teoreetilistele teadmistele omandama ka praktilisi teadmisi, mis on praktikajuhendiga kindlaks määratud, et täita õppekava nõudeid ja selle eest ei ole seaduses tasu ette nähtud. Praktika viitab alles omandatavatele tööoskustele, õppepraktika eesmärkide saavutamisele, olles õppeprotsessi osa. Praktika tähendab tööandjale reeglina täiendavaid toiminguid (juhendamine jms), mistõttu praktikandi panus ei ole üldjuhul võrreldav töötaja panusega.

Kas te pakute ekskursiooni või õppeprogrammi klassidele?
Statistikaamet viib statistikahuvilistele läbi koolitusi, kus tutvustame, milliseid andmeid statistikaametist saab ning kuidas on neid kõige lihtsam leida. Koolitusel tutvustame statistikaametit, andmebaasi ja meie rakendusi, kuid iga kohtumine on natuke erinev sõltuvalt sihtgrupist ning koolituse eesmärgist. Koolituse ettevalmistamisel on abiks, kui teame, kes on osalejad ja millised teemad rohkem huvi pakuvad. Koolitusi oleme läbi viinud virtuaalselt, käinud koolides kohapeal ning võtnud õpilasi vastu statistikaametis. Koolituse soovi saab meile saata meiliaadressil stat@stat.ee ning täpsemat infot leiab: https://www.stat.ee/et/statistikaamet/koolitused. Meeldivate kohtumisteni!

Palju on Eestis mees- ja naispolitiikuid?
Statistikat "poliitiku" definitsiooni kui sellise alusel meil ei ole, kuid on statistikat valimistel kandideerinud inimeste kohta: 33% 2023. aasta riigikogu valimistel kandideerinutest olid naised. Valituks osutus 30 naist. 2021. aasta KOV valimistel kandideeris 10 025 inimest, neist 38,4% olid naised. Täpsemat statistkat leiab valimised.ee lehelt.

Kas valimiste kohta tehakse ka statistikat? Nt mis vanusegrupp on kõige aktiivsem?
Jah, valimiste kohta tehakse statistikat. Täpsemalt saab vaadata valimised.ee leheküljelt. 2023. aasta valimistest võttis osa 63,5% valimisõiguslikest inimestest. Naised olid aktiivsemad valijad (65,6%) kui mehed (61,05%). Kõige aktiivsemad olid inimesed vanuses 65–75, kellest käis valimas 73,9%, kuid vaid 45,7% 18–24aastastest käis valimas.

Mitu ametlikku loomade surnuaeda Eestis on?
Statistikaametil need andmed puuduvad. Kuna lemmikloomade surmadega seotut reguleerivad kohalikud omavalitused, siis soovitame otse nende poole pöörduda.

Mitu inimest on iga minut keskmiselt vetsus?
Nii detailseid andmeid meil kahjuks ei ole. Küll aga saame välja tuua keskmise pesemisele ja riietumisele kulutatud aja päevas. Lisaks pesemisele ja riietumisele kuuluvad selle tegevuse alla ka muud isikliku hügieeni toimingud, näiteks kuhugi minekuks enese valmisseadmine, soengu tegemine, make-up ja tualetis käimine. Viimase ajakasutuse uuringu andmetel kulus Eesti inimestel 2019.–2021. aastatel pesemisele ja riietumisele keskmiselt 49 minutit päevas. Naised tegelevad nende tegevustega meestest veidi kauem (naised 55 minutit ja mehed 43 minutit päevas). Samuti leitakse isiklikuks hügieeniks veidi rohkem aega nädalavahetustel (L–P 53 minutit ja E–R 48 minutit).

Millega statistikaamet igapäevaselt tegeleb?
Statistikaamet tegeleb igapäevaselt väga paljude erinevate tegevustega. Äriprotsesside poole pealt võib lihtsustatult ütelda, et me kogume, töötleme, analüüsime ja avaldame andmeid. Selleks peame need andmed kas otse inimestelt või organisatsioonidelt kokku korjama oma küsimustikega. Organisatsioonide puhul saame koguda andmeid ka otse erinevatest riigi andmekogudest ilma, et me peaksime andmeesitajaid tülitama. Kõik need erinevad etapid, mis päädivad andmete avalikuks saamisega, nõuavad väga erinevaid tegevusi. Näiteks suhtlemisest andmete esitajatega läbi kasutajatoe või kasutajatega läbi sisuvaldkonna töötajate, andmete kogumise ning analüüsi meetodite väljaarendamist, kogutud andmete kvaliteedi tagamist jne. Kõiki neid tegevusi toeavad kümned infosüsteemid, mille kasutamine ja ülal hoidmine nõuab samuti pidevat tööd.

Kas ma võin Statistikaameti andmeid kasutada enda äpi/firma loomiseks? Ja kas ma pean kuidagi täpsustama, kus kohast ma need andmed sain ?
Statistikaameti avaandmed on kõigile kasutamiseks ja need on jagatavad Creative Commonsi (CC) litsentsiga BY-SA 4.0, mille kohaselt võib neid kopeerida, levitada, ümber töödelda jne tingimusel, et viidatakse autorile, siinkohal siis Statistikaametile.

Mis juhtus Statistikaameti piirkondliku portaaliga? Minu meelest oli see väga mugav viis leida Eesti piirkondade statistikat, kuid nüüd on ka vana.stat.ee/pp maas.
Kuna statistikaamet läks üle ühtsele kodulehele ja andmebaasile, siis ei olnud enam võimalik piirkondliku portaali andmeid uuendada.
Kõik piirkondlikud andmed on nüüd kokku koondatud statistikaameti kohalike omavalitsuste juhtimislaudadele.

Kus on Eestis kõige kallim elada?
Statistikaameti läbi viidud "Leibkonna eelarve uuringu" tulemusena selgusid leibkondade tehtud kulutused aasta jooksul. Selgus, et 2019.–2020. aastal kulutasid enim Hiiumaal elavad leibkonnad. Rohkem andmeid ka teiste maakondade kohta on võimalik leida uuringu andmetabelitest, vt https://andmed.stat.ee/et/stat (sotsiaalelu -> leibkonnad).

Mis on põhilised põhjused, miks meedias statistikat väärkasutatakse?
Vastab A. Uusberg: Üks võimalus on jagada need põhjused kolme suuremasse rühma.

Esiteks, kogenematus. Andmetest järelduste tegemine, sh statistiliste tööriistade abil ei ole kaasasündinud oskus, seda tuleb õppida ja harjutada. Ka elukutseliselt statistika kasutajad ütlevad harva, et neil on nüüd kõik selge ja midagi juurde õppida pole vaja. Arvestades vahendi keerukust, on ootuspärane, et selle kasutamisel lipsab sisse vigu.

Teiseks, motiveeritud mõtlemine. Psüühika töötab nõnda, et meie mõtlemist ei juhi mitte ainult soov saada maailmast võimalikult täpselt aru. Lisaks vajutavad mõtete kaalukaussidele oma pöidlaid ka mitmesugused teised motiivid.

Näiteks oleme häiritud, kui peame uskuma omavahel vastuolulisi asju. See häiritus tekitab ajejõu, mis suudab suunata meid segases vees mõnest asjast veidi kallutatult mõtlema, kui see vaid aitab vastuolu vähendada.

Näiteks kui olen aastaid südamest pöialt hoidnud sümpaatsele sportlasele, on päris keeruline oma maailmapilti paigutada idee, et see sportlane on dopingukasutaja. Nii tiirleb mu psüühikas ajejõud, mis otsib kohta, kus maailmapilt jälle terviklikuks teha, ja võib selle leida muuhulgas ka mõne statistilise arutluse vääritimõistmises.

Samalaadsed jõud on mängus siis, kui statistika puutub mu väärtustesse, poliitilisse identiteeti, töisesse edusse jm ajenditesse.

Kolmandaks, sihilik manipulatsioon. Mainin seda meelega alles kolmandana. Küllap tuleb ka seda ette, kuid minu hinnangul on valdav enamus juhtumeid, kus üks osapool süüdistab teist sihilikus manipulatsioonis, pigem seletatavad siinse nimekirja kahe esimese kategooriaga.

Palju on Eestis ühe inimese kohta relvi?
Statistikaamet relvadega seotud statistikat ei kogu ega avalda. Soovitame relvade kasutamise statistika küsimustega pöörduda Politsei- ja Piirivalveameti poole kas ppa@politsei.ee või kommunikatsioonibüroo meiliaadressil kommunikatsioon@politsei.ee.

Kas Eesti Statistikaamet saab teha päringuid ka EL teiste riikide statistikaametitest? Kas Eesti riigi nimel teiste riikidele esitatavad päringud on tasulised või tasuta?
Euroopa statistikasüsteemi kuuluvad statistikaametid saavad omavahel andmeid vahetada, kui seda on vaja riikliku statistika jaoks (näiteks kaubavahetuses ja rahvastikuandmete puhul), s.t kui Euroopa statistika täpsustamiseks on see Eesti statistikaametile tasuta, Eesti statistikaameti klientidele mitte (saavad ise pöördumise teha). Klientide jaoks ei ole me teistelt riikidelt andmeid küsinud, kuna see ei ole riikliku statistika jaoks vajalik ning on tõenäone, et sellest võib teine riik keelduda. Kõikidel statistikaametitel on sarnaselt Eesti statistikaametile kodulehel olemas andmestikud. Hea andmeallikas riikide andmete jaoks ja riikide võrdlemiseks on Eurostati avalikult kättesaadav andmebaas: https://ec.europa.eu/eurostat/data/database.

Mitu inimest on liikluses hukkunud 2023. aasta seisuga?
23. märtsi seisusega on liikluses hukkunud 7 inimest. Andmed Transpordiametilt: https://www.transpordiamet.ee/liiklusonnetuste-statistika

Kui vana on statistikaamet ?
Tänavu 1. märtsil sai statistikaamet 102-aastaseks. Ehk siis 102 aastat tagasi märtsis algas teadlik ja sihipärane andmekogumine Eesti riigistatistika tegemiseks.

Statistikaameti missioon on kajastada ühiskonna olukorda ja muutusi ning varustada ühiskonda rahvastiku, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja keskkonna arengu seisukohalt olulise teabega. Statistikaameti kogutud andmed on vajalikud arengukavade ja prognooside koostamiseks, poliitikate kujundamiseks, teadus- ja rakendusuuringuteks ning teadmuspõhiste otsuste langetamiseks.

Millal sulab sel aastal viimane lumi?
Statistikaamet ilma kohta arvet ei pea, soovitame prognoosi saamiseks pöörduda sünoptikute/ilmateenistuste poole.

Miks ei saa riigiametites praktika eest palka?
Me ei tea väita, kas riigiametites praktikat tasustatakse/ei tasustata, statistikaamet ei kogu selle kohta andmeid. Tasu maksmine sõltub praktika eesmärgist, kestusest ja praktikandi panusest. Lühiajaline praktika statistikaametis on üldjuhul tasustamata. Erandina kaalutakse praktika tasustamist, kui praktika kestab kauem kui 1 kuu (1 kuud ületava aja eest) ning praktikant täidab sel ajal konkreetseid tööülesandeid. Tasulise praktika ajaks sõlmitakse praktikandiga töövõtuleping konkreetse töö tegemiseks.

Praktika on seaduse mõttes üsna spetsiifiline termin. Praktika puhul tuleb õpilane või üliõpilane asutusse lisaks oma teoreetilistele teadmistele omandama ka praktilisi teadmisi, mis on praktikajuhendiga kindlaks määratud, et täita õppekava nõudeid ja selle eest ei ole seaduses tasu ette nähtud. Praktika viitab alles omandatavatele tööoskustele, õppepraktika eesmärkide saavutamisele, olles õppeprotsessi osa. Praktika tähendab tööandjale reeglina täiendavaid toiminguid (juhendamine jms), mistõttu praktikandi panus ei ole üldjuhul võrreldav töötaja panusega.

Kuidas käib korruptsiooni mõõtmine ja muu ebaseadusliku tegevuse uurimine?
Korruptsiooni mõõdetakse eri viisidel. Esmalt on võimalik lugeda kokku korruptsiooniga seotud kuriteod ja kriminaalasjad. Samuti viiakse läbi küsitlusuuringuid, kus uuritakse tavaelanikelt, ametnikelt, ettevõtjatelt ja teistelt sihtgruppidelt nende kokkupuudete kohta korruptiivsete olukordadega ja suhtumist neisse. Ka rahvusvahelised organisatsioonid mõõdavad korruptsiooni erinevaid indekseid kasutades. Vt täpsemalt https://www.korruptsioon.ee/.

Kui palju alaealisi on seadusega karistada saanud tänu ümbrikupalga saamisele?
Selle küsimusega soovitame pöörduda justiitsministeeriumi või PPA poole.

Kuidas kajastatakse eestlaste dopinguskandaale Eesti meedias viimase 10 aasta jooksul?
Statistikaametis teeme meediamonitooringut statistikaameti enda teemade kohta. Dopinguskandaalide osas tuleks teha eraldi meediamonitooring, kuid see on pikem töö ja selles osas soovitame pöörduda Station.ee poole, kes tegeleb Eesti meediamaastiku analüüsimisega igapäevaselt.

Millistest valdkondadest ja kui palju inimesi haldavad statistikaametit?
Statistikaametis töötab hetkel 362 inimest, kes on seotud Eesti keskkonna-, rahvastiku-, sotsiaalvaldkonna ja majandusstatistika kogumise ja levitamisega. Statistikaameti valdkonnad on jagatud 3 juhtkonnaliikme vahel, peadirektor vastutab lisaks asutuse üldjuhtimisele tugivaldkondade, statistika levitamise, arenduse, kvaliteedi ja infokaitse eest. Peadirektori asetäitjad vastutavad andmehalduse, andmeteaduse eest ning andmeteenuste eest. Kokku on meil lisaks tippjuhtidele 7 osakonnajuhatajat ja 40 esmatasandijuhti.

Kas palgalõhe statistika avalikustamine on Eestis seaduse järgi iga ettevõtte kohustus? Nagu näiteks seda on Ühendkuningriikides. Iga ettevõte, kellel on rohkem kui 250 töötajat, peab statistika avaldama. Kui nii ei ole Eestis, siis miks?
Statistikaametile on teada, et Euroopa Liidu palkade läbipaistvuse direktiivi eelnõu läbirääkimised on nüüd lõpule jõudnud. ELi liikmesriikide ja Euroopa parlamendi vahel kokku lepitud eelnõu kohaselt tuleb tööandjal oma organisatsioonis läbi mõelda palgastruktuurid. Tööle kandideerijale tuleb anda infot palgataseme või palgavahemiku kohta enne tööintervjuud. Lisaks tuleb töötajatele kättesaadavaks teha kriteeriumid, mille alusel nende palk kujuneb. Töötajatel on õigus saada lisateavet oma individuaalse palgataseme ja temaga võrdset või võrdväärset tööd tegevate töötajate keskmise palgataseme kohta. Vähemalt 100 töötajaga organisatsioonidel tuleb hakata avaldama andmeid organisatsioonisisese soolise palgalõhe kohta. Rohkem infot on võimalik saada sotsiaalministeeriumi Euroopa Liidu ja väliskoostöö osakonnast.

Palju Eestis on kanepitõmbajaid?
Statistikaametil sellised andmed puuduvad. Siiski saame tervise arengu instituudi andmetele tuginedes öelda, et näiteks 2019. aastal oli vähemalt 15-aastastest inimestest elu jooksul kanepit vähemalt korra tarvitanud 17,5%. Lähemalt saab teemaga tutvuda siin https://statistika.tai.ee/pxweb/et/Andmebaas/Andmebaas__05Uuringud__01ETeU__12Narkootikumid/ET30.px/table/tableViewLayout2/ .

Kui palju on tõusnud kokaiini populaarsus peale ühe näitleja avalikku ülestunnistust?
Narkootikumide kasutamise andmeid kogub ja avaldab tervise arengu instituut. Andmeid ei seostata spetsiifiliste sündmustega, vaid kogutakse aastapõhiselt.

Millist statistikaameti andmestikku on kõige vähem vaadatud?
Statistikaameti andmebaasist leiab ligi 5000 andmetabelit, millest paljud on tihedas kasutuses ja pidevalt uuenevad. Samas on ka selliseid, mida me enam ei uuenda, ent nad on siiski veebist leitavad. 2022. aastal oli 510 erineva valdkonna tabelit, mida vaadati vaid 1 kord aasta jooksul. Teemad varieerusid seinast seina, näiteks võis sealt leida jahinduse, avamaaköögiviljade ning traktorite andmetabeleid.

Lingid:
Traktorid: https://andmed.stat.ee/et/stat/Lepetatud_tabelid__pm-loendus__pellumajandusmasinad-ja-seadmed__traktorid
Jahindus: https://andmed.stat.ee/et/stat/Lepetatud_tabelid__Majandus.%20Arhiiv__Jahindus.%20Arhiiv
Avamaaköögiviljad: https://andmed.stat.ee/et/stat/Lepetatud_tabelid__pm-loendus__taimekasvatus__avamaakoogivili

Milline on Eesti kõige läänepoolsem küla?
Eesti kõige läänepoolsem küla on Atla küla Saaremaal.

Kas punapead lähevad raamatusse kirja ja kui palju neid Eestis kokku on?
Statistikaamet ei kogu inimeste kohta selliseid andmeid.

Mitu mõrva on sooritatud 2022. aasta jooksul? Mitu mõrvakatset on toime pandud 2022. aastal?
2022. aastal registreeriti 5 mõrva, sh katsed. Vt lähemalt Justiitsministeeriumi poolt hallatavalt veebilehelt https://www.kriminaalpoliitika.ee/kuritegevus2022/.

Kui kõrge on kooliealiste noorte enesetappu katsete arv Eestis aastal 2022 või 2018-2022?
Statistikaamet enesetapukatsete andmeid ei kogu, kuid WHO tellimusel on 2021. aastal koostatud Eesti kohta enesetappude ja enesetapukatsete ülevaade. Loe lähemalt https://apps.who.int/iris/handle/10665/341893. Suitsiiditeemaliste mõtete ja tunnete puhul palume tungivalt pöörduda Eluliini sõbralike inimeste poole, kellega on võimalik 24/7 telefoni ühendust võtta, vt kontakte siit: https://eluliin.ee/.

Miks on vaja statistikat?
See on väga mahukas ja filosoofiline küsimus, lisaks sellele veel ülimalt tänapäevane. Pean silmas IT-siirde tulemusena tekkinud praktiliselt piiramatuid võimalusi andmete kogunemiseks ja kuhjumiseks ning ootusi statistiliste kokkuvõtete suhtes, et andmetest oleks ka midagi näha. Statistika kui tegevusliigi teke ja püsimajäämine ning areng on juba iseenesest tõendus statistika vajalikkuse kohta. Ratsionaalses maailmas kasutu hääbub.
Tänapäevasesse igapäevaellu on statistika nii tihedalt põimitud, et me seda enam ei märkagi. Tõepoolest, valitsusläbirääkijad kuulasid ära Eesti Panga statistilise prognoosi, enne kui jätkasid eelarvega, paljud meist jälgivad regulaarselt Euribori graafikuid ja keskmise toidukorvi arvutusi ning seisavad oma palga eest Eesti keskmise palga taustal. Meenutame viimast inimarengu aruannet, mis toetus statistikale ühiskonna fundamentaalse näitaja – vaimse tervise – käsitlemisel. Niisuguseid näiteid saab tuua pika rea. Ühesõnaga, esitatud küsimuse vastust otsides on igaühel võimalik näha suurt hulka pidepunkte nii riigi elus kui oma elus, kus otsustame statistika alusel selle ühes või teises vormis. Küsimuse „miks“ asemel võiks pigem küsida, mida saaksime teha, et statistika oleks veel enam vajalik ja kasulik. (L. M. Tooding)

Mitu miljonäri elab Eestis 2023 seisuga?
Statistikaamet pole jõukuse edetabeleid koostanud, küll aga paneb Eestis Rikaste TOPi kokku Äripäev. Selles on vaadeldud 500 jõukamat inimest, miljonäre on Eestis aga rohkem. Ülemaailmselt jõukusuuringut on seni läbi viinud Šveitsi suurpank Credit Suisse. Nende viimase analüüsi kohaselt oli Eestis 2021. aasta lõpu seisuga üle 7000 dollarimiljonäri, mis on samas suurusjärgus võrreldes 2020. aastaga. Kindlasti tasub aga ühe või teise uuringu puhul lähemalt uurida, milliste andmete põhjal on edetabel koostatud.

Mis toitu söövad kooliõpilased koolis kõige vähem?
Kuigi Tervise Arengu Instituut kogub andmeid laste hommiku- ja lõunasöögi söömise kohta, siis ei ole kogutud andmeid koolitoitude kohta, mida süüakse kõige vähem.

Kui palju inimesi kasutavad sotsiaalmeediat?
Statistikaameti uuringu „Infotehnoloogia leibkonnas“ 2022. aasta tulemuste kohaselt kasutab sotsiaalmeediat 639 100 Eesti inimest. See on 72,2% kogu eestimaalastest internetikasutajate hulgast. Sotsiaalmeedia kasutajate kohta leiab aga internetist ka mitmeid teisi uuringuid ja andmeid. Enne andmete kasutamist soovitame kindlasti veenduda, et tegemist oleks usaldusväärse allikaga ning enda jaoks selgeks teha vastava uuringu metoodika. Sotsiaalmeedia kasutajate arvu puhul tasub näiteks taustaks uurida, kas tegemist on unikaalsete kasutajate arvuga või on arvestatud ühe inimese mitmeid kontosid. Võin ju teha konto nii endale, oma koerale kui kodule – kokku 3 kontot, aga nende taga on siiski üks inimene.

Te olete teinud suure muutuse sotsiaalmeedias ja see on megalahe - kes on selle taga?
Mõned aastad tagasi tegi statistikaamet uuenduskuuri kogu brändi visuaalile ja keelele. Uuendused puudutasid ka sotsiaalmeediat, mis on statistikaameti üks kõige nähtavamaid suhtluskanaleid. Sotsiaalmeedias töötavad teadagi lühikesed ja tabavad postitused, meil on aga infot tohutus koguses. Leidsime, et pole mõistlik kuhjata üht visuaali suure infohulgaga, vaid pigem toome välja paar kõnekat fakti, mille juurde loome omakorda meie (toona uuest) CVI-st lähtuva vahva ja selge kujunduse. See lähenemine on end igati õigustanud – saame sotsiaalmeedias inimesi harida, samas tehes seda meelelahutuslikus ja meeldejäävas võtmes.

Rebrändingu ja sotsiaalmeedia uuenduste taga on aastate jooksul olnud palju inimesi, kuid eelkõige on seda vedanud statistikaameti kommunikatsiooni- ja turundustiim. Pealtnäha lihtsad loovlahendused sünnivad sageli mitmete inimeste koostöös (pundis võib olla näiteks sotsiaalmeediaspetsialist, kommunikatsioonipartner,

analüütik, kujundaja), kuid sotsiaalmeedia haldajaks ja haldjaks on meil Kadi Villa ning vahvad kujundused nende juurde loob kujundaja Nele Lumiste.

Kui palju on nt EKRE valijatest netis aktiivseid kommentaatoreid, kui palju reformikaid? Kas võib sarnase trendiga tulla nt covid antivaktsineerijate vs vaktsineerijate inimeste statistika?
Selliseid andmeid, kui aktiivsed ühe või teise erakonna valijad sotsiaalmeedias on, statistikaametil ei ole.

Mida Statistikaameti töötajad / otsustajad söövad, et julgevad ja tahavad Eestile SELLIST asja korraldada? :)
Küsimuste saabumise ajal sõime näiteks pitsat ananassiga :) Muidu aga oleme võrdlemisi tervislikud, hoiame vaimu värskena ja üheskoos tuleme ikka aeg-ajalt selliste väljakutsuvate ideede peale, mis sageli jõuavad ka teostuseni. Meil on hästi tore kollektiiv ja meie tööpäevad mööduvad põnevas andmemaailmas. Patt oleks head asja aga jagamata jätta ja nii me soovime, et võimalikult paljud Eesti inimesed seda maailma enda jaoks avastaksid. Soovist tekitada inimestes suuremat huvi andmete vastu, tekkis ka idee korraldada suur küsimuste maraton Küsimus24. Sest me teame, et inimestel on palju küsimusi ja meil on vastuseid (andmeid). Ja kui ka pole, siis usume, et teame, kust neid leida.